

31320

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ మార్చి నెల 17-వ తేది మంగళవారము
(శ్రీ) రక్తాపీనామ సంవత్సరము, ఫాల్గుణమాస బహుళ సప్తమి 2.

No. 262
(సంచిక ౨౯౨)

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిద నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శవు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల చూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయుచు,
దేశములలో కూడ వాడునున్నారు.

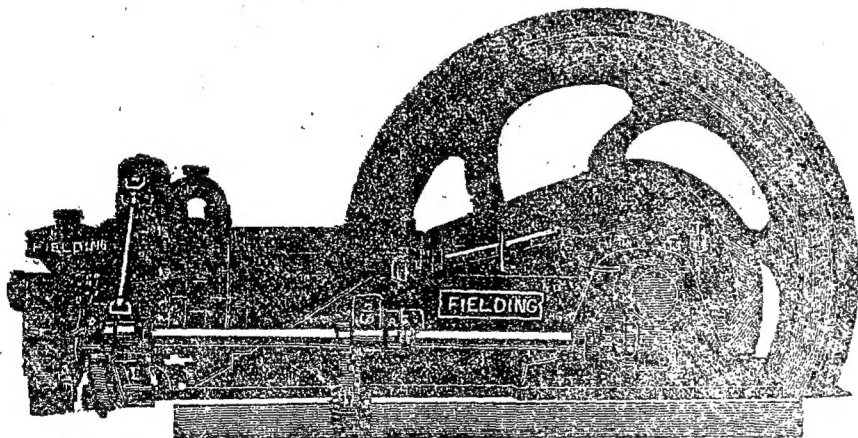

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది!

ప్రసిద్ధి కెక్కిన “ఫీల్డింగు” వేటెంటు కమిడికల్
క్లబ్ స్టారింగు క్రాడు ఆయిలు ఇంజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

586

యీ ఇంజను నుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చల్లని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు
కాగలదు. యెటువంటి క్రాడు ఆయిలుతోనైనను అతినంతపు క్రమముగా పనిచేయును. క్రాడు
అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ ఇంజనును సడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును,
యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యెంట్లు:-

తెరఫాన్ డి. యల్. శాస్త్రి అండు కో., పోస్టుబాక్సు
నెం 690 రు. 12, తంజు కెట్టిపేటి, మదరాసు. నెం 203 రు.

12, తంజు కెట్టిపేటి, మదరాసు.

వెల్లింగుట నో సి సి మా

మాంటు రోడ్డు, మదరాసు 953

14.8-25 శనివారమునుండి 20.3-25 కు (కాగమువరకు)
శని, ఆదివారములందు సుధ్యాహ్నం 8-15 గంటల మాటనీగలదు.
యూనివర్సల్ ట్రైమెన్ డజ్ సిరియల్

ది ఫాస్టు ఎక్స్ ప్రెస్సు రెండవభాగము
ప్రసక్తింపబడును.
సుప్రసిద్ధులైన విల్లియం డబ్ల్యు. & ఎడ్. ముంబాయి
అద్భుత చర్యలు చూడవలెనని.

అతి పిత్తముచే గలగిన వాంతులకు

లేక పిత్త పాండువుకు

అత్యద్భుత నివారిణి

వా కొమారునికి కొంతకాలము క్రిందటనే పిత్తసంబంధ
మైనవ్యాధి కనిపించినది. వాని దేహము, కండ్లు మొలకలనవి
పడుపుపచ్చగా మారెను. అందుచే వాడెంతైనను కడుపులో
నిలవక వమనముచుండెను. అంగ బోషణములచే నూయు
కానందున ప్రస్తుతము చెన్నపట్టణము, జార్జి టౌను, అక్కినియర్
వీధి నెం 72 లు గృహమునందుండు మ-రా-రాశ్రీ పంక్తి
స్వామి (శినివాస ఆయ్యంగారివద్ద బోషణము ఇప్పించితిని
నాకొమారుడు రెండుదినములు బోషణమునువారివద్ద తీసు
కొనినచే వమనములు నిలిచినవి ప్రస్తుతము వాడెంతైనా
వ్యాధియులేదు.

817 లింగిచెట్టిపేటి, ప. రఘునాథగారు,
మదరాసు 11-8-25. పైబోషణపేట్లు, మదరాసు,

మద్రాసు వెన్సిలు ఫ్యాక్టరీ, మద్రాసు-(కేవలం తెలుగు భాషలో)

1964

Star of India H,HB, B పెన్సిల్స్ డ్రాయింగుసరియైన రకములు. నూమూలు వ్రాతకు మాపెన్సిల్లంత మెలురకం అంత వాడుక
ఇంకేమీ మీకు దొరకవు. (National, pioneer, Fort St., George) Star of India కాపీ పెన్సిల్స్ ఎంత
సుఖముగా వ్రాయును. అరగవు. మా Blue, Red, Green పెన్సిల్స్ వంచి మేలైనవి. మీరు ఈ పెన్సిల్స్ కొంటే మన దేశములో కరు
వులు పోవును. మద్రాసు పెన్సిల్లతప్ప మరేమీ ముట్టనేముట్టవద్దు. వ్యాపారసహకాయములన్నియు చేయుదుము. సమూహకట్ట రు 1/-

వి. వె రు మాల్లు శెట్టి & సన్స్, మద్రాసు.

చూడుడు!

తీ పాండు రంగ సి నీ మా

చదువుడు!!

బెనర్జీ పేట ఏలూరు కృష్ణా జిల్లా

మానవముగా నిర్మించబడిన ఈ హోటల్ ప్రతిదినము రెండు ఆటలు సాయంత్రము 6 1/2 గంటలకు రాత్రి 9 1/2 గంటలకు ప్రారంభము. ఎల్లరేజ్ పంకాలు ప్రతిక్షాసునకుగలవు. రిజర్వేషన్లు క్లాసు సోఫాలు ప్రారంభదినము ముందు తెలియపరచబడును. 350 ఎల్లరేజ్ దీపములతోను, పంకాలతోను విశాలమయిన ప్రదేశముచూచుటకు శ్రేయోదకరమేగాక సంతోషాన్నిచ్చునట్లుగాను నిర్మించబడినది. సాంకేతికములు అడుగుతు పెన్సిల్స్ గూడగలదు. స్టేజిపాదపు 18 గజములు వెడల్పు 16 గజములు ఈ హోటల్ అద్దెకు కావలసినవారు ఈ క్రిందివిధమునా మాకు వ్రాసివివరములు తెలుసుకునవచ్చును. ఏప్రిల్ 1వ తారీఖునంచి వీలు ననుసరించి హోటల్ నాటకములకుగాని పాటకచ్చేరిలకు గాని కు సీలకుగాని వరకు సౌకర్యము అద్దెకు ఇయ్యబడును. సమస్తజనులకు తెలియగలందులకు కర్ణాసంగ్రహము ఆటజరుగునపుడు మల్ల రాల్ శ్రీ అల్లూరి నాయుడు జాగారీచే ఆంధ్రభావలో చెప్పబడును. ఆసమయముననే హోటల్ నియము తబలావాయిద్యములు ప్రవీణులచే వాయిదబడును.

గుత్త వెంకయ్యచౌదరి.
మేనేజరు.

4.8-25

గ్లాసు పాళీలు

అగేట్ కలములు

2957

మార్చి నెల ఖరవరకు

గ్రూపు రూ 10 లు చొప్పున పంపబడును.

విక్టోరియా డిపో,

మైలాపూరు — మద్రాసు.

అలస్యము చేయక ఒక దఫా మా ప్రదర్శన కాలకు వచ్చి పరీక్షింపుడు. 1824

నాగవత్తులు

ఇవి 6 సవరములు మొదలు 14 సవరములకు అనేక మోస్తరులలో నవనాగరికమునకు తగినట్లు తయారుచేయబడును. పాతికాపరక అంగుళము మొదలు ముప్పాతిక అంగుళము వెడల్పువరకు చేయవచ్చును. వీటికి తరుగునహా మజారి రుప్ 25 లు మొదలు రుప్ 85 లు వరకు గలదు. పుష్కరా గములు, పట్టెకంపులు, నత్తములు మొదలగునవి చేర్చినవాటికి ప్రత్యేకముగా సామ్య యియ్యవలెను. అన్ని రకపు వెండిసవరములంగారు నగలు, సామానులు స్టాకు లో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి వచ్చి ఒక చిన్న ఉరువునుమావద్ద తీసిన మానవ్యము మీకు తెలియును. మాచి తవిచిత్రపు 172 పుటల క్యాలటూస్ 1-కి రుప్ 1. తెలిపాను నెం. 802 తంజివిలాసము "ఉమ్మిడియా" ఉమ్మిడి రామయ్య కెట్టి, గురుస్వామి కెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారుగోడు, మదరాసు.

లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలు

విజ్ఞాపన

మహాభాగా, 25 సం॥ లనుండి నేను లోకసేవ చేయుచుండునంగతి తమకు తెలిసియుండవచ్చు మే ప్రతి సం॥ రము లక్షలకొలిది కుటుంబములు నన్ను చాలా శ్రీతితో ఆదరించుచున్నారు. ఇండియావారుమాత్రము గాక బర్మా, సిలీన్, మలయాష్ట్రలు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా జైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడు నన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, భాలింతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరనశేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తజనులు, సకలజ్యోరములు, మాందము, శీతవాతము, ప్రకృలకాశ్మ, ఆకలితేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదులు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు (క్యానకొసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇన్ ఫ్లూఎంజా, ప్లేగుజ్యోరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుసావత్రికలోనున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక నుణుగును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యత పత్రములు వేలకు వేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహముచేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు 6 బుడ్డు వెల పోస్టుఖర్చుతో రుప్ 1-8-0 12 బుడ్డు రు 2-18-0. 25 బుడ్డు రు 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేద వైద్యపాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామవ వైద్యశాల, మైసూరు.

బారిష్టరు పార్వతి శం (భాగము ౧)

గ్రంథకర్త: శ్రీ మొక్కపాటి నరసింహశాస్త్రిగారు (సాహితీసమితి)

క్రాన్సుజ్జ. మేలుకాగితము. పుస్తకము క్రొత్త పోకడలతో ముచ్చట గూర్చుచున్నది. పార్వతీశ మను కుట్టువాడు ఇంగ్లాండుకు ప్రయాణముచేయు కథ. హాస్యరసభరితము. నవ్వు - కడుపు చెక్కలగును. వాడుకమాటలలో వ్రాయబడినది. సాహితీసమితి వారి కథల రుచి దాదాపు ఆంధ్రులందఱు నెఱిగినదే. ప్రతి యాంధ్రుఁడగును చదువదగినది.

వెల రుప్ 1-4-0 మాత్రమే.

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము,

హస్తబాక్సు 212 మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

మార్చి నెల 17-వ తేది మంగళవారము

- ధాన్యములు**
దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు
బియ్యము బస్తాలు మొదలు వరకు
కుసుమ తెనాలిది ,, ప 48 గలవి రు 15 8 0 15 12 0
నెల్లూరివి ,, డిటా ,, 17 0 0 17 4 0
డిల్లివి ,, డిటా ,, 18 8 0 18 12 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి ,, 8 12 0 9 0 0
నవ్వులు ,, ,, 20 0 0 24 0 0
- పప్పుధాన్యములు**
కందులు బస్తా 1-కి రు 205 ,, 10 8 0 11 0 0
నెనగలు ,, డిటా ,, 12 0 0 12 8 0
పెసలు ,, డిటా ,, 18 0 0 14 0 0
మినుములు ,, డిటా ,, 18 0 0 16 0 0
ఉలవలు ర 164 ,, ,, 8 4 0 8 8 0
- నూనెవస్తువులు**
నవ్వులనూనె బా 1-కి ,, 154 0 0 155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి ,, 14 0 0 22 0 0
కొండాపురంవేరునెనగపప్పుబా1కి,, 55 0 0 60 0 0
ఇతరప్రదేశము ,, ,, 50 0 0 58 0 0
వేరునెనగనూనె గానుగ బా 1-కి రు 120 మిమకనూనె 122
ఆముదము బా 1-కి ,, 184 0 0 185 0 0
- చిల్లరవస్తువులు**
చాయపసుపు బా 1-కి ,, 145 0 0
కురపసుపు ,, ,, 100 0 0 105 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి,, 160 0 0 108 8 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముణుగు 1-కి రు 50,55
రాళ్లనా స్త్రీపాయకట్టు ,, ,, 70,75
బెల్లము బా 1-కి రు 85 0 0 45 8 0
చింతపండు బా 1-కి ,, 80 0 0 59 8 0
- ఇనుము**
పట్టా రకం బా 1-కి ,, 82 0 0 88 0 0
చవరంప ,, 82 0 0 85 0 0
- లోహములు**
వెండి 100 రులొక్క ,, 78 0 0 78 12 0
బంగారము, రులము 1-కి ,, 21 10 0 21 14 0
సవరము 1-కి ,, 18 18 0
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 260 0 0 275 0 0
రాగి డిటా ,, 295 0 0 800 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పాల్ గలవి 84 8 0 85 4 0
- రంగులు అలిజరై ను**
అవుకమ్మకు 20 డిగ్రీలు ,, 70 0 0 72 0 0
తోట్టికమ్మకు డిటా ,, ,,
సింహం డిటా ,, గుర్రం డిటా ,,
- దూది**
బొండావెట్టుబారవ 1-కి రు 800 0 0
పల్నాడు దూది ,, ,, 240 0 0
- నూలు**
కోయంబరూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 8 0 0
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 6 0 0
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 8 8 0
అనామదాదూరు నెం 12 1/2 పెట్టె 1-కి ,, 7 12 0
నూళియేనుగ నెం 20 ,, 10 10 0
జపాన్ నెం 20
,, ,, 40 ఏ రేదిలు అయినను ,, 18 6 0
గోకాకు నెం 12 1/2 ,, 8 10 0
పద్మాక్ష నెం 24 1/2 ,, 11 4 0
14 1/2 క్వింక్ పక్షి ,, 8 0 0
నెం 20 బెన్ని సింహం యీటె ,, 10 10 0
నెం 22 ,, ,, 10 14 0
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్కసు ,, 8 8 0
నెం 14 1/2 ,, ,, 8 12 0

సంస్కరణముల ఫలితము

మదరాసు దొరతనమువారి నివేదిక

[సంస్కరణముల విచారణసంఘమువారి ఉపయోగముకొరకు కడచిన మూడుసంవత్సరములందు సంస్కరణము లెట్లు పనిచేసెనో వివరములు తెలుపుచు నివేదికమును పంపవలయు నని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అన్ని రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను కోరియుండిరి. రాష్ట్రపరిస్థితుల నమనరించి ఇండియా ప్రభుత్వచట్టమునే ఆధారముగ గ్రహించి ఎట్టి నిబంధనల గావించుట ఉచితమో సూచనలను పంపవలసింది. ఇందులకు చెన్నపురి ప్రభుత్వపు ప్రధాన కార్యదర్శి యగు మార్జారి బ్యాంక్సుగారు పంపిన నివేదికమును, మంత్రులగు గౌ. పానగలురాజుగారు సర్ పాట్రోగారు పంపిన ప్రత్యేక నివేదికముల క్రమముగ ప్రకటించుచున్నాము. ఈ నివేదికము 1924 సం జూలై 28 వ తేదిన ఉదకమండలము నుండి పంపబడినది.]

సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినప్పిమ్ము 3 సంవత్సరముల చరిత్రను లాడుచుగారు 1923 సం జూలై 16 వ తేదిన ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి పంపియుండిరి. కాని సంస్కరణముల పని లాభనష్టములు లోపాశాపములకు సంబంధించిన విమర్శకు వారు పూనుకొనలేదు. కావున ప్రత్యేకముగ తేలిక నివేదికమును తయారుచేయవలసిన అవసర మేర్పడుచున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వపు చట్టమునే ఆధారము గ్రహించి ఎట్లు అభివృద్ధిగాంచుచున్నో అనువిషయము దృష్టియందుంచుకొని ఈ నివేదికను తయారుచేయబడినది.

ఆర్థిక పరిస్థితులు

సంస్కరణముల సందర్భమున ముఖ్యముగ గమనింపవలసినది ఆర్థిక విషయము. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టినప్పటికి రాష్ట్రపు ఆర్థిక పరిస్థితులు మిగుల అసంతృప్తికరముగ నుండెను. ఇందువల్లనే సంస్కరణములకు సంప్రదించుట కలుగలేదు. అసంతృప్తి రాష్ట్రమునందు వ్యాపించినది. ఆర్థిక సౌకర్యములు లేనందుననే దేశీయ ఖనీయాలి తోడ్పడుకొని గొప్ప మొత్తములను ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకింపజాలకపోయిరి. కావలసిన ధనముండిన సంస్కరణములకు మంత్రుల కెట్టి నిజముగ ఆధికారము లివ్వబడినది, సంస్కరణములకు ప్రజల కెట్టిలాభములు కలుగునని నిదర్శనమై యుండెడిది. సంస్కరణములు ప్రకటించబడినపుడు ఇది నివృత్తియొనరినదిగా నున్నది, వీటిని అంగీకరించుట యొక్క కావనియు నోరు గలిగిన వాయకులందరు అభిప్రాయములను ప్రకటించిరి. కొంతకాలము గడచిన పిమ్మట మితవాదము ప్రబలింపెను. కాని అతివాదులు మాత్రము తమ ఆందోళనమును మానుకొనలేదు. ద్వివిధ ప్రభుత్వవిధానమునకు రాష్ట్రపు ఆర్థిక పరిస్థితులయొక్క విచిత్రస్థితికిని ఎట్టి సంబంధము లేకున్నది, అతివాదులు ఈరెండింటిని ముడిపెట్టిరి. అంతటితో వారూరకొనలేదు. ఆసహాయోద్యమమును వ్యాపింపజేసి మద్యపాననిషేధ మనువిషయతో ఎత్తైన ఆదాయము తగ్గునట్లు చేసిరి. 1921-22 సంవత్సరమున ఈకాళి ఆదాయము 80 లక్షలు తగ్గెను.

1918-19 సంవత్సరాంతమున 210 లక్షలు నిలువయుండెను. 1919-20 సంవత్సరాంతమున 205 లక్షలు నిలువయుండెను. 1920-21 సంవత్సరాంతమున 58 లక్షలు మాత్రమే లేతెను. ఇందులకు ముఖ్యముగ కారణ మేమనిన రాష్ట్రమునందలి గజపెడే నాన్ గజే పెడే ఉద్యోగుల తీతములను పెంచుచుండెనని చెప్పవలసియున్నది. 128 లక్షలు ఇందులకు వ్యయమయ్యెను. 1921 ఏప్రిలు నెలలో సంస్కరణములు అమలునకు వచ్చెను. ఈ అదనపు ఖర్చును సంస్కరణ ప్రభుత్వమువారు భరింపవలసినవైనను, మరల సర్వమువారి తీతములను పెంచుచుండెనని 2 కోట్లు అదనవ్యయమునకు రాష్ట్రము పాలయ్యెను. దీనితోపాటు అసహాయోద్యమ విధానము తాత్కాలికముగ విజయము గాంచుటవల్ల లాంకు రెవెన్యూ, ఎత్తైనను, అటుపి తప్పుల ఆదాయములు తగ్గెను. అకాలి అధికముగ వ్యాపించుటచే ములబాదనందు ఇతర జిల్లాలకుండు శాంతి సంతక్షణమునకు వ్యయము అధికమయ్యెను. ఖర్చులను తగ్గింపవలయు

నను ఉత్తేజముతో 1921-22 సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగముల సంఖ్యను తగ్గించుటకై ప్రయత్నించిరి. 60 x ౭ పెడే ఉద్యోగములు 565 నాన్ గజే పెడే ఉద్యోగములు, 4765 కాన్పుటేబిలులు, 7000 మంది గ్రామోద్యోగులు తీసివేయబడిరి. లాంకు రికార్డుకాళి రద్దుచేయబడినది. పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటువారు కొంతవరకు ప్రారంభించిన కూడని తీర్మానింపబడినది. తదనుగుణముగ ఆకాళియందలి కొన్ని ఉద్యోగములు రద్దుపరచబడినవి. ఇన్నిచేసినను సంవత్సరము ముగియునప్పటికి ఆదాయముకన్న వ్యయము 98 లక్షలు 73 వేలు అధికముగ నుండెను. లోటుపడిన మొత్తము ఇండియా ప్రభుత్వమువారివద్దనుండి అప్పుగ పున్నుకొనబడినది.

1922-23 సంవత్సరమున కాననసభవారు గ్రామోద్యోగుల తీతములను పెంచుకొనవలయునని తీర్మానించిరి. ఇందులకు 85 లక్షలు అదనపు వ్యయముగ నని తెలిసియు, సభవారు ఎక్కువ పన్నులను అంగీకరింపలేరి. ఈ సంవత్సరమునందే ఏజెన్సీ ప్రదేశమున ఫిరకారి ప్రారంభమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారు విధిలేక స్థాంతు ద్యోగిలను, కొద్దిపేదను రిజిస్ట్రేషను ఫీజును పెంచుకొని పనిపెట్టెను. ఈ సంవత్సరము 8 లక్షల లోటు ఏర్పడినది.

1923-24 సంవత్సరమునందు కొన్ని జిల్లాలు డౌనుము వల్లను వనపలవల్లను బాధింపబడినను దాదాపు 18 లక్షలు నిలవ ఏర్పడునని అంచనావేయబడినది.

మొత్తము నిర్ణయము

ఆర్థిక విషయముల సందర్భమున రాష్ట్రమునందు వ్యాపించిన అసంతృప్తికి మొత్తము నిర్ణయము కూడ ముఖ్యమైనది చెప్పవలసియున్నది. అన్ని రాష్ట్రములకున్న ఎక్కువకష్టమును కన్నరాష్ట్రమువారు చెల్లించవలసి యుండుట అన్యాయమని అన్ని పక్షములవారు అభిప్రాయపడిరి. ఈ సందర్భమున ఈ విషయమై వాద మొనర్చుటకు గవర్నరుగారు పూనుకొనలేదు కాని సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినప్పిమ్ము ఆర్థిక పరిస్థితుల విషయమై ప్రజల అభిప్రాయములను వివరింపవలసివచ్చెను.

ఈ ఇబ్బందులు అంతమొందక సంస, రణములకు ఎట్టి మార్పులు కలిగినను నివృత్తియొనరినవి గవర్నరుగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఆకలు వర్ధి ముగిలు

సంస్కరణములవల్ల లాభముకలుగ నను ఆకలు వర్ధియు ఏవిధమున వృద్ధి పుయ్యెనో విచారించవలసినది. రాష్ట్రము ఒక ప్రతిష్టాపనమునయు, రాష్ట్రపు ఆదాయము విషయమై ప్రజల కెట్టి చింతయుండ నక్కరలేదను భయము, తేవలయు రాజకీయ విషయములందు పరిష్కారములేని వారికే కాక విద్యావంతులలో కొందరకు కూడయున్నది. సంస్కరణములపూర్వము కాననసభ్యులు పన్నులు తగ్గించవలయు ననియు దానితోపాటు విద్యకు ఆరోగ్యాభివృద్ధికి ఎక్కువధనమును ప్రత్యేకింపవలయు ననియు కోరుచుండుట సాంప్రదాయముగ నుండెను. ఇందులకు ఆకలుపు అధిక విధానమే కారణమని చెప్పవచ్చును. అప్పుడు రాష్ట్రములకు ప్రత్యేకముగ ధనములేకుండెను. ఎలతమొత్తము కావలయునన్న అంత మొత్తమును ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచ్చుచుండిరి. ఎక్కువగ నున్న మొత్తము స్థానిక సంఘముల కివ్వబడుచుండెను. ఈ కారణములవల్ల ఆర్థిక బాధ్యత నెవ్వరు గురై దిగియుండలేదు. సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడినప్పిమ్ము రాష్ట్రమునకు కుండవలసిన ఆదాయము ప్రత్యేకింపబడినది. ప్రతిసంవత్సరము ఆమువ్యయపట్టిక కాననసభయందు ప్రవేశపెట్టబడినట్లు నిబంధన లేవు. ప్రభుత్వమువారిపన్ను ఆదాయము ఖర్చుల వివరములు ప్రజలు తెలిసికొనగలిగిరి.

క్రొత్త పన్నులవల్ల కాననసభవారి నిముఖత్వము

క్రొత్త పన్నులవల్ల కాననసభవారు విముఖత్వము చూపుచుండిరి. చెన్నపురియందు పన్నుల భారము ఇదివరకే అధికముగ నుండుట ఇందులకు కారణమని మంత్రులు వాదించుచున్నారు. ఇంతేకాక క్రొత్త పన్నులకల్గవచ్చు ఆదాయము తమ స్వాధీనమునందు లేని రిజర్వుకాళులకొరకు క్యూపరుపరచుననుభయము కూడ మరియొక కారణ మని చెప్పబడుచున్నది. సంస్కరణకాలమున ననుసరించి ప్రజాపక్షాభిరుచులకు కూడ క్రొత్త పన్నులను విధించుట మంత్రులకు అధికారమున్నను మంత్రుల అధికారము నుపయోగించలేదు. కాననసభవారు క్రొత్త పన్నులనంగీకరింపరను భయమే ఇందులకు కారణమని గవర్నరు

గారు తలచుచున్నారు. క్రొత్త పన్నులను ఆమోదించినవిషయ ప్రజావిశ్వాసమును కోలు పోయెదమనుభయమువల్ల కాననసభ్యులు క్రొత్త పన్నులవల్ల విముఖులైయున్నారని గవర్నరుగారి అభిప్రాయము. కాననసభలయందు జరిగిన చర్చల వల్ల రాష్ట్రపు ఆదాయముల ఖర్చులకు చాలవనియు, ఆదాయమును పెంచుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలయునను విషయమును కాననసభ్యులు గురై తీగినట్లు స్పష్టముగ నున్నది. అయినను కాననసభవారు క్రొత్త పన్నుల విధించుటకై ప్రభుత్వమువారు గావించిన ప్రయత్నములను రెండవర్యాలు ములు భగ్ను మొనర్చిరి. క్రొత్త పన్నులను అంగీకరింపబోవుట యట్లుండ గ్రామోద్యోగుల తీతములను పెంచుచేసవలయుననియు, పర్యవేంబు పెట్టితెచ్చుట కావలయు ననియు కాననసభవారు కోరుచుండుట విచిత్రముగ నున్నది. ఆదాయము నందుకలుగుటకు ఎట్లుభర్తీ చేయవచ్చునో ఎవ్వరు చూచింపరు.

కాననసభవారిపట్టికను కొంచుగ ఆర్థిక విషయములందు తమ బాధ్యతను గురై తుండుచున్నారు. లోటును పూర్తిచేయుటకు అప్పుచేయవలయునని కొందరు ఖర్చులను తగ్గింపవలయునని కొందరు సలహా నిచ్చుచున్నారు. యావద్భారతసర్వస్వ ఉద్యోగుల సంఖ్యను తగ్గించిన ఎక్కువమొత్తము మిగులకలదని కొందరు హితముపరచుచున్నారు. వీరి తీతములకు రాష్ట్రపు ఆదాయములో నూటికి రెండు వంతుమాత్రమే వ్యయమగుచున్నది. ఈ కర్వము ఉద్యోగులలో అనవసరముని చెప్పువారుకూ. కొందరు న్నారు. ఇట్టి ఆందోళనము ప్రబలుటవల్ల సర్వస్వ ఉద్యోగులకు తమ ప్రతిష్ట గౌరవములకును కడకు ఉద్యోగములకు కూడ లింగముకలుగునేమో యని భయపడుచున్నారు. సర్వస్వ ఉద్యోగుల విషయమై అధికారము కాననసభవారికి వచ్చిన ఆర్థిక ఇబ్బందులు కొంతవరకు అంతమొందునని సభవారు తలచుచున్నారు.

సాంఘిక నయస్య

బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య ఈ రాష్ట్రమునందు తీవ్రముగ వ్యాపించెను. మొదట ఎక్కువల కందు అధిక సంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణేతరులు కాననసభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడిరి. పబ్లిక్ సర్వీసులయందు బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రత్యేక సౌకర్యములను కలుగజేయవలయునని బ్రాహ్మణేతరులు పట్టుదలతో పనిచేసిరి. తేవలను ప్రభుత్వోద్యోగులు విషయమందేగాక ఇతరవిషయములందుకూడ బ్రాహ్మణేతరులపట్టుదల వ్యాపించెను. కళాశాలయందు విద్యార్థులను చేర్చుకొను విషయమునందుకూడ బ్రాహ్మణేతరుల సౌకర్యము కలుగజేయవలయునని వీరుపట్టుదల వహించిరి. ప్రతీకళాశాలయందును విద్యార్థులను చేర్చుకొను విషయమై ఆలోచించుటకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పరచబడినది. జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షుల నియమించు విషయమై కూడ స్థానిక పరిపాలన కాళువారుకూడ బ్రాహ్మణేతరులకు ప్రత్యేక సౌకర్యములను కలుగజేసిరి. బ్రాహ్మణేతరుల ఒత్తిడివల్ల ప్రజాపక్షాభిరుచుండే కాక ప్రభుత్వము తేకాళులయందుకూడ బ్రాహ్మణేతరులకు ఉద్యోగములు అధికముగ ఇవ్వవలయునను విధానము అమలునకు వచ్చెను. ఇట్టికోరికలు ఇప్పుడు కొంచెముగ్గిరి. అప్పుకప్పుడుకూడ తమకు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కావలయునని కోరుచున్నారు. రాష్ట్రమున వీరిసంఖ్య అత్యధికముగ నున్నను ఒక్కరు ఎక్కువగా నుండలేదు. ఆదిద్రావిడ ప్రతినిధులందరు గవర్నరుగారిచే నియమించబడినవారే.

రాజకీయ పక్షములు

ప్రజలయందు రాజకీయ పరిజ్ఞానము కొంచుగ ఏర్పడుచున్నది. పార్లమెంటరీ పార్టీ సాంఘిక ఆదాయములను శుభింపవలయునని కాననసభ్యులు ఒక విధమున ప్రయత్నించుచున్నారు. వోల్టరు తమకున్న అధికారమును కొంతవరకు గురై తీగియు వోల్టరుని చేప్పవచ్చును. కాని నూటికి నూగురకు మాత్రమే వోల్టరు ఇచ్చు అధికారమున్నది వోల్టరులలో ముడవవంతుండి మాత్రమే ఎన్నికలయందు వోల్టరునిచ్చిరి. పూర్వపు అధికారులు రాజ్యము అంతమొందినదనియు ఇప్పుడు అసభికారులకు ఎక్కువ హక్కులున్నవని గ్రామములు గురై తీగెనున్నారు. కాని ఈమార్పునవారు ఆమోదించుచున్నారా అనువిషయము సంశయాత్మకమైనది. కాననసభయందు బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరక్షులరెండు మాత్రమే యున్నవని చెప్పవచ్చుట వీలులేదు. 1923 సంవత్సరమున విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమువల్ల మంత్రివర్గము మాల్టిపోయినది చెప్పవచ్చును. బ్రాహ్మణేతరులనేములు అసభికను పక్షమువారితోచేరి మంత్రులకు వ్యతిరేకముగ సమ్యకుల నొసగిరి కాని ఈతీర్మానపు సందర్భమున జరిగిన చర్చయందు మాత్రము ఎట్టి రాజకీయ మాత్రముల నిర్వచించబడలేదు. ఎన్నికలయందు మంత్రివర్గముకడచేసిన వారనేములు ఆపరాయము గాంచిరనియు, తమకీవ్వబడిన అధికారమును మంత్రులు సర్వనియోగ

మొనర్చుచేదనియు వాదించబడెను-అభివృద్ధి కనుపడ లేదను నేర ను మోపబడెను.

సామాజ్య ప్రభుత్వమునందు పాలు వైకొనకూడదని మ రయొక తీర్మానము జేపడెను. కన్యావిషయములందు బ్రిటిషు వారి విధానముపట్ల అసహ్యులని ప్రకటించుటకై ఇట్లు చేయవల యునని వాదించబడెను. ఈ సందర్భమున కూడ బ్రాహ్మణేశ్వరు లలో కొందరు ఆపోజిషనువర్గమువారితో కలిసి సమ్యుతుల కొసగిరి.

బ్రాహ్మణేశ్వర వర్గమునందు కూడ చీలిక లేర్పడుచున్నది. ప్రత్యేక సంఘములు ప్రత్యేక పక్షములుగ ఏర్పడుచున్నవి.

మహామ్యదీయులని పుచ్చాతులు స్వతంత్ర తాళిప్రాయము లను ప్రకటించుచున్నారు. రాజకీయ భేదముల ననుసరించి కక్ష లే ర్పడుచున్నవని చెప్పుటకుండుట సాంఘిక భేదముల ననుసరించి యున్నట్లు పలుక బడినను సరిచిత్తు లేర్పడుచున్నవని చెప్పుట యుచితముగ నుండును. నియోజకవర్గములందు రాజకీయ నూత్ర ములను విధానములకు తెక్కుచేయువారు అతిస్వల్పముగ నున్నా రు ఆభ్యర్థులపలకుండి ననుసరించియే ఎన్నికలయందు జయప ంజయము లేర్పడుచున్నది.

శాసనసభయందు పరిపాలనావిధానములకు సంబంధించిన తీర్మానముల సంఖ్య స్వల్పముగ నుండెను. సాంఘిక విషయము లకు సంబంధించిన ప్రశ్నలు తీర్మానములు అధికముగ నుండెను. పరిపాలనమునందలి లోపములకు, పరిపాలనా విధానములకును సంబంధమును శాసనసభవారు చక్కగ గుర్తెలుగ లేదు. పరిపాల నా విధానములకున్న వివరములే ప్రజాదృష్టిని ఆకర్షించుచున్నవ గనవచ్చుచున్నది అభిప్రాయపడుచున్నాడు. ఎన్నికలయందు ఆ భ్యర్థులు ప్రకటనలు గావించుచున్నారే గాని ఈ ప్రకటనలప ర ప్రత్యేక రాజకీయ కక్షలున్నవని గాని వాటికిగల పరస్పర భేదములను గాని చెప్పటకువీలులేదు. ప్రభుత్వమువారు అన్నిక టలనాటికి శత్రువులనియువారిని ఎదుర్కొనుటకు అన్నికక్షలు లిసి పనిచేయువలయునను అభిప్రాయము మాత్రము ప్రకటిత పడుచున్నది.

అసహాయోద్యమము - శాసనసభ వైఖరి

ఇవన్నియు లోపములు. గమనింపవలసిన మంచి విషయ ములు కొన్నియున్నవి. ముఖ్యము విప్లవము, కల్యాణము ఆందోళ ము, అసహాయోద్యమముల వీర్చిన విషయపరిస్థితుల సందర్భ మన శాసనసభవారు ప్రజలు ప్రభుత్వమువారికి అన్ని విధముల ోడ్పడిరి. మంత్రులు సంపూర్ణముగ సహాయమునగిరినీ వేరుగ కప్పుటనవసరము. భూమిపన్నును వసూలుచేయు విషయమున ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసగు శాసనము నొక గానిని శాసనసభ వారా మోడించిరి. స్థానిక సంఘముల సభ్యులు రాజకీ ప్రమాణములను పుచ్చుకొనవలయునని మంత్రు లొక శాసనము తయారుచేసిరి. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముపై ర్ప జరిగినప్పడు ఈ విషయముకూడ వారితై ఒక నేరముగ యుపబడెను. తూర్పు తీరమునందును మలబారునందును ప్రభుత్వ మవారు పోలీసు సంఖ్యను వృద్ధిచేయుటను శాసనసభ ఆమోదిం యెను. ఆందోళన ఫలితము ప్రజలు కొంతకాలము మోసపోయిరి గాని మలబారు విప్లవము ప్రయమ తొలగించెను. శాసనసభయం ం అతివాదుల విధానము ఎంతమాత్రము కనుపడలేదు. ఇతర గాష్ట్రములందువలె విధ్వంసనోపాయములు ఈ గాష్ట్రమునందు పలకుండుట ముఖ్యముగ గమనింపవలసిన విషయము.

ద్వంద్వ ప్రభుత్వము

మంత్రులకును ప్రభుత్వసభ్యులకును గల పరస్పరసంబంధ మను నివరించుట ముఖ్యమని గవర్నరుగారు తెలచుచున్నారు. నివి విషయములందును మంత్రులు ప్రభుత్వసభ్యులకులసి అలో చించు సాంప్రదాయము ఏర్పడవలయునని చట్టనిర్మాతల ఉద్దే యు. మంత్రులసలహాలపట్ల ప్రభుత్వసభ్యులకు కొన్ని సందర్భము లందు లాభము కలగుచుండెనని అంగీకరింపవలసియున్నది. ఇతే ధమున ప్రభుత్వసభ్యుల అనుభవము మంత్రులకు లాభకరముగ ండెను. ప్రభుత్వసభ్యులు సలహాలను మంత్రుల అంగీకరించుచుం డి. కాని ఈ ఏర్పాటుపట్ల కలిగిన గొప్పలోపమును తెలుప బడియున్నది. సభాయుతుడగు గవర్నరుగారు ఇండియా ప్రభు త్వమువారికి కొన్ని లేఖలు పంపవలసియున్నది. మంత్రుల అభి యములను గౌరవించుటకై వారి అభిప్రాయములను అనుకూల గవిధమున ఈ లేఖలు వ్రాయవలసివచ్చెను. సభాయుతుడగు ర్నరుగారి లేఖలు వ్రాసినట్లు పరిగణింపబడెనుగాని గవర్నరు వారి అసగా ఎక్కివ్రాసివేయకొన్నింటి వారి అభిప్రాయములను ిఖలు ప్రకటించుటకై. ఇదియొక విపరీతము. ప్రభుత్వ ిఖల సలహాలను అనుసరింపవలయునని, ప్రభుత్వమువారి సములను అనుసరిం దుంచవలయుననియు మంత్రులు ప్రయ

త్నించుటవల్ల వారి స్వాతంత్ర్యమునకు కొంత భంగము కలుగక తప్పదు. ఇట్టి సమయములందు మంత్రులకును వారి పక్షమువారికిని సంఘర్షణ మేర్పడుచుండెను. ఇందుకు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధాన మే కారణమని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వము లేకున్న ఈ ఇబ్బందు లుండవు కాని చట్టమునను సరించి ఈ ఇబ్బందు లేర్పడుచున్నవని చెప్పుటకు వీలులేదు.

మంత్రుల ప్రశంస

తీవ్రమున ఆందోళనము ప్రబలుచుండిన సమయమున మంత్రులు ప్రజలయందు సదభిప్రాయములను కలుగజేయు టకై ఎంతయో పాటుపడిరి. కొన్ని ముఖ్యకాసనములగు శాసన సభయందు ప్రవేశపెట్టి సభవారి ఆమోదమును పొందిరి. పరిపాలనా విషయములందు ప్రజలు ఎక్కువ శ్రద్ధవహించునట్లు పనిజేసిరి. ఆచరణానుకూలము లేవియో ప్రజలు గుర్తించు నట్లుపనిచేసిరి. ఎట్టి ఆవేశము విహింపక, అధికారుల సహకారము పొందుచు శాంతముగ పరిపాలనా సాంప్రదాయముల నేర్పర చిరి. మంత్రులుగాని ప్రభుత్వసభ్యులుగాని అభివృద్ధిని కనుపరచ జాలకుండుటకు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమువలన లోపములు కావని యు, పైసా లేకుండుటయే కారణమనియు చెప్పవలసి యున్నది.

సంస్కరణములు ప్రవేశపెట్టబడిన పిమ్మట సాంఘిక సమస్యపట్ల సర్వము ఉద్వేగులు తమ ప్రతిష్టకు భంగమువాటిల్లు నేమోయని భయపడిరి. అసభి కారుల ప్రాబల్యములకు పనులు చురు కుగ జరుగుచుండెను. అసభి కారుల ప్రాబల్యము ప్రభావరి పాలన విధానమునకు అనుగుణ్యముగ నుండునుగాని పరిపాలనా సౌక్యమునకునా అను విషయమై ఆలోచింపవలసియున్నది. కాని ఇటీవల స్థానిక సంఘములవారు, అధికారుల సలహాలను ఆదరించుచున్నారు.

ఎక్కువ సంస్కరణములు పొంద మద్రాసు అర్హత

సంస్కరణములు చాలవరకు విజయవంతముగ రాష్ట్ర మునందు కొనసాగెనని గవర్నరుగారు అభిప్రాయపడు చున్నారు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునందలి రెండు భాగములు కలిసి అన్ని సమస్యలు ఆలోచించుటచే ఎట్టి సంఘర్షణము లేకుండెను. ఇతర రాష్ట్రములందు ప్రభుత్వ వివిధాఖ్యలందు ప్రబలిన పరస్పర సంఘర్షణములు ఈ రాష్ట్రమునందు లేకుండెను. చట్ట సమ్యుత్తమున విధమున పనిచేయుచుండుట ఎక్కువ. సంస్కరణ ముల పొందుటకు ముఖ్యముగ అర్హతయొనవో మద్రాసు ఎక్కువ సంస్కరణముల పొంద ఇతర రాష్ట్రములకున్న ఎక్కువ అర్హ తను పక్రటించినదని సభాయుతుడగు గవర్నరుగారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

సిటి మోటారుపాఠశాల మదరాసు

తెలిపాను నెంబరు 148

ఇచ్చట మంచి అనుభవముగలవారితే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మొనలగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మతులు, రంగులు వేయుట వగైరా అన్ని పనులను చేయబడును.

యోగ్యతాపత్రములు మంచిని పుణులైన ఆటో ఇంజనీ ర్లకై ఇయ్యబడును.

అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర ములు తెలియగోరువా రీక్రిందివిలాసమునకు వ్రాయవలయును. మేనేజరు,

సిటి టాక్సి కంపెనీ, 1736

2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

(బ్రాడ్లెట్ వడదుటికి)

Asiatic Government Security Life Assurance Co., Ltd.,
(Incorporated in India)
PERSONAL INVESTMENT SEHEME.
GRANTS LOANS OF Rs. 1000/- WITHOUT INTEREST.
On Personal Security to its Bondholders as decided by the drawing held for granting such loans every year on 31st January & 31st July.
Apply for terms & call for list of Loans so far granted :—
V. Rangaswamy Esq, B.A., B.L.,
Secretary Asiatic Buildings,
MYSORE.
D. Rodgers Esq,
Chief Agents Mysore Province,
MYSORE.
Messrs.
P. K. Rau & Sons.,
Chief Agents Madras Presidency,
289, Thambur Chetty St., Madras.

పన్ను విచారణ సంఘము

జె. సి. దాసుగుప్తాగారి సాక్ష్యము

పెండి కట్టములపై పన్ను విధించవలయునని

నూచించుట

కలకత్తా, మార్చి 16:— ఇచ్చట విచారణ చేయుట నిన్న భారతపన్ను విచారణ సంఘము ప్రారంభించెను. బరంక్ మండలి క్రిష్ణదత్తు కళాశాలయందలి ఆర్థికపండితు లగు జె. దాసుగుప్త గారు సాక్ష్యునిచ్చిరి. సోదామొదలగు పానీయము పైనను, కొవ్వునకును, సిగరెట్లు, కాగితములు, చీట్లపేక, మళద్రవ్యములు, పేటెంటుమందులు, పొగాకుచే తయారుచేసె బడు వస్తువులపైనను ఎక్సైజు పన్ను వసూలుచేయవలయు న సాక్షి అభిప్రాయము. పన్ను విధానములో లేండురివిన్యా కలి నేయవలయునని దాసుగుప్తాగారు నూచించిరి. కాని లేంగా నందు శాశ్వతమైన పెట్టిక మెంటుగలదు గాన యీ దేశమునంద వేరువిధానము అవలంబించవలయును. 1909 వ సంవత్సరమున, దు వలె క్యూరూపాయలకు వింపిన రాబడిపై పన్నువసూలు చేయవలయునని సాక్షి దెల్పెను. కట్టములపై ప్రభుత్వము పన్ను వసూలు చేయవలయు నని దాసుగుప్తాగారు నూచించిరి.

(ఆ. ప్రె.)

అఖిలపక్ష సభాసంఘము

స్వరాజ్యప్రచారక

సిద్ధ్యగారి సూచనలు

కరాచీ, మార్చి 16:— అఖిలపక్ష సమావేశసంఘము వారిచే తయారుచేయబడిన స్వరాజ్య ప్రచారకము విచారించు టకు ఖానుపురమునందు యేప్రిలు 11 వ తేదీన అఖిలపక్ష సమావేశసంఘసభ్యులు కూడవలయునని డా॥ విసెంటియూగారిచే నూచింపబడిన విషయమును సిద్ధ్యగారు బలపర్చుచు వారా పత్రికలకు వ్రాయుచున్నారు. ప్రాణమున్నంతవరకును సాంఘిక విధేయము లుండుననియు ఎల్లరును దేశీయాభ్యుదయమును గుర్తించవలయుననియు సిద్ధ్యగారు గోరుచున్నారు. స్వరాజ్యప్రచార కను చర్చించుట కిది మంచితరుణమనియు, ప్రచారకను విచారించుటకు నియమింపబడిన ప్రత్యేకపుసంఘము యెదుట నిది ఉంచబడి సంఘముయొక్క ఆమోదము ప్రత్యాళిక నొందినచో దానిని అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు మంజూరు చేసిన యెడ, స్వరాజ్యప్రచారక ఎల్ల రాజకీయ పక్షములవారి ఆమోదమును బడయునని సిద్ధ్యగారు దెల్పుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

మూత్ర సంబంధ వ్యాధిచేకలిగిన

న ర ము ల బ ల పీ న త కు

అ మోఘమైన నివారిణి

నేను అతివరముల బలహీనత, తలదిమ్మ, కండ్లమంటు, చదువుటకు అయిష్టముగా నుండుట మున్నగువాటిచే బాధపడు చుంటిని. నేను అనేక వైద్యులయొద్ద చికిత్స చేసుకొనియు గుణముగపడలేదు. అదృష్టవశమున పండితస్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారివద్ద చికిత్స ప్రారంభించితిని, 10 దినములలోనే మంచినాము గలిగినది. నేను గడచిన 25 దినములనుండి, వారి వద్దనుండి జొవధను నేమియుచున్నాను. నేనిప్పుడు చాల ఆరోగ్యస్థితిలో నున్నాను.

వారి సలహాకట్టు ము ర్పు. 15-0-0

డి. కోదండరామరెడ్డి, డి. కోదండరామరెడ్డి, కోవూరు నెల్లూరుజిల్లా, 11-3-1925. ఎంజినీరింగు కళాశాల, గిండి.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటు సమావేశము

నిన్న సాయంత్రము 8-30 గంటలకు సెనేటు భవనమున విశ్వవిద్యాలయపు సెనేటు సమావేశము జరిగెను. వైసు ఛాన్సలరు డాక్టరు మెక్స్వెయిలుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

ఆరవ నిఘంటువు తయారుచేయుటయందు ఆలస్యముగుటకు కారణము తెలుపవలయునని ఎ. మాధవయ్యగారు ప్రశ్నించిరి. ప్రధమమున 1925 సంవత్సరమున కీపని ముగియునని తలపడెననియు, చేయవలసిన పని అధికముగ నున్నందున ఆలస్య మయ్యెననియు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

ఈ పని ఎప్పటికి ముగియునని ప్రశ్నింపగ అప్పటికి ముగియుట ఇంకను నాలుగుసంవత్సరము లగుననియు సరియాయుటకు కొంతకాలము పట్టుననియు మొత్తముమీద 5 సంవత్సరములు లోపుగ ఈపని ముగియవచ్చుననియు పని చురుకుగ జరుగుచున్నదని సిండికేటువారి అభిప్రాయాన్ని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

విశ్వవిద్యాలయ సైనికదళము

ఈ సైనికదళమునకు సంబంధించిన వివరములను తెలుపవలయునని సి. జె. వార్మిగారు ప్రశ్నింపగ ఈ క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను. కాన్స్టేబులయెంటు కళాకాలముండి రి కంపెనీలు అఫీలియేటెడ్ కళాకాలముండిరెండు కంపెనీలు ఈదళమునందు చేరియున్నవి. దళముయొక్క నిర్ణీత సంఖ్య 671. ఇంతమంది ఈదళమునందు చేరియున్నారు. ఈ సంఖ్యలో ఎవరైనను అనర్హులైనచో వారిస్థానము వాక్ర మింపఁగినవారి పట్టికకూడ తయారు చేయబడినది. ఈదళము వారి యాజమాన్యమున రెండుసెలల కొకపర్యాయము ప్రకటింపబడు ప్రతికూడ నిర్వహింపబడుచున్నది.

హుళా అందు కంపెనీవారిలో కాంట్రాక్టు

ఈ కాంట్రాక్టు విషయమై వివరములను తెలుపవలయునని వెంకటరమణగారు ప్రశ్నింపగ ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను. గవర్నమెంటువారు మెద్యూలునందు నూచింపబడిన రేట్లను నూటికి 15 వకును అధికమునరేట్లు ఇచ్చి విశ్వవిద్యాలయపు అప్పు పనులు చేయుచునుటకు హా అందు కంపెనీ వారి తో 5 సంవత్సరముల కాంట్రాక్టు చేయబడెను. అనుభవపరుడగు గవర్నమెంటువారు నూపరింపెండెంటు ఫలహాపై ఈ కాంట్రాక్టు అంగీకరింపబడెను. ఈసందర్భమున పెండెంటు పుచ్చుకొనబడెను. పెండెంటులను పంపవలయునను ప్రకటన ఫోర్టు సెంటువార్షిక జెటునందు ప్రకటింపబడెనాయని వెంకటరమణగారు మరల ప్రశ్నింప గజెటునందు ప్రకటనము గావించబడలేదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

వ్రాతసామానుల లెక్కలు తనందులకు కారణమును తెలుప వి. సత్యనారాయణగారు కొంత సిండికేటువారి విషయమై తనచర్య పుచ్చుకొనుచున్నారని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

అధికారరీత్యా సెనేటు సభ్యులగు నున్నవారు కొంత కాలము సెలవుగైకొని విదేశములకు వెళ్లినప్పుడు వారిస్థానము భారీపడినట్లుగ పరగణించబడునా యని సత్యయ్యగారు ప్రశ్నించిరి. ఇందులకు వైసు ఛాన్సలరుగారి కింది విధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. సేవ చట్టముననుసరించి ప్రవర్తించవలసినవాడను. రెవరెండు మెట్లగుగారు సెలవుపై పోవగ ఈవిషయమై ఛాన్సలరువారి సలహా పొంది తననుగణ్యముగ ప్రవర్తించిరి. ఛాన్సలరువారి అనుమతిపొందక క్రమముగ ఎన్నుకొనినసభ్యుని సభకు రాకుండచేయు అధికారము సిండికేటువారికి లేదు.

నూతన విశ్వవిద్యాలయభవనము లేవ్వకు ముగియునని సత్యయ్యగారు ప్రశ్నింపగ తా నీవిషయమై ఫీపు ఇంజనీయరు కలసి మాట్లాడితిమనియు పని త్వరగముగియుట అవసరమని తెలిపెనని వైసు ఛాన్సలరుగారు చెప్పిరి.

తీర్మానములపై చర్చ

అరవనిఘంటు

1926 సంవత్సరము ముగియులోగ ఆరవనిఘంటు ప్రకటనము ముగియునట్లు సిండికేటువారు తమ ఏర్పాటులను చేయవలయునని ఎ. మాధవయ్యగారు రుపపాదించిరి. ఇందులకు సంబంధించిన చరిత్రను మాధవయ్యగారు వివరించి ఇప్పటికి ప్రకటింపబడిన భాగములం దెన్నియో తప్పులున్నవనియు, సరికుల

అధికారముగ వ్యయముగచున్నది. కావున తప్పులులేక త్వరలో పని ముగియునట్లు ఏర్పాటుచేయుట అవసరమనిరి.

టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఆరవనిఘంటు ప్రతిష్ఠాపక నిఘంటువువలన గావించేయవలసినప్పుడు వ్యయమును కాలమును గమనింప కూడవలసియు, ఆరవనిఘంటు నిఘంటువులు తయారగుటకు దాదాపు 60 సంవత్సరము లయ్యెనాయు, అప్పులైనవా రెవరైన యున్న వారికి పనిచేయుట కవకాశ మిచ్చుటకు నిఘంటుసంఘము సంసిద్ధులై యున్నారనియు చెప్పిరి.

మాధవయ్యగారి తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

అచ్చుపనులు-వ్రాతసామానులు

అచ్చు పనులు చేయించుటయందును వ్రాతసామానులు కొనుటయందును సిండికేటువారు పెండెంటు పుచ్చుకొనవలయునని వెంకటరమణగారు ప్రశ్నింపగ ఈవిషయమై సిండికేటువారి నూచింపబడిన రేట్లను నూటికి 15 వకును అధికమునరేట్లు ఇచ్చి విశ్వవిద్యాలయపు అప్పు పనులు చేయుచునుటకు హా అందు కంపెనీ వారి తో 5 సంవత్సరముల కాంట్రాక్టు చేయబడెను. అనుభవపరుడగు గవర్నమెంటువారు నూపరింపెండెంటు ఫలహాపై ఈ కాంట్రాక్టు అంగీకరింపబడెను. ఈసందర్భమున పెండెంటు పుచ్చుకొనబడెను. పెండెంటులను పంపవలయునను ప్రకటన ఫోర్టు సెంటువార్షిక జెటునందు ప్రకటింపబడెనాయని వెంకటరమణగారు మరల ప్రశ్నింప గజెటునందు ప్రకటనము గావించబడలేదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

వ్రాతసామానులు స్టేషనరీ నూపరింపెండెంటువద్ద కొనవలయుననియు తేకున్న పెండెంటు పుచ్చుకొనవలయుననియు సవరణను కె. వి. రామనాథంగారు రుపపాదించిరి. ఈ సవరణను వెంకటరమణగారు రంగీకరించిరి.

ఇట్లు చేయుటపట్ల వైసు ఛాన్సలరు సామానులను కొనవచ్చుననియు ప్రస్తుతము గావించబడిన కాంట్రాక్టులు ముగియునచో ఈతీర్మానము వనసరించి సిండికేటువారు పనిచేయవలయునని సత్యయ్యగారు చెప్పిరి.

సంబంధించినతీర్మానము ఆమోదించబడెను.

స్వంతమువ్రాక్షరశాల

స్వంతమువ్రాక్షరశాల యుండుట విశ్వవిద్యాలయమునకు లాభకరము కావున ఈవిషయమై సిండికేటువారు తమ ఏర్పాటులను సవరణయనని వెంకటరమణగారు రుపపాదించిరి. అచ్చుపనులగున విశ్వవిద్యాలయము వారు సంవత్సరమునకు 50 శేలరూప్యములు వ్యయమొనర్చుచున్నారనియు స్వంతమువ్రాక్షరశాలయన్న అధికముగ లాభముకలుగుటయేకాక ఎన్నియో క్రొత్తపుస్తకములను విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రకటింపవచ్చునని వెంకటరమణగారు చెప్పిరి. పరీక్ష ప్రశ్న కాతములు బయటపనునను భయమండెను. కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమువారి కనువ్రాక్షరశాలయూడుటచే చాకధరల కెన్నియో పుస్తకాలను ప్రకటింపుచున్నారు. ఒకప్రతికూడ ప్రకటింపుచున్నారు. ఎడవపై పున ఒక ముద్రాక్షరశాల, మడిపై పున చెక్కపుస్తకము, ఎగుట ప్రతిభాశాలయగు విద్యార్థులందఱి ఇంతిన్న వైసు ఛాన్సలరుగారు కొరతగినది మరొక్కటి యుండదు.

కొంత చర్చ జరిగినపిమ్మట ఇది ముఖ్యమగువిషయ మగుటచే సిండికేటువారి సలహాపొందుట ఉచితముగ ఆర్. జి. గ్రీవుగారు రుపపాదించిరి. ఈ ఉపపాదనమును కొందరు ఆక్షేపించి గాని కడకు గ్రీవుగారి ఉపపాదనము అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

గ్రంథాలయభవనము

పదిలక్షలు వ్యయమొనర్చి విశ్వవిద్యాలయమున కొక గ్రంథాలయభవనము నిర్మించుట దండుగయనియు ఇందులకు మూడులక్షలు కన్న ఎక్కువమొత్తము వ్యయపరప కూడదనియు వెంకటరమణగారు రుపపాదించిరి. ఆంధ్ర ద్రవిడ కేశ విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించవలసి యున్నదనియు దేశభాషలను వృద్ధిచేయవలసియున్నదనియు ఇట్టి పరిస్థితులలో ఒకభవనమునకు పదిలక్షలు వ్యయపరచుట ఉచితముకావని ఉపపాదనము వాదించెను. కె. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యగారు తీర్మానము నాక్షేపించిరి. ఈ నూతనభవనమున విశ్వవిద్యాలయపు పుస్తక భాండాగారము ప్రాచ్య తీర్థభాండాగారము యొందుననియు తమిళనామము కింత మొత్తము కావలయునని వైసు ఛాన్సలరుగారు చెప్పిరి.

వెంకటరమణగారు తీర్మానము నువసంహరించుచున్నారు.

సాంవత్సరిక నివేదికము

కె. రాముని మీననుగారి ఉపపాదనమపై 1928-24 సంవత్సరపు నివేదికము లెక్కలు ఆమోదించబడెను. మంజూరి చేయబడిన మొత్తమును మించిన కొన్ని పట్టులు కూడ ఆమోదింపబడెను.

భారత అధికమహాసభ వారికి వెయ్యిరూప్యములు 1926 సం॥ చెప్పపురియందు జరుగనున్న భారత అధిక

మహాసభ ఖర్చులకుగాను భారత అధికసంఘమువారికి యెయ్యి రూప్యములు విరాళము లివ్వవలయునని రత్న స్వామిగారు రుపపాదించిరి. సత్యయ్యగారు బలపరచిరి. ఉపపాదన ఆమోదింపబడెను.

వివిధవిశ్వవిద్యాలయసమితి

1924 సంవత్సరము సిమ్లాలో జరిగిన వివిధ విశ్వవిద్యాలయ ప్రతినిధుల మహాసభయందు వివిధ విశ్వవిద్యాలయ సమితి కొకటి స్థాపించవలయునని అంగీకరింపబడెను. ఈసమితికి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రతినిధులు నంపవలయుననియు 1925 సంవత్సరము ఏప్రిలునండి మూడుసంవత్సరములవరకు సంవత్సరమునకు 1600 రూప్యములు ఈ సమితి ఖర్చులకు ఇవ్వవలయుననియు సిండికేటువారు సలహా ఇచ్చిరి. ఈ సలహా గడచిన సమావేశమునందే చర్చకు లేబడెనుగాని ఈ సమావేశమువరకు చర్చ ఆపురలచేయబడెను.

ఈ కేంద్రసభకు సంబంధించిన నిబంధనలు వివరములు సంపూర్ణముగ తెలిసికొనినపిమ్మట ఈ విషయమై చర్చ జరుపవలయునని సత్యయ్యగారు ఆక్షేపించిరి. సిండికేటువారి నూచింపబడిన రేట్లను నూటికి 15 వకును అధికమునరేట్లు ఇచ్చి విశ్వవిద్యాలయపు అప్పు పనులు చేయుచునుటకు హా అందు కంపెనీ వారి తో 5 సంవత్సరముల కాంట్రాక్టు చేయబడెను. అనుభవపరుడగు గవర్నమెంటువారు నూపరింపెండెంటు ఫలహాపై ఈ కాంట్రాక్టు అంగీకరింపబడెను. ఈసందర్భమున పెండెంటు పుచ్చుకొనబడెను. పెండెంటులను పంపవలయునను ప్రకటన ఫోర్టు సెంటువార్షిక జెటునందు ప్రకటింపబడెనాయని వెంకటరమణగారు మరల ప్రశ్నింప గజెటునందు ప్రకటనము గావించబడలేదని ప్రత్యుత్తర మియ్యబడెను.

1925-26 సంవత్సరపుబడ్జెటు

1925-26 సంవత్సరపుబడ్జెటు ఆంధ్రనామ ఆమోదింపవలయునని కె. రామునిమీననుగారు రుపపాదించిరి.

ప్రయాణపుఖర్చులు

సభ్యుల ప్రయాణపుఖర్చులపై ప్రత్యేకింపబడిన 85000 రూప్యములకు బదులు 47 శేల రూప్యములు లండనులయననియు, ఇంతమొత్తము ప్రత్యేకింపవచ్చు సభ్యులు చట్టము ననుసరించి జరుగు రెండుసభలకూడ రాజులనియు మార్గనారాయణగారు వాదించిరి. మార్గనారాయణగారి సలహా అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

రిజిస్ట్రేషనుచార్జ్ యుండకూడదు

పట్టద్రులను రిజిస్టరుచేయుటకు ఎట్టిచార్జ్ పుచ్చుకొనకూడదని వెంకటరమణగారు రుపపాదించిరి. రిజిస్టరుఅయినవారే సె నెంటుఎన్నికలందు పాల్గొనవచ్చునని నిబంధననందుటచే బీదపట్టద్రులు ఈఅవకాశము నుపయోగించుకొనజాలవచ్చునని ఉపపాదనకు చెప్పెను. సత్యయ్యగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

ప్రతివిశ్వవిద్యాలయమునందు ఇట్టిఉచారమున్నదని చంద్రశేఖరుగారు చెప్పి తీర్మానమును ఆక్షేపించిరి.

కొంత చర్చ జరిగిన పిమ్మట తీర్మానము అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను.

వైసు ఛాన్సలరునిదీక్షలు

వైసు ఛాన్సలరుకు నెలకు 1500 రూప్యములు ఉత్తమంపవలయునని సత్యయ్యగారు రుపపాదించుట ఇట్లు చెప్పిరి.

“విశ్వవిద్యాలయపు అభివృద్ధికి ఇదియొక ముఖ్యవిషయము. దేశపుదాదాగ్రహము ననుసరించి ఉద్యోగులతీతములు నిర్ణయింపబడవలెను. ఇంతకుముందు సుప్రసిద్ధులు ఎట్టివేతనము పుచ్చుకొనక వైసు ఛాన్సలరులగుండి విశ్వవిద్యాలయమును అభివృద్ధిపెట్టిరి. 1500 రూప్యములు స్వల్పమును మొత్తము కాదు. ఈతీతముతో వైసు ఛాన్సలరు తనగౌరవమును కాపాడుకొనవచ్చును. ఇతరవిధముల ఖర్చుచేయుటకు విశ్వవిద్యాలయము వారికి ధనము మిగులును.

వైసు ఛాన్సలరుగారు చేయవలసిన పనులు అధికముగ నుండుననియు కావున 2000 రూప్యములు జీత ముండవలయునని వార్మిగారు సవరణ రుపపాదించిరి.

టి. యస్. రామస్వామిఅయ్యగారు సవరణను బలపరచుచు ఇంతకుముందు ఎట్టితీర్మానలేక వైసు ఛాన్సలరుగనున్న వారు ఇతరఉద్యోగములందు నెలకు నాలుగుదువేల రూప్యములు జీతములను పొందుచుండిరిని చెప్పిరి.

కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు, వెంకటరమణగారు సత్యయ్యగారి వాదనను బలపరచిరి.

అల్లాడి కృష్ణస్వామిఅయ్యగారు సత్యయ్యగారి తీర్మానమును బలపరచుచు జీతమునకును ప్రతిష్ఠకు ఎట్టిసంబంధములేదనియు 1200 రూప్యములు జీతముపొందు ఛాన్సలరులయందలి అధ్యక్షులగు సర్ సదాశివయ్యగారి ప్రతిష్ఠ ఎంతమాత్రము తగ్గలేదని చెప్పిరి.

కృష్ణయ్యగారు చేయవలసిన పనులందు యత్నించుచుండ విద్యావిషయములందు ఎక్కువతీరులయ్యుటకు అంగీకరింపవలయుట విచిత్రముగచున్నదని తనికావలంకెట్టిగారు చెప్పిరి.

నెలకు 2500 రూప్యముల జీతముండవలయునని గ్రీవుగారు రుపపాదించిరి. గ్రీవుగారి ఉపపాదనము అధికసంఖ్యాకులచే నిరాకరింపబడెను. నెలకు రెండువేలరూప్యముల జీతముండవలయునను మార్మిగారిసలహా అధికసంఖ్యాకులచే ఆమోదింపబడెను.

అంతటితో (రాత్రి 7.10 గం॥) సభ ఆపురల చేయబడెను. మరల నెటివినము సాయంత్రము ముగియగలదు సభ జరుగును.

వేటకొన్నిలు

సరిహద్దు ప్రాంతములను
బాలింపు క్రమమును జర్పించుట

సరిహద్దు జిల్లాలను వేటకొన్ని పాలించవలెను

దేవీ, మార్చి 16:—రజా ఆలీగారి తీర్మానమును బ్రతిపాదించుచు పాలనాక్రమమును నిర్ధారించుట కొకసంఘము నేర్పాటుచేయటకు గలిగిన యవసరములను విపులపరచిరి. సంఘమువారు 22 ఉద్యోగస్థులనుండి సాక్ష్యముఁ గ్రహించిరి. దానిలో 18 గురు యూరపియును. అనధికారులు 76 గురు సాక్ష్యములనిచ్చిరి. ఇందులో హిందువులు మిగతా గ్రంథగ్రంథ మహమ్మదీయులు సంఘమువారి ప్రయత్నములకు విపుల ప్రతిఘటన మొనగబడెను. అసహనవారులు గూడ సాక్ష్యములనిచ్చుటయందు జాగ్రత్త. కాని సంఘమువారందఱు నేకాభిప్రాయమున నిర్ణయమునకు రావలయును. పరిశ్రమ రంగారాజు, సమర్థుగారు ప్రత్యేకముగ నిర్ణయమునకువచ్చిరి కాని దానివలన ప్రాంతములందు కాసన ప్రచారముజలన స్థిరీకృతము గు యెదుఱజ్ఞాతము, సరితము పాలనావిధానముక్రింద లేని యస్థిరములను జిల్లాలనుండి విడదీయవలయును. 1900 వూర్వముండినటుల మరల పంజాబులో గల పుటా యనవివయములకు నెట్టియోగమును లేదు. అటుల పంజాబులో గలపుటకు వీలులేనియెడల నెట్టికాలనావిధాన మవలంబించవలయును వివయమున్నది. ఈయొకజిల్లాలవారికి తదితరలకును గల పరస్పర సామ్యభావముల నాసరించి యిప్పుడు విడదీయ నవసరములేదని మెజారిటీవారు నిర్ణయించిరి. బుద్ధిమంతుల యభిప్రాయ వినివయమున పరిష్కారముగ నేర్పన్నది. అట్లు స్థిరీకృతభాగమున స్థిరభాగమును విడదీయవలయు యెదుజిల్లాలను పంజాబులో గలపుట యనవసరము. మెజారిటీవారు ప్రాంతములను పాలించుటకు మాటికయ వది మంది యెన్నుకొనబడిన ప్రజా ప్రతినిధులు గలకాసనసభల సేర్పాటులకు 1915 లోని కాంగ్రెసులోను నూచనల ప్రకారము కార్యనిర్వాహకసర్గ మేర్పాటులకు నూతనముగ నింకొక న్యాయాధికారిని నియమించుటకును, ప్రాంతములందల నేరములను విచారించుట కిదివలయునదనిని చాలవలయు దగ్గిందుటకును మొదలయిన సరళముగనూచనలు గావించబడెను. ఈ నూచనల నిర్యముం దెట్టియాలస్యములేకుండ నమలులోనికి దీసికొనిరావలెను. ఇప్పటికే యాలస్యమైనది. ఎట్లులేననవసర మెజారిటీవారుచనల నమలులోనికి వెంటనేదేవలెనని, రజాఆలీగారు వాదించిరి.

మెజారిటీ మెనారిటీనివేదికలకు వైరుధ్యముగలదు
నల్లేశంగారు మాట్లాడుచు మెజారిటీవారి నూచనలకును చాలవైరుధ్యముగలదనియు, నిట్టితెలిసి జర్పించుటవలన, ప్రత్యేకముగ తమకొకొక రాష్ట్రమున సేర్పాటు కొనడలచిన మహమ్మదీయులకును, ముఱు నీయెదుజిల్లాలను పంజాబులోగలిగిన భాగుండునయెందు హిందువులకును ముఱుతవిధేద మేర్పాటున నియుఁ దలిపిరి. ఇదిగాక మెజారిటీ వారిదివలలో హిందూచేత ముం దంతలను బరిక్షించియాడబడి, నిరాజయమందినదని నిశ్చయించబడిన ద్వంద్వ ప్రభుత్వమే యచట వలలు స్థాపించ గోరుచున్నారనిరి.

రజాఆలీగారు:—ప్రాంతరాష్ట్రముం దింకను పరాజయ ముంకినటుల నిశ్చయించలేదు.

నల్లేశంగారు:—కాని కుకాగ్ర రాజకీయబుద్ధిగల రజా ఆలీగారు, ద్వంద్వపాలనము బ్రయత్నింపబడిన చోటులనెల్ల పరాజయమందినదనియు, వాటికంటె తక్కువ యభివృద్ధిగల ప్రాంతరాష్ట్రముం దనలే పనిజేయవలయు ముఱుచిరి సంకీర్ణముగనన్నది. కొంచెము స్థిమితముగ నూహించుచో తమతత్వ మార్గ మని రజా ఆలీగారికి బోధపడజచ్చదు. కొహలునం దంతటి విషయములు బయల్పడవలెవును శాపుండు లింకను మాననపుడు వివిధసంఘములవారు ప్రభుత్వము తద్వారానివారణ మొనర్చుటకు బ్రయత్నించునపుడు నిట్టి చుర్చయసంజనము. ప్రారంభించినయెడల కొంత తీవ్రముగనే యుండును. ప్రస్తుతావస్థయందే మంచిదాదనిరి.

ఇది సమయముగారు

ప్రాంతములనుండి ప్రభుత్వము చేనియోజింపబడిన మెజారు ఆక్రమభాను గారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుతమున నెట్టినిర్ణయమునకు ముఱు కదవరాదనిరి. నేడెట్టి నిర్ణయము మనముచు

ట జేసినను ప్రాంతరాష్ట్రవాసులందఱును సంకీర్ణముగను గనుండు హిందువులను నిక్కులును, నెమ్మదిగ ప్రాంతీయుల నేమభావల కలవకుచున్నారు. సంఘమువారు నివేదికనుదయారజేయుకోజాలకును, ఇప్పటికిని చాల వ్యత్యాసముగలదు నూతనముగ ప్రత్యేకపెట్టుటయే మార్పులైనను. వారి యాచార సాంప్రదాయములకు భిన్నముగనుండునెడల, దానిని నిరోధించుసంఘము ప్రాంతీయుగ నన్నది. కొందఱు పాలనాక్రమముం దభివృద్ధిగోరుచున్నమాట సత్యమే. కాని మహాకార్యములు త్రిణకాలమున జరుగునవిగావు. నూచింపబడిన పద్ధతులు నెమ్మదిమీద జరుగవలెను. అజనులయొక్క యాచారముల, మిగతాభాగములవలెగాక భేదముగనన్నవి. వారు కొంచెము వివరములకుగాన తొందఱపడరాదు. స్థానికాధికారులు ప్రస్తుతపరిస్థితులను గమనించుచునేయున్నారు. వారివారు నిట్టిస్థితిలో మార్పును గోరెదనని నమ్మకతొందఱపడి చేసినయెడల విరోధములు ప్రబలను. స్థలజ్ఞులయందు విశ్వాస ముంచుదని గోరిరి.

రామదాసుపంతులుగారు

పిమ్మట రామదాసుపంతులు గారు తమప్రధమోపన్యాసమును సభకుందు గావించిరి. మెనారిటీసంఘమువారి నూచనలను బలపఱచిరి. మెజారిటీవారి సందర్భాన్నిదర్శనములను బట్టి గావించిన నిశ్చయములకు విశ్వాసముఁజూపిరి. మెనారిటీవారు వివయమును పూర్తిగ విమర్శించి, యీయొకజిల్లాలను ముఱు పంజాబులోగలపుట యందలి ముకరమునేగాక, దానియందు గల లాభములనుగూడ విపులపఱచినారనిరి. కర్ణమప్రభుత్వగారి జిల్లాలను విడదీయుటకు నిశ్చయించిన నాటినుండి నేటికి చాలవలతు నష్టముననుభవించినవి. రాష్ట్రమునంతకు నొక్క పత్రికయొనను లేదు. ఫిక్ కమిననరు (ప్రధానాధికారి) తనయిష్టము వచ్చినటుల న్యాయవాదుల నీన్యాయాలయమునుండి తేరికచోటునకుమార్చుటగాని ముఱు యితరయిన నిర్బంధములను గాని చేయుట నెన్నయ నడతయ. ఇందుకు తార్కాణముగ నెవరో కొందరు దుండగీడులు యువరాజు వచ్చినపుడుగ జేసినందులకు తంతితపాలకచేయలను మాననట్లు మెజారిటీవారి నివేదికయందే గలదు. ఇట్టి సందర్భములవల్ల, ప్రజాజీవితమున్నటులే ద్యోతకము నేయుట లేదు. ఆరాష్ట్రమున నష్టదాముక మైనది. కేంద్రప్రభుత్వమున కేటెట 2 కోట్లరూపాయల తగుబడియగుచుండును. రజాఆలీగారు ప్రాంతములందొక పతానరాష్ట్రము నుద్ధరింపజేయుచో చాలకుంది భారతీయులు సహాయమును బొందు. ప్రాంతముండు మహమ్మదీయ రాష్ట్రమును సృష్టించుటవలన రాజకీయముగ నష్టముగలదు. ఈయన్య భారతీయ మహాసభవారును, భారత మహమ్మదీయ సంఘమువారును గలసి యితరులెవరి ప్రమేయము లేకుండ నిశ్చయింపవలయునని నా కోరిక.

సభ్యుల యాక్షేపణలకు ప్రభుత్వసమాధానము

ప్రభుత్వము తరపున విదేశాంగకార్యదర్శి యగు బ్రేగారు సమాధానముఁ జెప్పిరి. రామదాసుపంతులుగారిని ప్రధమోపన్యాసమున ప్రాంతీయుల పరిస్థితుల బాగుగా గమనించి మాట్లాడినందుల కభినందించిరి. కాని మెనారిటీ నివేదికను మాత్రమే జదివినారని యాక్షేపించెను. నల్లేశంగారు రజాఆలీగారి నివేదన ప్రత్యేకము సరియని సందర్భములఁజూచుటకు గోరినందులకు సంతసించిరి. ఈవివయమున బ్రేగారికి కొంచెము సంగీధముగనే యున్నది. వీలన రజాఆలీగారి తీర్మానముయొక్క యుద్దేశ్యముతో వారకీభించిరి. ప్రభుత్వ మివివయమున చాలశ్రద్ధగ నుండిరి. క్లిష్టపరిస్థితులను సరితుగువిషమున పీలెనంత త్వరిత సామకూల పఱచుటకు ప్రయత్నములు సలపబడును. నివేదిక ప్రచురణకుం దాలస్యచయనందులకు రజా ఆలీగారు రాక్షేపించిరి ఈనివేదిక ప్రచురింపబడు కాలమున జాతివైషమ్యములు ప్రబలెను. అట్టితరలి ప్రభుత్వమువారు వీటి సభివృద్ధినిఁజిందించుట భావ్యముగాదని దలచిరి. శిశ్మముగా ప్రభుత్వము జయముందినది. నేటికొక సంవత్సరముక్రింద బ్రచురించినను ఇంతదనుక నా వివయమున నెట్టి యిబ్బందులును రాలేదు. నివేదిక నూచనల నమలులో నుంచుట యాలస్యమగుటకు గూడ కారణములు లేకపోలేదు. ప్రాంతీయసమస్య సుమారు ముప్పది సంవత్సరములనుండి ప్రభుత్వము నెదుర్కొనుచున్నది. అదిగాక యిది విదేశములతో నవలంబించవలసిన పద్ధతులతో గూడ నిమిడియున్నది. ఇంతకాలమును జిల్లాలను పంజాబునుండి విడదీయకుండ జూడబడగా నేడపద్ధతి మార్చబడినది, హిందూదేశముయొక్క విదేశ వ్యవహారపద్ధతుల నాలోచించుటలో రెండుమాడెను లొక యాలస్యముగ నెంచబడరాదు. ఈక్షయముల నన్నిటిని ప్రభుత్వము ముఱు నాలోచించి, సరియగు మార్గమున్న వేమో చూడవలయును. రామదాసు పంతులుగారు మాట్లాడుచు నీ యభివృద్ధిగోరుచు మార్గమును భారతీయు లందఱును ప్రతిహతులుగ నుండిరని. వారేమెనారిటీ నివేదికను జదివినో దానినే మరల జరుగ

గోరెదను. రంగారాజుగారు నిస్సందేహముగ ద్యోతకమువరకి గూడ తన యభివృద్ధి నూచనల గొంపోవునటుల ద్యోతకము నే యంబడి న దని యొప్పుకొనెను. కావున కేమరల వారలందఱును భారతదేశము యొక్క జేమును ననుసరించి, యేకారణములవల్ల నాజిలాలను విడదీయవలసివచ్చెనో, యాకారణముల వల్లనే ముఱులంబులుగూడ వీలులేకబోయినది. మెజారిటీ వారినివేదికయందు కారణములను బూర్తిగనే విమర్శించిరి. దాని నాక్షేపించువారలను ముఱుంత శ్రద్ధగాజూడగోరెదను. ప్రభుత్వమువారిప్రత్యేక సంతకొక్కచూరే వ్యవహరింపదలచిరి. కాని ప్రభుత్వమువారి నిశ్చయములపై, కొంతవ్యాపారముచేదన జూపబడినది. కావున ప్రస్తుతము న్యాయనిర్ణయముందు మార్పులు గావించబడినవి. నూతనన్యాయాధికారులను నియమించుట కేర్పాటునే యుండెను. ఈన్యాయాధికారులను పీలెనంతవఱకు స్థానిక న్యాయవాదులనుండి యేర్పాటు చేయుటకే నిశ్చయించబడినది. కొందఱు న్యాయవాదులపై నుంచుడిన నిర్బంధముల నాక్షేపించిరి. వాటినిన్నిటిని దీసివేయబడెను. అప్పీలుజేసినప్పుడు, శిక్షలను హెచ్చించుటకు గూడ గలిగినయభికారమునకు చాలముంది తీవ్రప్రతిహతులునుజూపిరి. అమలజనగ్నితమును, భయభవమునకు యధికారము గూడ దీసివేయంబడినది. కాని కాసనములోని 21 వ యంశముక్రింద నిర్బంధింపబడిన రాజకీయ శిక్షితులకుమాత్ర ముది వర్తింపదు. ప్రస్తుతమున నిర్ణయములు, సరిగ న్యాయమాత్రముల ననుసరించెయ్యవచ్చు. రామదాసు గారు, సామాన్యముగ వినబడు ప్రాంతీయుల యాక్షేపననే జెప్పుచున్నటు లున్నవి. భారతదేశమందలి కొన్ని భాగములందు ప్రకృతి యమందతుగు పాడిపంటల నిచ్చుచుండగా, ప్రాంతములు మాత్రము చిద్రావణయందుండుట కడువిషాదకరము. ఇట్టి ప్రాంతమున, కార్యవంతమైన, మానుషమైన, వీరు లందుట భారతదేశము యొక్క యదృష్టము ఇకనొట్లు గననిందు సాధుసంఘమే యచట దైవశక్తియ నుండవలసినచో, ప్రభుత్వమునకు చాల భన వ్యయమయ్యెడిది. జిల్లాలలో నంతగా భార్యలేదు. కాని మొత్తముమీద సరిహద్దులలో మాత్రము మితముగా హెచ్చు.

పిమ్మట కపర్దీగారు మాట్లాడుచు రజాఆలీగారు మెనారిటీ నివేదికను లక్ష్యమే చేయలేదనిరి.

రజాఆలీగారు:—మెజారిటీవారి నివేదికమే ముఖ్యముగావున.

కపర్దీగారు:—నాయుద్దేశ్యముదిగాదు. మెనారిటీ నివేదిక, యసలునివేదికలో నొక భాగమే. సరిహద్దులవారిలో వాకేమియు జోక్యములేదు. ఆ వివయము విదేశీ కాఖవారితోను, రాజప్రతినిధితోను సంబంధించినది. నేను, పూర్తిగ నెదుటకున్న వివయములకు బాగుగా విమర్శించి నిర్ణయించిన మెనారిటీ నివేదికనే బలపఱచెదను. మెజారిటీవారి నివేదికను బలపఱచు కారణములు కొలదిగనేయున్నవి. మెజారిటీవారు, సాక్ష్యము నిచ్చిన మేజరు ఆక్సరు భాను (సభ్యుడు) గారి యుద్దేశ్యమునే సరకు నేయలేదని దలిపిరి.

రజా ఆలీగారి సమాధానము

రజా ఆలీగారు సమాధానమిచ్చుచు, వర్తన్యమ్యముల చిక్కులవలన నింతకాలము వఱకు నివేదిక ప్రచురింపబడనందుల కార్యక్రమమున వెలుబిచ్చిరి. ఒక్క కొహటు వివయముదక్క ప్రాంతములందు మెట్టి విరుద్ధములును జరుగ లేదు. ఎట్లులేనను నివేదిక తయారగునదికి, మిగతాభాగములలో కంటె సరిహద్దులందు వైషమ్యములవలన చిక్కులు తక్కువగనే యుండెను. నిజముగా, నూచనలను లులో నికివచ్చి, కాసన సభల చటపని జేయుచున్నయెడల, కొహటు తగాయిదా, యచటనే బరిష్కరింపబడి యుండెడిది ప్రభుత్వముసరిహద్దుల పాలనను ముఱు నాలోచించుచున్నారని వినుట ముఱుంత యాశ్చర్యకరముగనన్నది. భనవయమునకు కలహనమునకు నొప్పి శ్రమపడి విచారించి గావించిన మెజారిటీనివేదికను నిరసించుటకు ప్రభుత్వము సంసిద్ధముగ నున్నారాయని యడిగిరి.

బ్రేగారు, నివేదిక ప్రచురించుటకు ప్రాంతమందలి సర్వద్యేషమువలన వచ్చుచిక్కులేగాక, యుత్తరభాగముండంతట నట్టి చిక్కులందుట వలననని ముఱుజెప్పిరి.

పిమ్మట రజాఆలీగారు తీర్మానము నుపసంహరించుకొనిరి.

మహమ్మదీయులధనముపై వడ్డీ వేటువలచగోరుట
పూరునానుజాఫరుగారు సేనింగ్సుభాంకిలోను, మొదల గుబోలుల మహమ్మదీయుల, తక్కువవేటుగా వ్రాయబడవచ్చెనని గోరిరి. మహమ్మదీయుల మతవిధులందు వడ్డీని గ్రహించగూడననియున్నది. కావున వడ్డీని మహమ్మదీయులొకందరు, వ్యా

లెక్కలను వేలుగా వ్రాసి దానిపై వచ్చునట్టి వేరేగా నుంచి దానిన పరిభ్రమ విశ్వవిద్యాలయమునకు వీధివిద్యార్థులకు, మహమ్మదీయవిద్య విశ్వవిద్యాలయమునకు నువ్వయ్యగోరిరి. చాలమంది ప్రభుత్వమువద్ద నుండినవో, తమవనమున కపాయము లేదనియేగాని వడ్డీ నాసిందిగాదనియు కావున ప్రత్యేకముగ వారిలెక్కలనుండి, వచ్చినయాదాయమునుపైన బేర్కొనినటుల దానము నేయగోరిరి. వెనుకబడియున్న మహమ్మదీయసంఘముందు విద్యాభివృద్ధి గావించుటకది మార్గమనిరి. వడ్డీని వదలుకొనినవారే గావున నిట్టిసూచన కేమహమ్మదీయులకు భయంకర పెట్టుదనిరి. ఇది చేయుటలో ప్రభుత్వమున కట్టికట్టును నుండదనిరి.

హాజీ యిస్మాయిల్ చౌదరీ

భాకాసాబాయి ఆమర్ ఆలీ, యామికాఖాను గార్లందఱును, మహమ్మదీయులకు క్షేమకరముగ బలపఱచిరి.

మెక్కాటర్కూరు ప్రభుత్వవైఖరిని విపులపఱచిరి. ఈ మహమ్మదీయులకు నుమాదు పదివేల రూపాయల వడ్డీనిచ్చెడి రిక్త లక్షల రూపాయల ప్రభుత్వపు భాండాదములందుంచిరి. సభ్యులూచించిన పిల్లల కలిగించుట కష్టముగాదు. తమకాతా లిరి దులకు మార్పుటకు పీలులేని పెట్టుబడులం దెట్టికష్టము లేదుగాని యిటులమార్పుటకుపీలుగ పెట్టుబడులందుమాత్రము కష్టము జాఫరుగాదు నూచించునటుల క్షేమపరిచినవో, మహమ్మదీయులందరు నితరులకు తమ కాతానుండి మార్పుటకు పీలులేనిట్టి (నాన్ ట్రాన్స్ ఫర్బుల్) పెట్టుబడులక్రిందనే యుంచుటకు బలవంతపెట్టవలసివచ్చును. మరియొక చిక్కగూడ నున్నది. వడ్డీని వదలుకొను వారందరును, జాఫరుగాదు చెప్పినటు లొప్పుకొందురా లేక యితరవిధములగు దానములను చేయవచ్చునో? అందర యొక్క యభిప్రాయమును దీసికొనినే ప్రభుత్వమునా రెట్టి విశ్వయమును క్షేమలేదు.

సర్ దేవప్రసాద సర్వాధికారిగారు, బలపఱచుదు తీర్మానము నామోదించి, పిమ్మట మహమ్మదీయులందఱి యభిప్రాయానుసారముగ క్షేమగోరిరి. రజాఆలీగారు కూడ బలపఱచుదు, సంఘసంస్కరణముగూడ గలుగుననిరి. రామకరణదాసు గారు కూడ బలపఱచిరి.

నరసింహ శర్మగారు ప్రభుత్వమున కీతన్న మూడువారములక్రిందనే వచ్చినదనియు, కొంతకాలము గావలయుననియు, వర్షు డాలోచించి వారి నిశ్చయమును దెలిపెదరనియుఁ జెప్పిరి. అట్లు బాయి శ్యామలదాసుగారు, పెట్టెంబరులో వజ్రల నీసభ గూడువఱకు తీర్మానమును నిలిపి, యాలోచన ప్రభుత్వ మహమ్మదీయాభిప్రాయమును గమనింపగోరుదు ప్రతిపాదించిరి. జాఫరుగాదు దానికీయ్యగోరిరి. కావున ప్రస్తుతము చర్చ నిలుపు క్షేయబడినది.

4వ బుధవారమువఱకు నాపు నేయబడినది ఆ. ప్రె

వ్యాపారము క్రిడావార్తలు

తెన్నిను పోటీ పందెములు

దక్షిణ ఇండియ ఆథ్లెట్స్ అసోసియేషనుగారి యాజమాన్యమున జరుగుచున్న తెన్నిను పోటీపందెములు వర్షము పల్ల కుక్రవారంనుండి జరుగలేదు. నిన్నటిదినము రెండు ఆటలు మాత్రమే జరిగెను. రామిరెడ్డి సార్వభౌమరావుతోను, మార్కం డేయులు వెంకటేశమూర్తితోను ఆడిరి. సార్వభౌమ రావు గారు ఇటీవల జరిగిన పోటీపందెములందు ఒకదినము బాగుగను ముగిసినదినము బిడుగను ఆడుట ఆరంభ మాయినానూరు. రామిరెడ్డి సార్వభౌమరావును అతిసులభముగ నోడింపఁగలిగిరి. (6-0; 6-2.)

మార్కం డేయులు వెంకటేశమూర్తి గారు తొన్నిగోజుల కిడుటనే యు. సి. సి. పోటీపందెములందు ఆడియుండిరి. మరల ఆయాటనే నిన్నటిదినము ఆడిరి ఒక్కొక్క పాయింటు ఎంతోకాలము ఆడబడుమండెను. సగతీయకొనిన విధమున మార్కం డేయులుగారు వెంకటేశమూర్తి నోడించిరి. (6-4; 8-6; 6-1)

నేటిదినము ఆటలు

నేటిదినము డెయ్యనంగు మూడుఆటలు జరుగును. సి. యస్. వెంటరామును చంద్రశేఖరముగార్లు వెంకటరామాంజులు బాలయ్యగార్లతో నాడెదరు. యస్. యస్. ఆర్. శర్మ విశ్వనాథంగార్లు ప్రసాదరావు పానుమతిరావుగార్లతో నాడెదరు. కృష్ణమూర్తి రంగస్వామిగార్లు చలపతిరావు గారుగార్లతో నాడెదరు.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును, తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయమును సాధనంబు లను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథ మండలులు గ్రంథాలయములు కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయందు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనము లైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు రెండుమాసములకొక గ్రంథము వంతు నను బ్రచురింపబడును. ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి: (భక్తిసంపుటము) వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకనందన, నారాయణ, కాళహస్తీశ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతకమునకు విపులముగ పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. 1-8-0 (ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)
- 2 బసవపురాణము: (ద్విపద) పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గాని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచింపబడి నవి. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. 2-8-0
- 3 గాంధిమహాత్ముని బెల్లాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము వెల 0-4-0
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ), గ్రంథకర్త: రాయనం వెంకట శివుడుగారు వెల 0-8-0
- 5 నీత్యనాథి, గ్రంథకర్త: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. 0-8-0

ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

మదరాసు వార్తలు

సంయుక్త జాతీయవాదపక్షము:—ఇ. వి. నుం దగళి ఎం.ఎ.ఓ.ఎల్ గారు సంయుక్త జాతీయవాదపక్షము వారిలో చేరినట్లు యాధికార మాకు తెలియుచున్నది.

చెన్నపురి అన్నదానసమాజము:—ఈవెలలో గలించిన పదియేడురోజులలోను పైసమాజమువారు సుమారు 11 వందలమంది బీదలకు ఆన్నదానముచేసిరి.

మదరాసు కాల్వోరేషన్ నియోజకపట్టిక:

మదరాసు నగరమునందలి 80 భాగములకు నియోజకపట్టిక 1 ఏప్రియనులోగా తయారుచేయబడునుగావున రేయి పేయర్లందరను క్రొత్తగ చేరదలచినవారును వివరములన్నియు తెలిసికొని పన్నుల నన్నిటిని కట్టి 1 ఏప్రియనులోగా పట్టిక తయారు చేయుటకు సాయపడవలెనని హెచ్చరించుచున్నామని కాల్వోరేషన్ కమిషన్ జి. టి. శోగ్ గారు ప్రకటించిరి.

భారతస్త్రీ సంఘము:—భారతస్త్రీ సంఘము గారు ఆడమారునుండి ప్రతి భారత శాసనభాసభ్యునికి ఒక శేఖను పంపిరి. అం దీరిగా వ్రాసినట్లు. "వారిసింగ్ గారుగారు భారతశాసనసభలో సుపపాదింపవలెనని తీర్మానమునకు మీరు ఏకగ్రీవముగా నంగీకారమును జూపవలయును. 12 ఎండ్లకే ఆడవి బిడ్డల కిల్లియగు దురనష్ట మనదేశమునుండి పోవవలయు మనకు కు కితేదు. వేదకాలములో మనపూర్వస్త్రి, ఎదిగి, పెద్దవారై, చురువు నీని, సంకల్పణము తామెనునా చేసి కొనుచు నిరుపమానముగ బ్రవృత్త్యును భారతభునికి లభింప జేసిరి. భారతజాతి బలముగా నుండవలెను భారతస్త్రీలు బాలుకనకనుయూడువృద్ధిగావలెను. లేనివో శిశుమరణములు, బాలింతలవాపులు, విరంతువులు మొదలగు దౌర్భాగ్యత మనను విదువలెను. మా భారతస్త్రీసంఘమువారు స్త్రీవృద్ధికి పాలుపడుచున్నాము. వారిసింగ్ గారుగారి బిల్లును మార్చేమియు లేయక యేమి రామోచును సమాగమనయొనియును 14 ఎండ్లవైన ములైననూనిర్ణయింపవలసినదియు అట్లు మీరు వోటుచేయవలయునని కోరుచున్నాము"

రాకపోకలు:—దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు పల్లెపాడు సత్యాగ్రహశ్రమమును పందభించుటకు వెల్లిరి.

సి. పి. రామస్వామయ్యగారు బొంబాయిమీదుగా డిల్లీకెల్లిరి. యాహూహుసేన్ గారి భార్యా కాంప్టాంటు నోపిల్ నుండి తిరిగి వచ్చినది. కొల్లెంగోడు నుండి వి. మాధనరాజుగారువచ్చిరి.

గవర్నరు దంపతులు పరివార యుక్తముగా ఏప్రియను వెల 6 లేదీన ఉరకనుండలయునకు వెళ్ళుచు.

యస్. శ్రీనివాస ఆశ్రయంగారు నిన్నరాత్రి మన్నారగుడికి వెల్లిరి. ప్రభుత్వప్రధాన కార్యదర్శియగు ఎ. వె. జి. కాంబెలుగారు ఏప్రిలు 8 వ లేదీ ఉదకమండలము వెల్లిచరు.

కుష్మనశాయ నిధి విరాళములు

ఇంతవరకువచ్చిన మొత్తము	24680
కె. గోవిందాచారిగారు	25
నైవాపేట మునిసిపాలిటీ	100
రా. బి. ఎస్. లక్ష్మయ్యశెట్టి	25
వి. రామశెట్టి	100
ఏ. ఆర్. కల్లెరాజు	25
ఎం. కె. జి. పాండే	50
ఎస్. హెచ్. క్రేల్	20
కొంతమందికలిసి	18

మొత్తం... 25055

ఆంధ్రసంగ్రహ:—సికింద్రాబాదు

సు.రా.శ్రీ మోతే నారాయణరావు జమీందారు గారి యాజమాన్యము క్రింద నున్న శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజ మిగ్రామునకు జాలగలమునుండి నాటకములబ్రదర్శించి పౌరుల యానసల నాకర్షించుచున్నాడు. గడవిన స్క్రీనివరి 18న లేదీ శనివారమువాడం కావంతల నాటకమును ప్రదర్శించి యందు నచ్చిమొత్తములో రు 223-4-0 (హాళి); ఆంధ్ర సంవర్ధనీ భర్తృపుత్రక పత్రికాపతనకాలకు భవన నిర్మాము కొరకు విరాళ మొసగిరి. ఇందులకు సామాజికులగు మే మంబరము కృతజ్ఞతాపూర్వకనందనము లర్పించుచున్నాము.

ఆంధ్రసంగ్రహ సామాజికులు.

చెన్నపురి శాసనసభ

రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని
ప్రతిపాదించుట

సెటిల్మెంటు పార్టీ లను గురించి చర్చ
బీటెంగు వద్దతి

చెన్నపురి శాసనసభ ఈనాడు తిరిగి 11 గంటలకు సమావేశమైనపుడు ల్యాండు రెవిన్యూ గ్రాంటులపై చర్చ జరిగెను. ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగనే, ప్రతిపాదనకు నాయకు లగు, రా. బి. సి. వి. ఎన్. నరసింహారాజుగారు ఇకమీదట వోటింగు జరుగునపుడు లాటింగు నీకేజిలో వోటుకేరూపదర్శి నవలంబించుటవలెననియు, అట్లుగానిచో అనుకూలరయ్యెక్కయ్యు ప్రతిపాదన యొక్కయు సమర్థకుల నొకేసమయమున దీక్షానివ్వవలెననియు, ఈసూచనను సభానాయకు దంగీకరించెననియు సూచించెను.

ఎ. రామస్వామి మొదలియగుగా రెండుల కాక్షేపించి ప్రాతిపదిక ప్రకారమే ఏర్పాటులోని సభ్యు లాక్షాతులలో నేయుండి సమర్థకులను సంగతెననియు నుడిచి, ఎన్. జి. వి. రెడ్డి నాయకుగారు, ప్రతిపాదనకు నాయకుని సూచనతో నేటికే విందును, ప్రస్తుతపద్ధతిలో చాలవస్తువులున్నవియు, ఇవ్వమన్నను లేవనను ఇతరుల ప్రాత్యక్షముచేసేక పక్షమున వోటు కేరూటు జరుగుచున్నదనియు నుడిచిరి. ఇండియన్ టెంట్ల సభ్యుల నాయకు డగు రా. బి. టి. ఎం. నరసింహారాజుగారు గూడ ప్రతిపాదనకు నాయకుని సూచన కాక్షేపణలేదనిరి.

అధ్యక్షు డీ వి.యమును విచారించెదమనిరి.

సెటిల్మెంటు - ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లు

ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు, రెవిన్యూ బోర్డు క్రింద సెటిల్మెంటు ఆఫీసుల వేతనములకై ప్రత్యేకింపబడిన 184000 ల తొలగించవలెనని ప్రతిపాదించుచు, సంస్కరణలు అచరణలోనికివచ్చి నాల్గువత్సరములైనను, ప్రభుత్వమునా రింగు ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును ప్రవేశపెట్టక ఆలూకు కొనుదు పూరకొనినదియు రెవిన్యూ బిల్లును ప్రవేశపెట్టనందుకు అసమర్థులైతిమియు కీ ప్రతిపాదన మొనర్చుచున్నదియు, అట్టిబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడునపుడు సెటిల్మెంటు పనులను నిలిపియుంచుట వలయు నుడిచిరి. రెవిన్యూ సెంటర్ల ప్రత్యక్షమొనర్చుచు ఈ షీకల్లోని అధికారులు సెటిల్మెంటు పనికేయవారు కారనియు, ఆందుచే నీ ప్రవేశముల అగ్రేష్ రింగులను నుడిచిరి. సర్వే మూర్తిగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, ఈ అధికారులు సెటిల్మెంటు పనికేయవారు గాక పోయినయెడల వారివేతనములను సెటిల్మెంటు షీకల్ క్రింద నుంచరాదని నుడిచిరి. సి. శంకట రమణయ్యగారు, ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు ప్రభుత్వమువారి పద్ధతి బిల్లును ప్రవేశపెట్టెదరని యెప్పుడువలన లాభములేదనియు, అట్టియొక్క స్వభావమును, యెప్పుడులేదనియు, ఇది ఎరకు హామీలుగానుగా రుపహాసించిన బిల్లువంటిబిల్లు అను నెడల తమ కక్కడ లేదనియు నుడిచిరి. రెవిన్యూ కార్యదర్శి ప్రత్యక్షమొనర్చుచు, బిల్లు ఇంకను చిత్తురూపమున తయారు కేయబడుచున్నదనియు, అందు కిన్నిలోపములు గానియుంటున్నవి ఇంకను సవరణల నొనర్చువలసియున్నదనియు, అందుచే నా బిల్లు నింకను సభవారియెదురుచుంటుంటున్న విలులేదనియు అట్టిబిల్లు ప్రవేశపెట్టినపుడు సభ్యులు సంస్కృతీకరింపగలరనియు నుడిచెను. శ్రీనివాసఅయ్యగారు, తమ యభిప్రాయమును వెల్లడించితిమి గాన నీ ప్రతిపాదన నుపసంహరించుకొనుచుంటిమి నుడిచెను.

రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించుట

రా. బి. టి. వి. రామలింగస్వామిగారు రెవిన్యూ బోర్డు సెటిల్మెంటు క్రింద ప్రత్యేకింపబడిన రు 118000 కు తొలగించవలెనని ప్రతిపాదించి, రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని గోరెను. రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని 100 స్వరములుగా చాలమంది ప్రభుత్వము యొక్కవారిండిరి. గత 20 స్వరములుగా రేతమునందు ఆనేకసభలవారు రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని తీర్మానములను గావించిరి. ప్రాతకాంగ్రెసు హాసభయు, రాష్ట్రీయ, జిల్లాసభలును, చాలవత్సరములుగా రుచిన్నను రెవిన్యూ బోర్డుమాత్ర మొకమొక్కయే వలెనవలెదు.

డి. జి. వృద్ధనునాయుగారు, పై సవరణను బలపరుచు 1786 సం॥ న రెవిన్యూ బోర్డును స్థాపించిన తరువాత 1881 నుండియు ననేకసభ్యులమును వేర్వేరు సంఘములు రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించుటను గురించి అనుకూలముగ సూచన నొసర్చినవి నుడిచిరి. 1919 సం॥ న భారత ప్రభుత్వము

వారివిషయమున మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి ప్రత్యక్షమొనర్చు పనులనుకాన కానసభలు సమావేశమైనతరువాత వారియభిప్రాయమును గమనించవలెనని సూచించిరి. అదేవిధముగ 1921 సం॥ న మొదటి శాసనసభవారు సమావేశమై రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించవలెనని తీర్మానించిరి. తరువాత నట్టి తీర్మానములు చాల సభ్యులములు గావించుటవలన ఇంకను ఈ బోర్డును నిలిపియుంటుంటున్నదియు. ఇదివరకు రెవిన్యూ బోర్డువారు పరిపాలించుచున్న ఎక్స్ ప్రెజ్ మెంటుల కాఖులన్నియు ఇతరోద్యోగుల వేతనమునర్చబడెను. అందుచే రెవిన్యూ బోర్డు పని తగ్గిపోయెను. కాన, ఇప్పుడే బోర్డు మరింత యనవరమును. ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యగారు, ప్రభుత్వరతంపనుగాను ప్రతిపాదనను బలపరచినవిధమ రెవిన్యూ బోర్డును ప్రత్యక్షమొనర్చుచు రెవిన్యూ బోర్డును తొలగించ వలెననియు నుడిచెను. ప్రతిపాదనను వోటునుకుటెల్లో గెలిచెనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. రిక గురమ కూలముగను 19 ప్రతిపాదనముగను సమర్థకుల నొసగుటచే నెన్ని సార్లు ప్రకటించబడెను.

తిరుచినాపల్లి రిసెటిల్మెంటు

ఎన్. సత్యమూర్తిగారు తొందరరీ సెటిల్మెంటు ఆఫీసుల వేతనమునకు నిర్ణయించబడిన రు 66000 లను మినహాయించవలెనని ప్రతిపాదించి- తంజావూరు, తిరుచినాపల్లి లలో రిసెటిల్మెంటు పనులను ఆపివేయవలెనని గోరిరి.

ఈ ప్రతిపాదనపై వోటును దీనుకొనగా 88 గురు ప్రతిపాదనముగను 81 అనుకూలముగను సమర్థకుల నొసగుటచే నోడి పోయెను.

సెటిల్మెంటు పార్టీల తగ్గించుట

ఎస్. ముత్యయ్య మొదలియగుగాడు:- మొత్తము సర్వే గ్రాంటునందు 10 లక్షల రూపాయలను తగ్గించవలెనని ప్రతిపాదించి- ఒకటి రెండు సర్వే పార్టీలను దప్ప మిగిలిన సర్వే పార్టీల నన్నిటిని తొలగించవలెనని యెడిచిరి. 1800 సం॥ నుండి ఇంతవరకు ఆనేకసభ్యులములు సర్వే కేయబడెను. రిసర్వేలను అట్టిభూమి మొత్తులయెదు. రిసెటిల్మెంటు పనుల అచరణమునందు ఎక్కువ మొత్తుగానినందు రిసర్వే పార్టీలను అట్టిభూమియొగమును లేదు ఇది వరకు సర్వే కేయబడిన ప్రదేశములవారకు ఒకటి రెండు పార్టీలను మాత్ర ముంచవచ్చును.

వెన్మొర్రాగారు:- ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, కృష్ణా జిల్లా రైతులవత్సములవలెననిచెను. ఇంకను ఏయేవద్దకుల ననుసరించి రెవిన్యూ అగ్రేష్ మెంటు జరుగునోచెవియును. ఇదివరకే రెవిన్యూ పార్టీలు వచ్చి రైతులకు సర్వే రైతులకు పరీక్షించి సరిగా నున్న సరి కెప్పివెళ్లిరి సర్వే పార్టీలు వచ్చి గ్రామములలో మార్పిరి ప్రజలకు జాధగలుగకేయవలెనని మరెవరియొక్కను చేయవలెనని లేదు. తమకు అడంగులను సరిజాముల తప్ప మరేవనియులేదని సెటిల్మెంటు పార్టీ సుఖియగు అధికారులు తెలుపుచున్నారు. రు 150,170 ల వలెన వేతనములను పుచ్చుకొను రెవిన్యూ ఉద్యోగులు తయారుకేసిన అడంగులతక్కులను నెలకు రు 40, 50ల వేతన గులుపుచున్నారని ఉద్యోగులు సరిజాడపారు. సర్వే పార్టీలు ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకునుగూడ వృథా భారములేనని వేరులాభములేదు.

సభవా రంజిట ఫలాహారములకు లేచిరి.

మరుత్వార్ ద్వి తీయ సమావేశము మధుర

ఈ నెల 28, 29 వ తేదీలందు మధురలో షిర్డీ లోని ఎడ్వర్డు పాటూల్ మరుత్వార్ ద్వి తీయ సమావేశము జరిగి ఎన్. డి. స్వామికణ్ణుకై గారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును.

సమావేశముచేయుటలో గల యుద్దేశ్యము స్వసంఘాత్మిక పాటూడుట. కార్యక్రమ మంతయు అరవములో జరుగును.

(మధురలో) ఆహ్వానసంఘసభ్యుని రుసుము 10-0-0 (ఇతర ప్రాంతములలో) 5-0-0, ప్రతినిధి రుసుము 2-0-0 ప్రేక్షకులకు 1-0-0 శ్రీలకు 0-8-0.

ఇతర విషయములు మదరాసు మింటిస్ట్రీలు నెం 220 టి. ముత్తుస్వామిపండిత్, ఎన్. ఎం. మణ్నిగంపండిత్ కార్యదర్శులు అని వ్రాసి తెలిసికొనవలయును.

మరణిని వేళిక :- 14వ తేదీలో ఆఖర య్యోవారము లో 1000-కి 45.2 నుండి చచ్చిరి. అంతకుక్రితంవారం 45.6 42 గురు మరణించిరి 1 కలరావల్ల 46 మిగతా జ్వరములవల్ల మరణించిరి. క్రిందలేదు యీవారములో 1000-కి 48.2 మరణించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రీయ శాసనసభ

బిల్లు టి.మాండులపై చర్చ

సభ్యుల అనుకూల వైఖరి

లక్ష్మీపురము, మార్చి 16:- బిల్లు టి.మాండులపై వోటుచేయుటకు నేడు సంయుక్త రాష్ట్రీయ శాసనసభ సమావేశమయ్యెను. బిల్లు టి.మాండులపై వోటుచేయవలెనని 88 వోటుల 88 వోటుల తీర్మానముచే నేడుచర్చ జరిగెను. వివిధ శాఖలందును వ్యయము తగ్గించుటకు 78 తీర్మానములను బంపబడెను. కాన నేడుపదితీర్మానములు మాత్రమే శాసనసభ యందు ప్రతిపాదించబడెను. డిమాండులను తగ్గించుటకై ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముగా రెండు సభ్యుల ఆమోదము నొందెను. రెక్క తీర్మానములు ఉపసంహరించబడెను. ప్రభుత్వపు దృష్టి పథము ప్రకారముగ బిల్లు టి.మాండులయెడ శాసనసభ యొక్క వైఖరి అనుకూలముగ గలదు. రేపు శాసనసభ తిరిగి సమావేశమగును. (ఆ. (కె))

శిల్పి మునిసిపాలిటీ కలు

పోరాటములు

ఇరువదియొక్క మందికి గాయములు దగులుట

శిల్పి, మార్చి 16:- మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలచే నగరమందు పోరాటములను ఆల్ల రలును సంధించెను. జుమామసీదువద్ద జరిగిన పిల్లలతగవు గాక లాహూరు గేటువద్ద పెద్ద పోరాటము సంధించెను. లాహూరు గేటువద్ద రంగ జేహోరిలాల్ అను వానికి వోటుచేయవలెనని గోరుచుండ, పోలింగు ప్రేమను నుండి నొక అభ్యర్థియు సతని పార్టీ వారును దిరిగివచ్చుచుండిరి. చంద్రహాసానింగు పార్టీ వారును తిరిగివచ్చుచుండిరి. ఎన్నికయం దెవరు గెలిచెనని ప్రసంగము బయలుదేరెను. వివాదమునుండి పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. కట్టులు ఉపయోగించబడెను. కొంతమందికి గాయములు తగిలెను. నగరమునందు కోలాహలము బయలుదేరెను. చాందీనీచాకు, ఖాసీబాల్ మూసివేయబడెను. పోరాటము బయలుదేరిన ప్రాంతముందు పోలీసుగస్తీ గాయము పూరు. పరీక్షితులు క్రుతిమించ లేదు.

శిల్పి, మార్చి 16:- శిల్పి మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలందు రృధువ జరిగిన పోరాటమునందు 21 మందికి గాయములు తగిలెను. వీరు ఆసుపత్రియందు గలరు. ఈ సంఖ్య లో 18 మంది మహమ్మదీయులను ముగ్గురు సాంబువులును గలరు. గాయములు దగిలిన మహమ్మదీయులలో నొకడు చనిపోయెను. ఒక హిందువుని సీతీ అనుమానముగ నున్నది. దుకాణములు సాయంత్రమునకు తగ్గువలెను. పోలింగునుగ నే గాయము పూరు. (ఆ. (కె))

మామిడుపై వెమానిక దాడి

శిల్పి, మార్చి 14:- శిల్పి నుండి యాదినవ ప్రకటన ముంపబడెను:-

సర్వత్రా త్రావణమునందుండి బ్రహ్మకొనబోవలెనని యిందరు హిందువులను వదలించుటకు మామిడుపై తగ్గుకేయిన ఆల్ల రహమానుఖేరపై కొన్ని సమయ క్రిందట వెమానిక దళము దాడివలెనని. 15-వ తారీఖున యిందరు హిందువులను విడుదల చేయవలెనని. (ఆ. (కె.))

దివి తాలూకా వోట్ల సరిఫుసమావేశము

దివి తాలూకా వోట్ల సామాన్య సంఘసభ 15-16-25 తేదీ పగలు 1 గంటకు ఆరవ గంటలో ఎడ్వర్డు పాటూలునందు జరుపబడును

విషయములు

(1) సెలవు కమిటీ వారిచే నంగీకరింపబడిన వోట్ల సంఘవిత్తు నిబంధనల నంగీకరించుట.

(2) తాలూకా వోట్లకు అభ్యర్థులను సూచించుట.

(3) కార్యదర్శి తెచ్చు యితర అర్హులు విషయము లేనై న నన్నచో నవియు యాచించబడును. 21-8-25 తేదీని రానున్న బందరు తాలూకా వోట్ల ఎన్నికలకు నామినేషన్లు పూర్తిచేసి పంపవలసియున్నది. కాన ఈసభకు సెలవు దయ చేయ ప్రార్థితులు.

కొడాలి ఆంజనేయశర్మ, కార్యదర్శి.

ప్రభుత్వాయత్త, ప్రజాయత్తశాఖా విభజనము

మెజారిటీసలహాలు

మెజారిటీపోర్టు వ్రాసిన సభ్యులసలహాలను ముదినరలో కొంతవరకు ప్రచురించియుంటిమి. మిగిలినవానిని ప్రచురించు చున్నాము.

కేంద్రప్రభుత్వ, రాష్ట్రీయప్రభుత్వములను, ప్రభుత్వాయత్త ప్రజాయత్తశాఖలకు కేర్వేయ ప్రయోజనములందుట వలన రాష్ట్రీయశాసనసభయొక్కయు, రాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వములయొక్కయు ప్రయోజనములు మారుమందును. కావున మేము రాష్ట్రీయకార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వముల గూర్చిన సలహాలిచ్చుటకుముందు యావిషయమై చూచెదము. ముఖ్యమైనవిషయ మేమనగా ప్రభుత్వాయత్తశాఖలను వేసి నైన మంత్రులపరిపాలనముక్రిందికి మార్చవలయునా యనునది యేమాయెదుట సాక్ష్యమిచ్చిన భారతీయులనేకులును రాష్ట్రీయప్రభుత్వములు గూడ ప్రస్తుతము మంత్రులకే శాఖలనుగాని మార్చనక్కరలేదనియే చెప్పిరి. ఆసాములో రెండుశాఖలను మాత్రము మార్చుచున్నది. మేము విచారించవలసియున్న విషయములనుగూర్చి చేయవలసిన అన్ని రాజకీయపక్షముల వారి కిని తృప్తికరముగ నుండవలసి మాకు దెలియును. ఇట్లుజెప్పట మేమేవిషయమై తగినప్రత్యుత్తర మిచ్చుటగాదు. ఎక్కువశాఖలను ప్రజాయత్తము జేయునెడల ప్రభుత్వనిర్వాహాభివృద్ధిజరుగునని భారతీయులకు చాలమంది కభిప్రాయముగలదు. ప్రభుత్వ నిర్వాహ సమర్థతను జెడగొట్టుకొండ, దృఢప్రభుత్వములమును నష్టపరుపకుండ, మంత్రుల కింకను యెక్కువ కనులనుగల్గించుటకు వీలైనయెడల యేవైనశాఖలను ప్రజాయత్తముజేయుటకు వలనపడునెడల అట్లేచేయవచ్చును. ఈదృష్టితోనే మేము రాష్ట్రీయశాఖలన్నిటిని పరిశీలించితిమి.

ఇకను మేమశాఖలన్నిటిని గూర్చి విచారముగదెర్చెదము. మేము వివరించినశాఖలను ప్రజాయత్తము జేయుటనుగూర్చి యిట్టిసలహానీయుజాలము. ఐతే యాశాఖలపట్టికలరెండినిన్ని పరిశీలించి వానిని యాక్రమగునవధతిని మరల విరచింపవలెననిమాత్రము కోరెదము. రాష్ట్రీయశాఖల పట్టికనుజూచినపుడు అందు ప్రజాయత్తశాఖలపట్టికను జూడకుండ ప్రభుత్వాయత్త శాఖలేవియో గనుగొనవలెదను. కావున మేము మరల విరచింపవలెనని కోరుచున్నాము.

విద్యాశాఖ

ఇయ్యది ప్రజాత్తశాఖలోజేసినదే. కాని కొన్నిపాఠ్యములగుట. ఇందుభారతప్రభుత్వమే శాసించవలెననియున్న విషయములగూర్చి మాత్రము సంస్కరింపవచ్చును. అయ్యది మూడుగ భాగములగును. మూడవది కలకత్తావిశ్వవిద్యాలయమునకును అంబాలా సెకెండరీవిద్యకును సంబంధించినది. ఇయ్యది పూర్తివైఖ్యయినది గాన యాతంకముండ నక్కరలేదు. నూతనవిద్యాలయ సంస్థాపనల విషయమైయున్న మొదటిఅంకముగూడ పూర్తియైపోయినది. సాక్షులకు మిషను నివేదికకాలముగూడ యానిబంధనజేయబడెను. అప్పటినుండియు ప్రజాసభల చట్టములతో ననేక ప్రాథమికవిద్యాలయములు స్థాపించబడెను. క్లాజ్ (ఎ)లో దెల్పినవానిని రాష్ట్రీయశాఖక్రింద జేర్చుకొండ నిషేధించుటచేత భారతాసనములతో రాష్ట్రీయములందు విశ్వవిద్యాలయమునుగూడ నిర్వహించవచ్చును. కావున నూతనవిశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపనలపై అంకమును తొలగింపవచ్చునని మేము సలహానిచ్చుచున్నాము. ఇంకొకవిషయమిది ముఖ్యమైనది. రాష్ట్రీయశాసనసభలు శ్వేతిద్యాలయమునకు న్యాయప్రకార మియ్యగూడని అధికారముల కిది సంబంధించియుండుటచేత దానినట్లే యుంచవలయును.

ఇరిగేషను

ఈశాఖావర్గమునందు ఇరిగేషనుమాత్రమేగాక అనేకాంశములుజేరును. ఇయ్యది ల్యాండు రెవెన్యూతో దగ్గరసంబంధము గలియున్నదని మాఅందరభిప్రాయము. ఏవైనపెద్ద ప్రాజెక్టువిషయమువచ్చినపుడు అధికారముండుట అవసరము. కావున యాశాఖ 6 ప్రజాయత్తముజేయగూడనియే మాఅందరి అభిప్రాయము. ఐతే యేరాష్ట్రీయమునందైనను యాశాఖక్రింద దీయంకములో నేనివైనగాని ప్రజాయత్తము జేయగోరునెడల ఆలోచింపవచ్చును.

ల్యాండు రెవెన్యూ

ఈవిషయమున మేమును మార్పువద్దనుచున్నాము. ఇదియే మా అలముని మాతలంపు. లాఆర్డరులకు మూలముక్కటియేగాన శాఖలనుప్రజాయత్తజేసినపుడే దీనినిగూడ జేయవచ్చును.

ఫిషరీలు

ఆసాములో దప్ప నితరరాష్ట్రీయములందు ప్రజాయత్తము జేయబడినది. ఆసాము ప్రభుత్వమువారుగూడ అట్లుజేయుట కష్టపడుచున్నారు. కావున అట్లుజేయవచ్చునని సలహానిచ్చెదము.

అడవులు

ఈశాఖ బొంబయిలోను బర్మాలోను ప్రజాయత్తముజేయబడియున్నది. ఇతరరాష్ట్రీయప్రభుత్వములవారు యిట్లుజేయుటకు ఆక్షేపణలు దెచ్చుచున్నను మాకందులకు కారణములేమియును గాన్పించుటలేదు. కావున యితరరాష్ట్రీయములలోగూడ నీ శాఖను ప్రజాయత్తము జేయవలెనని మేము సలహా నిచ్చుచున్నాము. ఏరాష్ట్రీయమైనను ఆవటి పరిస్థితులనుబట్టి అట్లుజేయుటకు వీలులేదని నిర్ధారించునెడల నట్లే జేయవచ్చును.

ల్యాండు అక్విషను

ఈశాఖను ప్రజాయత్తము జేయకబోవుటకు కారణములు విశదముగాలేదు. కేంద్రప్రభుత్వమునకు గావలసినభూమిని సంపాదించుటలో నొక కష్టమునూచింపబడెను. రాష్ట్రీయములకు సంబంధించినంతవరకు ల్యాండు అక్విషనును ప్రజాయత్తము జేయుటకు మాకాక్షేపణ యేమియు గాన్పించుటలేదు. కాని యీ విషయమై యెట్టి చర్యగాని దీనికోనుటకు ముందు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములను సంప్రదించవలయును.

ఎక్సైజు

ఇయ్యది ఆసాములో దప్ప మిగిలిన అన్నిరాష్ట్రీయములందు ప్రజాయత్తమయ్యెయున్నది. ఆ రాష్ట్రీయములోగూడ ప్రజాయత్తము జేయుటకు ఆ ప్రభుత్వమువారి కాక్షేపణలేదు కాన నట్లు జేయవలెనని మేమును సలహానిచ్చుచున్నాము.

రాష్ట్రీయముల లా రిపోర్టు

ఈ విషయము ముఖ్యముగ హైకోర్టులకు సంబంధించినది గావున యీ విషయమై యెట్టి నిర్ణయమును గాని గాంచుటకు ముందు వారితో సంప్రదించవలయును. అయితే యీ శాఖను ప్రజాయత్తము జేయుటకు మాకాక్షేపణ యేమియును గాన్పించుట లేదు.

పారిశ్రామిక శాఖ

పారిశ్రామిక విషయములందు, ఫ్యాక్టరీలు, కార్మికుల తగాదాల పరిష్కారము, విద్యుచ్ఛక్తి, బాయిలర్లు, గాను, పొగన్యూనెస్సులు, కార్మిక క్షేమము మున్నగునవి చేసినది. ఇందుమొదటి నాలుగును చివరదియు భారతశాసన సభల శాసనముక్రిందికి వచ్చును. బాయిలర్లు, గాను, కార్మికులకు గృహవసతి శాఖలు మాత్రము ప్రజాయత్తము జేయవలెనని మేము సలహా నిచ్చుచున్నాము. ఇంతవరకును భారత శాసనము క్రింద నున్నవిట్లే యుండవచ్చును. కేంద్రప్రభుత్వమున కధికారముండునను తలంపుతో కొన్ని అంశములను రాష్ట్రీయములందు ప్రభుత్వాయత్తముగ నేయుంచితిమి. ఇది ముఖ్యముగ ఫ్యాక్టరీలు, కార్మికుల తగాదా పరిష్కారము కార్మికుల క్షేమము ప్రాతిజ్ఞలు పండ్లు ఇండ్లప్రీయలు ఇన్స్యురెన్సుకు సంబంధించినవి. ఈవిషయములగూర్చి శాసనము ఒకే పద్ధతిమీద జరుగవలెనని మేము ముఖ్యకొనుచున్నాము. భారతశాసనసభ మాత్రము శాసనముజేసిన ఒకేపద్ధతిమీద జరుగదాయని యడుగ వచ్చును. ఈ విషయములందు కేంద్రప్రభుత్వమునకు శాసనము జేయుటకేగాక ఆశాసనముల శాసనలో దెప్పటకుగూడ అధికార ముండవలయును. కేంద్రప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రీయములందలి ప్రభుత్వాయత్తశాఖలపై అధికార మున్నపుడు వీనిని రాష్ట్రీయప్రభుత్వాయత్తశాఖలగ నుండుట నంగీకరింపవచ్చును. కారణము యీపనులను నిర్వహించునది రాష్ట్రీయప్రభుత్వమే యెయున్నది భారతదేశమునం దింకను ప్రభుత్వమునం దెక్కుడుమార్పు లేప్పుడు ప్రతేకబెట్టదకా యనిమెరుగు జూచున్నాము. ఈశాఖాంశములు రాష్ట్రీయములేయని యిదమిట్లమని నిర్ణయించుకొండ మేముజూచుచున్నాము. ఇకను మిగిలిన వానిలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వాయత్త శాఖలగు నుంచగోరవాలిలో పొగన్యూనెస్సు, ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించినది. విద్యుచ్ఛక్తి విస్తారముగ నభివృద్ధిజేయ గోరునెడల దానిని కేంద్రప్రభుత్వాధికారముక్రింద నుండుట కీయవకాశముండవలయును.

స్టోర్సు-స్టేషనరీ

ఈశాఖ ప్రజాయత్తమైనది. కాని దిగుమతిజేయబడిన స్టోర్సుస్టేషనరీ విషయములందు భారతముం

విధించు నిబంధనలకు లోబడెయుండును. ఈవిషయమును తొలగింపవలెనని మేము సలహా నిచ్చుచున్నాము. ఇట్లు చేయుటకు రాష్ట్రీయశాఖల యొక్కయు ప్రజాయత్త శాఖలయొక్కయు పెన్షనరీలులో యీమాటలను తొలగించుట యవసరమును.

రాష్ట్రీయప్రభుత్వ ముద్రణాలయములు

ఈశాఖను ప్రజాయత్తము జేయవచ్చునా కూడదాదును విషయమై పరిశీలించవలెనని మేము సలహానిచ్చుచున్నాము. ప్రత్యాసనసభ శాసించవలసిన విషయములు

రాష్ట్రీయములందు శాసనములు గావించుటకు, తుండు భారత శాసనసభ శాసించిననే అట్లుజేయుటకు వీలగునను అధికారమునుగూర్చి యింకను చర్చించవచ్చును. ఇట్టినియమ ముండుట వలన యావిషయముల గూర్చి భారతశాసనసభ యెట్టి అంకము లేకుండ శాసనము జేయవచ్చును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలుముందుగ ఉత్తరువునుబొంది శాసనము గావించవచ్చును. రాష్ట్రీయశాఖల వివరణమునందే అంక మేమియునులేకున్నయెడల భారత శాసనసభ ఆశాఖనుగూర్చియే ముందు ఉత్తరువు బొందిన యెడల శాసనముజేయవచ్చును. రాష్ట్రీయ శాసనసభలు యెట్టి యీటంకము లేకుండనే శాసనము గావించవచ్చును. వెనుకటి ప్యా రాలో యీ పట్టిక యందున్న లెక్కలను మార్పును నూచించితిమి. ఈనియమము నుంచినందులకు యెక్కువ విమర్శనలు వచ్చెను. కాని యిందు సవరణలను నవాబు బహదూరు సయ్యదు నవాబరీ చౌదరీగారు మాత్రము నూచించిరి. ల్యాండు అక్విషను, హైకోర్టులు, చీఫ్కోర్టులు, జ్యూడిషియల్ కమిషనరుకోర్టులు క్రిమినలుకోర్టులు, యిచ్చుడు భారత శాసనసభ శాసించవలసిన రాష్ట్రీయశాఖలపట్టికలో తేరిన పారిశ్రామిక విషయములు వీనిసంసర్గమున నీఅంకములు తొలగింపవలెనని ఆయన సలహా నిచ్చుచున్నాడు. పారిశ్రామిక విషయములు భారత శాసనసభ శాసనముక్రింద నేల యుండవలెనో కారణములను క్రిందటిప్యా రాలో నూచించితిమి. మిగిలిన రెండివిషయములలోను యెట్టిమార్పును జేయనక్కరలేదు.

కేంద్రప్రభుత్వప్రజాయములకు రాష్ట్రీయప్రభుత్వవిషయములుగా విభజించవలయుమై మేము విచారించితిమి. ఈవిషయమై యెట్టిసలహానీయును ద్వేష్యములేదుగాని, తెల్లలుపెన్షనరీలో 20 నెలలమునందు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో సంప్రదించి రాజప్రతినిధియు లేరువు జేయవలెనను మా అనురాష్ట్రీయప్రభుత్వములఅంగీకారమును బొందియు లేరువుజేయవలెనని యుండునటులమార్పుజేయవచ్చును.

రాజమండ్రితాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ

సాధారణసంఘ సభాసమావేశము రాజమండ్రీ, మార్చి 17:— రాజమండ్రీతాలూకాలో యుక్తయొక్క రాబోవుయొగ్గకలందు కాంగ్రెసుఅభ్యర్థులను ఎన్నికలందు బోటిచేయుటకు నియమించుటకారకు 28వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఒంటిగంటకు కాంగ్రెసు కార్యాలయముందు రాజమండ్రీతాలూకా కాంగ్రెసుకమిటీ సాధారణ సంఘసభ జరుగును. కాంగ్రెసుకమిటీ సభ్యులు, అభ్యర్థులు, వోటరులును సమావేశమునకు దయచేయవలయును. (తంరి)

రాజమండ్రీతాలూకా కాంగ్రెసు సభ్యుల సమావేశము

రాజమండ్రీ, మార్చి 17:— తాలూకా, జిల్లా, రాష్ట్రీయకాంగ్రెసు కమిటీ ప్రతినిధులకన్నకనుటకు రాజమండ్రీతాలూకా కాంగ్రెసు కార్యాలయమునందు 22వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రము నాల్గుగంటకు రాజమండ్రీ తాలూకా యందలి కాంగ్రెసుసభ్యుల సాధారణసమావేశము జరుగును. (తంరి)

సీసా 1.కి రు 2-0-0. కు సు ము వి. పి. ఛార్జ్ కేదు. యీమందు గనేరియా అను సెగరోగమును 24 గంటలలో నివారించి మూత్రద్వారమునుండి వెలుపడు స్రావమును మాత్రము విడుచునప్పుడు గలుగు చురుకుపోటు, వెంటలగు బాటను, వెంటనే నిలిపివేయును. స్క్రిలకుగలుగు రోమిషమయ్య: కుకుమవ్యాధి లయిననూ ఆశ్చర్యముగా కురుచున్నది. ఆనందకుటీరము, పోస్టుబాక్సు. 24, 18, బైరాగిమునం దిద్ది, మదరాసు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1925-వ సం॥ మార్చి నెల 17-వ తేది

మంగళవారము

మద్రాసు శాసనసభ :

ద్వంద్వ ప్రభుత్వ నిరాకరణము

మడ్డిమెనురిపోర్టును ఖండించి, మద్రాసు శాసనసభ ద్వంద్వ ప్రభుత్వముతో తమకు బనిలేదనియు, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమే తమ కవనరమనియు, విన్నవించినము స్పష్టముగ వెల్లడిజేసెను. మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయమును తెలుపక కటకులుగ నుండిరి. కాని, వీరియభిప్రాయ మేమియో, తెలిసియేయవచ్చును. సంస్కరణాభివృద్ధిని కార్యకర్తాహక ప్రభుత్వమువారు గోరకుటలేదు. సంస్కరణవిధానమును మార్చి బనిలేదని వీరితలంపు. మంత్రులుగ పానగలురాజు సర్ పాత్రోగార్లుమాత్రము ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని ఖండించి, అన్ని శాఖలను ప్రజలవశము జేయవలయునని గోరిరి. అన్ని రాష్ట్రములలోని మంత్రులును దాదాపుగ నిటులనే యభిప్రాయబడిరి. ఇతర రాష్ట్రములలో కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వమునందలి భారతీయసభ్యులు ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని నిరసించియుండగ, మద్రాసునందలి హైందవసభ్యులటల జేయకుండుటకు కారణమేమియో యూహించజాలము. లా మెంబరు గారు హెచ్చరికలు యుద్వమములో వెనుక నత్తుత్పాదముతో పాల్గొనియుండియు, యివ్వడిటల ప్రవర్తించుట కడువిచిత్రము. మద్రాసు ప్రభుత్వసభ్యులు విన్నవించుచున్న పాల్గొని ధైర్యమువహించి తమయభిప్రాయమును తెలిపిన సమంజసముగ నుండెడిది. వీరిమానము, సరియగు దృక్పథమును మూచించవచ్చును.

మద్రాసు శాసనసభ తీర్మాన మేమి డెలుపుచున్నది? మితవాదులు, జాతీయవాదులు, జస్టినుక్షమువారను భేదము లేక ఎల్లభను ద్వంద్వ ప్రభుత్వపద్ధతిని ఏవగించుచున్నారని విచిత్రము జేయుచున్నది. ఈవిషయమై దేశములో నెట్టి భేదాభిప్రాయములేదు. బొంబాయి శాసనసభవారిటులనే తీర్మానించిరి. మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారిటులనే తీర్మానించిరి. మిగిలిన శాసనసభ లన్నియు యిట్టియభిప్రాయమునే తెలుపుచున్నవటకు సందియములేదు. గ్రామాజ్య శాసనసభాభిప్రాయ మేదియో వెల్లడియైనది. మడ్డిమెనురిపోర్టును ప్రేమించువారెవరను లేరని తెప్పవచ్చును. దీనిపై సంతకము బెట్టిన డాక్టరు సయితము తమతప్పు సంగీకరించి, మైనాటిరిపోర్టు నామోదించుచున్నారు. రిడింగు ప్రభుత్వము హిందూదేశాభిప్రాయము నాధారముగ గైకొనదలచుచో, నాటంక మేమియులేదు. ఇండియాకుంత్రులగు ప్రసంగించులోపల, భారతీయాభిప్రాయమును గ్రహింపవచ్చును. భారతీయుల ఏకగ్రీవాభిప్రాయమును ఏమి పోద్రోతదరా? ప్రజల హృదయము తమకు డెలియననియు, వారికి స్వపరిపాలన హక్కులేదనియు, మామూలు అధికారులవలె

బరెక్ హెడ్డు ప్రభువు గారు గూడ డెలుప సాహసించెదరా? సాహసించినను ఆశ్చర్యముండదు. కన్సర్వేటివు లింతకన్నను విశాలభావము జూపెదరని ఎంచజాలము. భారతభూమికి స్వపరిపాలనము నెనగకుండుట, ప్రజలమొరలు తిన్నగ వినుపించక గాదు. భారతీయుల స్వపరిపాలనాయమును గ్రహింపకను గాదు. ప్రజాశక్తి బలపడకుండుట చేతనే, ఇంగ్లండు బొత్తుగ లక్ష్యపెట్టుట లేదు. ఇంకను విన్నపములతోను, అర్జీలతోను, రాయభారములతోను ప్రొద్దుబుచ్చక, భారతీయులు వారిముక్తిని వారే సాధించుకొనుట యుక్తము. ప్రసంగములతో నిదివరకు చాలకాలము గడచినది. ఇకముందు కార్యానుష్ఠానమే, ముఖ్యకర్తవ్యము.

కర్నూలు: అడవుల యిబ్బందులు

కర్నూలు జిల్లాలో అడవుల యిబ్బందులు మిక్కిలముగ నున్నవని డెలుపగ, ప్రభుత్వమువారిదివర కొక విచారణ సంఘమును నియమించిరి. విచారణసంఘమునందు, బళ్లారి కన్సర్వేటరుగ్లెయరుగా రధ్యతులుగ నియమింపబడిరి. శరభారెడ్డి, రాంబి సి. వెంకటరంగారెడ్డిగార్లు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి. వీరికి దోడుగ, జిల్లాపార్సెల్స్ ఆఫీసరు క్రాదర్లు, పద్మనాభపిళ్ల, అల్లల్ హఫీజ సాహేబుగార్లు సభ్యులుగ జేర్పబడిరి. రామిరెడ్డి, బాలరెడ్డి, వాసిరెడ్డి, నాగిరెడ్డి, ముస్తాజాసాహేబుగార్లు అసభికారులనుండి గైకొనబడిరి. అసిస్టెంటు కన్సర్వేటరుగ రామస్వామియ్యరుగా రిసంఘమునకు కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. విచారణసంఘమునందు అధికారసభ్యులకు తక్కువలేదు. వీరిసిఫార్సులను విశాలములని ప్రజలు భావింపజారు. ఈసిఫార్సులను నియమన ప్రభుత్వమువారు పూర్తిగ సంగీకరింపలేదు. కమిటీవారు నించుక వివరించెదము. పుల్లరిని ఆవు కొకటింటికి మూడు అణాలకు తగ్గింపుమని, సాక్షులు గోరిరి. వెనుక సీరేటు ప్రబలియుండెను. కర్నూలుజిల్లా కడుబీదదగుటచే, ప్రజలమొరల నాలకించి, మొదటి మూడుమాసములలో పర్మిట్టును దీసికొనుచో మూడణాల రేటును, పిమ్మట దీసికొనుచో ఎనిమిది అణాల రేటును చెల్లించవలయునని, కమిటీవారు నిర్ణయించిరి. చిత్తూరుజిల్లాలో గూడ నింతకుమున్ను రేటును తగ్గించియుండిరి. కాని, కర్నూలుజిల్లాలో మాత్రము తగ్గింపగూడదని, ప్రధానపు కన్సర్వేటరుగారు డెలుపుట విచిత్రము. ప్రభుత్వమువారింకను తమ నిశ్చయమును తెలుపకున్నను, తగ్గుదల కనుకూలముగ నుండురని తలంపజాలము. పశువులు మేతమేయుటకు ఏర్పరచిన స్థలము చాలుటలేదనియు, దానిని విస్తరింపజేయవలయుననియు కమిటీవారు నిర్ణయించిరి. ఛీఫ్ కన్సర్వేటరుగారు కొంత అడవినిమాత్రము పశువులమేతకు విడువవలయునని గోరిరి. రిజర్వులో పెంటకొరకు నిలిపిన పశువులకు మామూలురేటు కన్న రెండురెట్లధికముగ చార్జిజేయుట, మిగులభారమని కమిటీవారు సంగీకరించిరి. స్థానికపశువులకు పెంటస్థాన చార్జిజేయ నక్కరలేదను సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారు సంగీకరించి, పెంటలసంఖ్యను హెచ్చుజేయ సమ్మతించిరి. ఒకరేంజికి దీసికొనిన పర్మిట్టు, చేరువుననున్న మతియొకరేంజిలో అరమైలువరకు బనికవచ్చునను సిఫార్సు సంగీకరింపబడెను. ఇందువలన

కొంతభాధ తొలగగలదు. వ్యవసాయపు పనిముట్లకు, కూపులను కొన్నింటిని ప్రత్యేకింపవలయునని, కమిటీవారు గోరిరి. ఈవిషయమింకను నిర్ధారణ గాలేదు. వ్యయసాయమునకు బనికవచ్చెడి భాగములను అడవులనుండి తొలగింపవలయునని చేసినకమిటీ సిఫార్సుపై నిర్ణయము తేలలేదు. రిజర్వు సరిహద్దులు గ్రామములకు సమీపముననుండి ప్రజలకు మిక్కిలియిబ్బంది గలుగజేయుచున్నవి. ఈసరిహద్దులను దూరమునకు గొంపోవలయునని, కమిటీవారు గోరుచున్నారు. ఇందుకును, ఛీఫ్ కన్సర్వేటరుగారు నుముఖత జూపుటలేదు. చెట్లకరులకు బండికి రెండురూపాయిల చొప్పున ఫీజునిర్ణయించుట భారమనియు, అయిదు అణాలకు తగ్గింపవలయుననియు, కమిటీవారు గోరగ, ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించుట శోచనీయము. కాంపౌండింగు ఫీజును బహిరంగ స్థలములలో పుల్లరికి నాల్గురెట్లుగను, మూసినచోటుల పదిరెట్లుగను వసూలుచేయుట చాల భారమని ప్రజలెంచుచున్నారు. దీనినిరెండు, అయిదురెట్లకింద మార్చవలయునని, కమిటీవారు గోరిరి. కన్సర్వేటరుగారికి ఈమార్పు ఏమాత్రము ఇష్టములేదు. ప్రభుత్వమువారు రాలోచించెదమని మాత్రము డెలివీరి. ఫలితమనుకూలముగ నుండునని తోచదు. పంచాయతీ ఆఫీసరు కర్నూలుకుబోయి పంచాయతుల సభికులకు నెలకొల్పవలయునని కమిటీవారుగోరిరి గాని, ఇందుపై ప్రభుత్వమువారు రెట్టిచర్య దీసికొన నెంచలేదు.

వెనుకకు బోవుట

కడచిన సంవత్సరము ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించిన సామాజ్య శాసనసభవారు యీ సంవత్సరముగూడ నిరాకరింపకుండుట, వెనుకంజవైచుట దప్ప వేరేమియు గాదు. పశులుగారు విన్నవించినము తెలిపినటుల, గత సంవత్సరమునకన్నను ఆర్థికచట్ట నిరాకరణమునకు నేపథిక కారణములు గలవు. వెనుకటి చిక్కులన్నియు అటులుండగ, ఆర్థి నెప్పుప్రయోగమును మడ్డిమెనురిపోర్టును క్రొత్తగ చేరినవి భారతీయులకు జాతీయత లేదనిచెప్పట, అధికార దృక్పథము మారలేదనుటకు నిదర్శనము. స్వరాజ్య స్వతంత్రపక్షములు రెండును, యీసంవత్సరములను ఖండించుచున్నవి. అట్టిస్థితిలో ఆర్థికచట్టము నీ సంవత్సరమునగూడ నిరాకరించి, ఇరుపక్షములును జేరి తమనిశ్చయమును వెల్లడిజేసి యుండవలసినది. అందుకుమారుగ, స్వతంత్రపక్షసభ్యులు వెనుకడుగువైచి, స్వరాజ్యపక్షమును సందిగ్ధ సమయమున విడనాడుట వివేకమేమాత్రము గాజాలదు. తమ సహనశక్తిని జూపుటకు స్వతంత్రపక్షమువారిటుల జేసియుండవచ్చును. తాము వెనుకటిసంవత్సరమున పొరబడితిమని జిన్నాగారు జెప్పిరి గాని, పొరబడలేదని మడ్డిమెనురిపోర్టు సిరపరచెను. మాలవ్యాగారును తాము పొరబడలేదని అంగీకరించిరి. అట్టిస్థితిలో స్వతంత్రపక్షనాయకు లింత యవ్యక్తముగ ప్రవర్తించుటేలకో తెలియకున్నది. చివిన చంద్రపాలుగారేమి, జిన్నాగారేమి, స్వతంత్రపక్ష దృక్పథమును సమర్థింపబూని పరిహాసాస్పద్యులు. ఇటుల వెనుకాడుటవలన, తమకోర్కెలను ప్రభుత్వమువారు సఫలపరచెదరని దలచుట, వ్యర్థము.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభవారును బడ్జెట్టు నిరాకరణమును మానుకొని, యీ సంవత్సరము వేర్వేరుగ్రాంటుల నామోదింపుట గూడ, శాసనసభలు వెలుకంజువై చినుందులకు నిదర్శనము. బేరారు శాసనసభ్యుల చర్యవలన నిట్టిదుర్దశ కలిగెను. సామ్రాజ్యశాసనసభలో జరిగినలోపము వలన, స్వరాజ్యపక్షమునకు నష్టములుగబోదు. జయపజయములను పాటింపక, వారు తమధర్మమును ప్రశంసార్హముగ నెఱవేర్చిరి. స్వతంత్రపక్షమువారి పలుకుబడి యిదివరకే దగ్గిపోయినది. ప్రస్తుతచర్యవలన, స్వతంత్రపక్ష మింకను క్షీణింపక మానదు.

చెన్నరాజధాని : త్రాగుడు

ఎక్కడ సలహాసంఘము వారినివేదిక సూచనలను మద్రాసు మెయిలుపత్రిక ప్రచురించుచున్నది. వీరి సలహాలు, త్రాగుడు రాబడి తగ్గిపోవునేమో వని భయముజూపెడి మద్రాసు ప్రభుత్వమునకు మిగుల ప్రోత్సాహము గలిగింపగలవు. ఈసంఘము వారికి బాంబాయి, కలకత్తా మున్నగు ప్రదేశములలో నమలులోనున్న సూతనపక్షతు లేవియు బనికిరాలేదు. మద్యపాననిషేధ మసంభవమని, వీరిక గీటుగీచిరి. పోనీ ప్రజలు వలదనినచోటుల కల్లంగడులను పెట్ట గూడ దని తెలిపెడి లోకాలు ఆక్షునపద్ధతియైనను వీరికి బనికిరాలేదు. ఈ పద్ధతివలన, అధికసంఖ్యాకుల నిరంకుశత్వమధికమై, అల్పసంఖ్యాకులగు ప్రజలు బాధనొందెదరట! కల్లంగడులసంఖ్యను తగ్గించుటవలన ప్రయోజనముండదని, యీ కమిటీవారు నిర్ధారణజేసిరి. ఇక వీరి కేమి గావలయును? కల్లంగడులబెంచిన కొలదియు, త్రాగుడు తగ్గునను నిరర్థక సిద్ధాంతము మాత్రము వీరికి నచ్చినది. కాని ధరపెచ్చిన కొలదియు, త్రాగుడు తగ్గుకుండుటకు మారుగ జనసామాన్యము మరింతదబ్బును దండుగబెట్టెదరని అనుభవము చాటుచున్నది. లై సెన్సింగుబోర్డులను, సలహాసంఘములను నియమింపవలయునని, కమిటీవారు సలహానిచ్చిరి గాని, యిట్టి వ్యర్థప్రయత్నములవలన నిసుమంతయు ప్రయోజనముండదని, జోన్యము జెప్పట సులభము. త్రాగుడు నాపుటకు నిషేధముదప్ప వేరు ప్రతిక్రియ గానరాదు. ప్రస్తుతపరిపాలనా విధానముక్రింద, యిట్టి సంస్కరణము కొనసాగునని తలచుట కవకాశ మేమాత్రము గనుచింపదు.

ఉన్నతోద్యోగులు

ఉన్నతోద్యోగులకు మిగుల హెచ్చువేతనముల నిచ్చుపద్ధతి, హిందూదేశమున ప్రబలింపట మురియొక దేశమున గానరాదు. ఇంతటి హెచ్చువేతనములు మరియొక దేశమున గానరావని, నిష్పక్షపాత హృదయులు పలువురు దెలిపియున్నారు. ప్రపంచమునందెల్ల బీదదగు హిందూదేశమునం దిట్టివైపరీత్యము నిలిచియుండుట, మరింత ఘోరము. అటులయినను, హిందూదేశస్థిని సరకుజేయక, ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములను, పెన్ననులను, అల్ల పెన్నులను ఎప్పటికప్పుటికి పెంచవలయునని, గోరుటయు, ప్రభుత్వమువారు అందుకు వల్లెయనుటయు నాచారమయినవి. స్వపరిపాలనము లభించి, ప్రభుత్వపురాబడి ననుసరించి వ్యయముజేయు సమ

యమరుదెంచినపుడు ప్రస్తుతపు హెచ్చువేతనములను చాలవరకు తగ్గింపక వీలులేదు. చేకూరవలసినది, ప్రజలసౌఖ్యము, లేక స్వల్పసంఖ్యాకుల లాభమా? ప్రజలసౌఖ్యమే యగుచో, కొలదిమంది విద్యాధికులు తమ యధికసౌకర్యమును కోల్పోవకతరదు. ఈ దృష్టితో జూచిన మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు వైసు ఛాన్సులరు జీతమును రెండువేలరూపాయిలకు సినీటుసభవారు నిర్ణయించియుండుట మిగులసంభావ్యముగ నున్నది. పదునైదువందలకు తగ్గింపవలయునని సత్యమూర్తిగారు దెచ్చిన తీర్మానము నామోదించిన నింకను భావ్యముగ నుండెడిది. జీతమునుబట్టి ఘనత హెచ్చుననుట కేవలము దురభిప్రాయము. దీని నెంతత్వరలో జోద్రోలిన నంత లాభకరము.

జనీవా ఒడంబడిక అంతరించుట

జనీవా ఒడంబడికను అంతరింపజేసినకీర్తి, ఛేంబర్లనుగారికి దక్కినది. ఒడంబడికయొక్క ముఖ్యసూత్రమేమి? యుద్ధములకు దిగకుండ, పోరాటములను పంచాయతీద్వారా పరిష్కరించుట, సైన్యబలమును ప్రతిజాతియు వెంటనే తగ్గించుట. ఈ సూత్రమును నిరాకరించి, ఛేంబర్లనుగారు మొదటికే మోసము దెచ్చిరి. కొలది దేశములమధ్య ప్రత్యేక పునంధి జరుగవలయునని, వీరు మరలగోరిరి. సూతన పునర్నిర్మాణము వీరికిప్రముఖలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ప్రపంచ శాంతియందు వీరికి విశ్వాసములేదు. బలప్రయోగమును, మంత్రాంగమును, వీరు ముఖ్యసాధనములుగ భావించుచున్నారు. కన్నర్యేటిపు నాయకులును కన్నర్యేటిపు పత్రికలును, మాధ్యమనిర్ణయమును పరిహసించుచున్నారు. జనీవా ఒడంబడిక అంతరించినందులకు, మార్నింగుపోస్టు, డెయిలీ మెయిలుపత్రికలు మున్నగునవి మిగుల సంతసించుచున్నవి. లేబరుపక్ష నాయకులగు రామ్మే మాక్ నాలుగారుమాత్రము, యిట్టి పర్యవసానమునకు కడు చింతించుచున్నారు. ఈసమయమున ఇంగ్లండు తనప్రతిష్ఠను ప్రపంచమున కోల్పోవుచో, కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వమే ఇందుకు పూర్ణ బాధ్యత వహింపవలయును.

దేవాలయ ప్రవేశ నిషేధము

కన్యాకూమారి దేవాలయములోనికి, గాంధీ మహాత్ముని రానీయకుండుటబట్టి, ప్రస్తుతాచారము లెంత దుర్వలలో నున్నవో గ్రహింపవచ్చును. మహాత్ముడు ఇంగ్లండుకు బోయినచే ననుకారణమున, అతని ప్రవేశమును నిషేధించుటకన్న, అనభ్యకార్య ముండబోదు. ఇందుకు మహాత్ముడు చింతింపబోడు. అతడు వెలుపలనుండియే, జగదీశ్వరిని ప్రార్థించెను. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు పడుచున్న కష్టములజూచి భరింపజాలక, తన సర్వస్వమును ఏతన్నివారణార్థమై ధారబోసి, లోకవినుతిగాంచిన మహాత్ముడు అపవిత్రుడా? సత్య అహింసలను కవచములధరించి, ధర్మరక్షణార్థమై నిరంతర కృషిసలుపుచు, పురుషపుంగవుడని పాశ్చాత్యులచే గూడ కొనియాడబడుచున్న మహాత్ముడు అపవిత్రుడా? రాజాధిరాజులు మొదలు సామాన్య ప్రజలవరకును భగవదంశసంభూతుడని గౌరవించు

చున్న మహాత్ముడు అపవిత్రుడా? అట్టి మహామహుడు ఏప్రదేశమునక వెడలిన ఆప్రదేశమే పవిత్రమగును. కన్యాకూమారి దేవాలయమునకు మహాత్ముని మయిలసోకకుండ కాపాడదలచిన, మహానీయుల బుద్ధికుశలతను కొనియాడుట కాది శేషునకయినను తరముగాదు!

సింహళము: భారతీయులు

ఏదియో నొక నెపముబెట్టి భారతీయులను సింహళమునకు రానీయకుండుట ఆచారమునది. స్వరాజ్యపత్రిక మేనేజరయిన వెంకట్రామను గారి యెడల సింహళద్యిపాధికారులు తెలుల బ్రవర్తించిరో దెలుప నవసరములేదు. మరియొక నిదర్శనము మా ఎదుట నున్నది. మహాత్ముడు కురేషీయను జాతీయప్రచారకుడు సింహళముకు వెడలగ నతనిని దిగనీయక మరల ధనుష్కొట్టికి పంపిరి. వీరివద్ద రెండువందల ముప్పదీరూపాయి లుండుటచే డబ్బులేదనిజెప్ప వీలులేదు. వీరెక్కడ బస జేయ దలచిరో, వారివద్దనుండి ఉత్తరము వచ్చినగాని, తాము దిగనీయమని జెప్పట, ఎంత విపరీతమో యూహింపవచ్చును. ఇతర దేశములవారెల్లరును హిందూదేశమునకు స్వేచ్ఛగ రావచ్చును. ధనమార్జింపవచ్చును. ఉన్నతోద్యోగముల నాక్రమింపవచ్చును. భారతీయులుమాత్రము అన్యదేశములలో నడుగిడ వీలులేదు. స్వరాజ్యములేనికతన భారతీయు లిట్టియగచాట్లకు లోనగుచున్నారు. ఆత్మగౌరవమును కోల్పోవుచున్నారు.

ఇంకను ఎంతకాలము ?

సెంటు థామసుమాంటులో జరిగినపాత్యకు కారకు లెవరో యింతవరకు బయల్పడలేదు. ఎప్పటికి కేసు బయటకువచ్చునో దెలియదు. ఇంకను దర్బాపు జరుగుచున్నదనియు, ఎవరిపైనను ఛార్జీషీటు బెట్టలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానముజేసిన బహుమానము నింకను ఎవరికినీయలేదనియు, నిశ్చటిదినము లా మెంబరుగారు జెప్పిరి. ఇంతకన్నను ఎక్కుడు వివరములను దెలుపకబోయిరి. నేరస్థులు శిక్షింపబడెదరనునాశ, ప్రజల కిదివరకే దోలగిపోయినది. లా మెంబరుగారి వాక్యము లెట్టి ఆశను పురికొల్పుకున్నవి. చెన్నపురివంటి ప్రధానపట్టణ సమీపమున జరిగిన ఘోరపాత్యకే కారణము దెలియకుండుట, పోలీసుపద్ధతుల సౌష్ఠవమునకు నిదర్శనము గాజాలను. పరిపాలనపు రిపోర్టులలో పోలీసుశాఖచూరక బాగడిన నేమి ప్రయోజనము?

“కార్మిక పత్రిక”

సంపాదకునిపై మానసప్రస్తుదావా

ముద్దాయి శిక్షింపబడుట

రంగూను, మార్చి 16:— బర్మాకాపనసభ్యులును “కార్మిక పత్రిక” సంపాదకులును నగు ఆమలపల్లి నారాయణరావుగారిపై మానసప్రస్తుతం బి. ఐ. ఎస్. యి. కంపెనీమేస్త్రీయగు ఆది నారాయణయ్యరు దెచ్చినకేసు నేడు తీర్పుగావింపబడెను. మాడు నేరములక్రింద ముద్దాయి నేరస్థుడని యెంచబడెను. ప్రతినేరముక్రిందను రూ 400 లు జరిమానావిధించబడెను. జరిమానా జెల్లించనియెడల ఒక్కొక్క నేరమునకు నాల్గేసిమాసములు విడిపైదు అనుభవింపవలయును. (ఆ. (పె.)

నిదేశవార్తలు

జనీవా ఒడంబడిక

బ్రిటిషు పరిస్థితులు

కొన్ని యభిప్రాయములు

లీస్ట్, మార్చి 14:—జనీవా ఒడంబడికను గూర్చి, ప్రతికూల ప్రజలను ముందు బయలుదేరినవి.

అన్ని జాతులను ఏకీకరించుట అయినను దానిని ముఖ్య వర్తిత్వము ద్వారా పరిష్కారము చేసికొనవలెననియు అట్లు ఒప్పందమున రాజ్యముతో తప్పక యుద్ధము చేయవలసియుండు నిర్ణయముతో జనీవా ఒడంబడిక ఏర్పాటు చేయబడినది. ఎంత ఆకర్షణీయముగ నున్నను ఆ యభిప్రాయము సమంజసమైనదిగాదు. ముఖ్య వర్తిత్వము మంచిదేకాని అసలు ముఖ్య వర్తిత్వ నిర్ణయమునే ఆత్మీయమైనపుడు, కొన్ని తగాయిదాలతో అసలు ముఖ్య వర్తిత్వము లేనపుడును ఏమి చేయవలెనో తెలియకున్నది. ప్రతి తగాయిదాలలోను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము సైనిక బలమును వినియోగించుటకు ఏర్పాటు చేయబడినది. కాని బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు తగిన కారణము గలగ జేయుట గన్నించును. జనీవా ఒడంబడిక అన్నచో సర్వతా ఎప్పుడు తగాయిదాలన్నమాటే ముఖ్యముగ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించినంతవఱకు యుద్ధమునకు కారణములు సంఖ్య లేకుండ బయలుదేరును. కాన ఇట్టి ప్రమాదములు రాకుండ బ్రిటిషు రాచియవేత్తలు గాపాడ వలెనని కర్మలు ఆమెరిగాను చెల్లెయజేసిరి.

ఫార్మర్లు ప్రభుని సూచన

అస్టిన్ చాంబర్లెనుగారి ఆత్మీయలను మామూలుగ సవరించుకొనుటకును సర్దుకొనుటకును వీలగును. అంతర్జాతీయ పాత్ర కై జాతిసమితి ఏర్పడెను. అంతర్జాతీయతను యుద్ధముతో కుండ పరిష్కరించుటకు మార్గము సేర్పరిచినగాని ఈ సంగతి ముఖ్యముగా దేదో. సైన్యములను ఆయుధసామగ్రిని కాంతికాలము నందుండు స్థితికి దగ్గించినగాని లాభము లేదని ఫార్మర్లు ప్రభువు చెల్లెయజేసెను.

బ్యూకాంపు ప్రభువు

జనీవా ఒడంబడిక సమగ్రమైన ఒడంబడికగాదు. కాని చాంబర్లెనుగారు 'లిగి అసంబద్ధ' వారు (జాతిసమితి పెద్దసభ) సాధారణముగ అంగీకరించుటకు వీలగునట్లు సవరణలను జేయవలెనని ఆహ్వానించిన దాగుండెడిది.

కార్మిక నాయకుల సూచనలు

మగ్నానాల్లుగారు చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనను తీవ్రముగ ఖండించిరి. మూడుగట్టంబరములు గానించుచున్నవనిరి. కార్మిక పక్షమువారు పూర్తిగ నిరాకరించిన జాతీయ ఒడంబడికను జేసికొనుట, భూస్వామ్య శ్రమికులను జర్మనీ మున్నగు దేశములను అందులో జేర్చుకొనుట, జనీవా ఒడంబడికలో నూచించబడిన విధానము ననుసరించుటయు మోక్షదాయకమునని.

జనీవా ఒడంబడిక చిరకాలముండుగాక!

లండన్, మార్చి 16:—జాతులన్నియు గౌరవముగలవని ఒడంబడికలో అంగీకరించెడిమి. వ్యాయముగలవంటిమి. ముఖ్య వర్తిత్వము నంగీకరించునంటిమి. జనీవాలో జొమియనులు ఒడంబడికను నిరాకరించలేదు. అప్పటినుండియు ఏమి జరిగినో తెలియదు. కాని కార్మిక పక్షమువారు అదేదియో తెలిసికొన గోరుచున్నారు. చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనములో ఒడంబడికలో ఉన్న వానికంటె ఎక్కువ అపాయములు, ఆత్మీయత గల్గించుచున్నవి. చాంబర్లెనుగారు నూచించినవరకులను అమలుజరుపు సరికి ఒక్క స్వపరిపాలన రాజ్యముగూడ ఈ ఒడంబడికను సంతకము చేయదు. జనీవా ఒడంబడికకు త్రిలోచకము లిచ్చిరి. కాని దానిని తత్వమును నిలబెట్టెదరు గాక యని మగ్నానాల్లుగారు చనిరి.

ప్రతికూల ప్రాయములు

అంగ్లో-ఫ్రెంచి తెల్లియంపై త్రివలన ప్రస్తుతము అపేక్షించుచున్న కాశ్యోతకాంతిని నెలకొల్పుటకు వీలగునని మార్చింగు పోషుపత్రిక చెలుపుచున్నది.

జనీవా ఒడంబడికకు స్వస్తి జేప్పటచే మంచివిధానము సేర్పాటు చేయుటకు వీలు ఏర్పడుచున్నది. ప్రాంసు, జర్మనీ, ఒడంబడిక చేసికొని గ్రేటు బ్రిటను ఇటలీ పాల్గొన్నచో కాంతి

ఏర్పడును. ఇది వెర వేరుటముందు జర్మనీ సదుద్దేశ్యముతో ప్రపంచమును దానిని ఆలోచించవలసియున్నదని డెయిలీ మెయిలు వాకొనుచున్నది.

అన్ని పక్షములవారును చాలవరకు చాంబర్లెనుగారి ప్రకటనమును ఆమోదించుచున్నారని న్యూస్ పేపర్లనుపత్రిక చెలుపుచున్నది.

గ్రేటు బ్రిటనులో అన్ని పక్షములవారును అంగీకరించుటకు వీలగు విధానము జర్మనీని జేర్చుకొని ప్రాంసు తెల్లియం ప్రాచ్య సరిహద్దులను గాపాడుట ఒడంబడికను జేసికొనుట మంచిదనుచున్నది.

జనీవా ఒడంబడిక జాతిసమితిని అపవృత్తి జేయు జాతులను అడంచుటకు సాధనముగ ఏర్పాటు చేయుచున్నది. జనీవా ఒడంబడిక నిర్బంధముతో గూడుచున్నది. అట్టి అంతర్జాతీయ నిర్బంధమునుండి బ్రిటను తెప్పించుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నది. ముఖ్య వర్తిత్వము అన్నమాటే కాని నిరంతరయుద్ధము ఏర్పడుచుండును. అందుచేతనే దీనిని త్రోసి వేసి ఇంతకంటె కాంతి ప్రపదము విధానము సేర్పరుచుటకు గ్రేటు బ్రిటను ప్రయత్నించును. జనీవా ఒడంబడికను తీసివేయనిచో అసలు జాతిసమితి మూలతత్వమునకే భంగము వచ్చెడిదని అజ్ఞానము ప్రతిక చెలుపుచున్నది.

ప్రాపంచిక సహకారమునకు పరిశీలనకును ప్రపంచ మంతవరకు సిద్ధముగ లేదు. అట్టి సమయమున జాతిసమితి గగన కుసుమముగ ఏర్పడుట తలపించెడిది. ఒడంబడికలన స్వర్థలు పెరిగిపోయెడివి. నిలకడమైన బ్రిటిషు జాతిసమితి నిక్కంపు మిత్రుడని తెలిసికొనెదరు. వైసె జేప్సెన్ చిక్కులతో జాతిసమితి తగుల్గొనుచుండ చాంబర్లెనుగారు పుణ్యముగట్టుకొనిరిని సాటర్లే రివ్యూపత్రిక వాకొనుచున్నది.

జాతిసమితి

జర్మనీని జేర్చుకొను విషయము

వరతుల సమస్య

జనీవా, మార్చి 15:—జర్మనీ త్వరలో జాతిసమితిలో జేరగోరుచున్నందున జాతిసమితి సభ్యులగు డెన్మార్కు జర్మనీని జేర్చుట ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఇతరులలో సమాన ప్రతిపత్తిని చెప్పడమని అభిప్రాయించిరి. జాతిసమితికి అందరితో బాటు జర్మనీగూడ కొంత సైన్యమును సప్లయ జేయవలసియుండుననిరి. తనపంతు ఎంతసప్లయ జేయగలదో జర్మనీ చెలుపవలెననిరి. జాతిసమితికి విరుద్ధముగ ప్రపంచ సామ్రాజ్యముపై ఆందరు కత్తిగట్టినపుడు జాతిసమితిలో జేరిన సభ్యులు ఎవరైన తలపముగ డోరకున్న అయ్యది అసలు సమితి తత్వమునకు భంగకరముననిరి. చర్చించకనే ఈ ప్రత్యుత్తరమును జాతిసమితి సభ్యులందరికీ రిందిరి. మిగిలిన సమస్యలను పూర్తిజేసి సభను ముగించిరి.

తర్కిగ్రీకు తగవు

జాతిసమితిలో కమ్యునిస్టులను గలగ జేసికొనుటకు వీలున్నచో లేదో ప్రాపంచిక వ్యాయ సాధనమువారి యభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకు నిశ్చయించిరి.

రెండవసంవత్సరము ఒడంబడిక

సభా ఫలితములను అంగీకరించిరి. దీని ననుసరించుటకు, ముఖ్యముగ ఆఫ్ నిస్తాను, సోవియట్ రషియా, పాడెజాజి మెక్సికో వారు అవలంబించు నట్లు ఏర్పాటు చేయుటకు నియమించిరి.

సల్లముందును జైషధమునిమి త్రము మితముగ తయారుజేయు విషయమై ఇప్పుడు ఆలోచించుటకు వీలు లేదనిరి.

ప్రాతీకృత్యుల ఆయుధ పరిశీలనమునకు అవకాశ ముండునట్లు తీర్మానించిరి.

నరే బ్రాంకరు గారు

కారల్సుగలో విధి లేక దిగవలసివచ్చెను. తుపానే దీనికి కారణము. విమానము పాడైనది. లోపలనున్న వారు రైలుమీద పోవుచున్నారు. రైలులో పోతుండ విమానముమీద బ్రాంకరు పయనము జేసెదరు.

బ్రిటిషు నౌకాదళమదింపులు

లండన్ ప్రతికూల వ్యాఖ్యలు

నికటింటె ఈ ఏడు మదింపు 2250,000 పానులు ఎక్కువగనున్నవి. నిన్నటినిము ప్రకటించిన తెక్కలకూడా ఎంతవరకు అగునో తెలిసికొనవచ్చుననిరి.

సైన్యములోనున్న అసిస్టెంట్ సర్జనులు

‘ఐ. ఎం. ఎస్. లోనికే’ జేర్చుకొనుటకు

అవకాశములేదు!

ఖర్చును దగ్గించుటకు ‘ఐ. ఎం. ఎస్. ఉద్యోగములకు సైన్యములోనున్న అసిస్టెంట్ సర్జనులను నియమించుటకు నానలేక నియమ యోగ్యతను, అర్హతనుబట్టి ఆలోచించెదమనియు ప్రస్తుతము ఈ దేశములో 18 ఖాళీ లున్నవినియు అసాధనములకు అభ్యర్థులను ప్రస్తుతముగోటుగనున్న యూరపియనుల సంఖ్యను పూర్తిజేయుటకు నియమించుచున్నారమనియు తగిన అర్హతయుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిపాల్ను జేసినగాని సైన్యములో పనిజేయు అసిస్టెంట్ సర్జనులను ఐ. ఎం. ఎస్. పదవులకు నియమించుటకు వీలులేదనియు బర్మెట్ హెడ్ ప్రభువు చెల్లెయజేసెను.

అమెరికా గోధుమలు

ధరలు పడిపోవుట

లండన్, మార్చి 14:—వర్ష పాలము విస్తారముగ మంచుటచే గోధుమధరలు విస్తారముపడిపోయెను. వర్షము ఎక్కువగ కురియుటచే యునైటెడ్ స్టేట్స్ లో ఎక్కువ గోధుమకుంట పండుననుచున్నారు.

చాంబర్లెను - హెరియట్టు సమావేశము

లీస్ట్, మార్చి 15:—రేపటిదినము చాంబర్లెనుగారు హెరియట్టుగారిని గలిసికొనెదరు. మంగళవారము, బుధవారమువరకు లండన్ జేరగోరుచున్నారు.

కుర్చుల తిరుగుబాటు

ను అడంచుటకు ప్రయత్నములు

కాన్స్టాంటినుపోలు, మార్చి 14:—షెక్ సెన్ గారు 5000 మంది కుర్చుల తిరుగుబాటును అడంచుటకు ఏర్పాటు జేయుచున్నారు. తురుష్కులు 60000 మంది బంపుచున్నారు. వేసవి వరకు సమరము పొగవచ్చును. మొదట అంత ముఖ్యముగ గన్నిర చున్నను రావరాను కుర్చులతిరుగుబాటు తీవ్రరూపముగ దాల్చుచున్నది. మనూలు సరిహద్దులో తురుష్కు సైన్య ముండుటచే ఇరాకులోనున్న బ్రిటిషు అధికారులకు భయముచున్నది. జాతిసమితి మసోలును ఇరాకు కిచ్చిన ప్రమాదము లుప్పటిల్లెను. అనేక సంవత్సరములనుండి సోవియట్లు మసోలు తుర్కికే ఇవ్వవలెననుచున్నారు. దీనికి తోడ్పడు విస్తారముగ ఆర్థిక సహాయమునట్లుచున్నారు. ఇంగ్లండుతో తగవులోనికి దిగిన ఇది తోడ్పడును. తురుష్కు సైన్యములు బోవుచున్న నీరియా సరిహద్దులోనికి రాకుండ బ్రిటిషువారు ప్రయత్నించిరి. బురిగొల్చు వచ్చునని తర్కిభయపడుచున్నది. అందుకే వ్యూహమును పెట్టి జేరగారిని తురుష్కు ప్రభుత్వమువారు రంపుచున్నారు. కుర్చుల రాజ్యము ఏర్పడిన ఇరాకు ఇండియాకు తరుష్కురషియా విజృంభణము సుష్టముగ ఆకునని తురుష్కులు నమ్ముచున్నారు.

ప్రషియా కమ్యూనిస్టుల కొట్లాట

హార్ట్, మార్చి 14:—ఇంగ్లీషు ప్రెంచి కమ్యూనిస్టులు హట్లాడుట పూర్తియైన వెంటనే కార్పిరి. విదేశాంగ కమ్యూనిస్టు అపవృత్తిచరాదని ముందుగానే పోలీసువారు తెలియజేసిరి. జర్మను కమ్యూనిస్టు యావస్థాపకులను తీర్చునాజేయుటకు ప్రారంభించిన వెంటనే పోలీసువారు గూడదనిరి. కాని సభ్యులు ఖాళీసారాయిసీసాలను పోలీసుపై విసరిరి. వెనుక నుండి ఎవరో పోలీసువారిని గార్చిరి. వీరప పోలీసువారు మరల గార్చిరి. కొందరు చనిపోయిరి.

బెర్లినులో పోలీసుచే ఒకడు చంపబడినను, మున్సురికి చెబ్బలు తగిలెను.

ఎలినీ ప్రభువు

స్కాట్లాండు హైకమిషనరుగ నియమించబడిరి.

భారతదేశ సమస్యలు

అవిలియర ప్రభుని విమర్శనము

లండన్, మార్చి 12:—బ్రిటిషు పత్రికలందును, పార్లమెంటులోను ప్రజలలోను భారతపరిస్థితులనుగూర్చి నిజపరిస్థితులను తెలుపుట లేదు. ఏదో మాయకేయమున్నాదు. ఇది నా ఇండియామంత్రి పదవినిబట్టి గ్రహించినపరిణతి. నాయనభవము ఇండియా బ్రిటిషువారిరాజ్యము. సరిగాని ఇండియా ప్రభుత్వమునుగూర్చి బ్రిటిషువారుతేయు తీర్పులపట్ల భారతీయులు అసంతృప్తి పైని జాపిరేసి అయ్యది రాజద్రోహము శిక్షింపదగినదట పాడిగాదు. మంచిప్రభుత్వమునకు భారతీయుల విశ్వరూపు సౌఖ్యము అవసరము. బ్రిటిషు అధికారమునకు అభ్యంతరములేకుండ భారతరాష్ట్రమున శాంతియు ఉద్భవించును.

ఇండియాలో బ్రిటిషురాజ్యమును స్థాపించిన యుద్ధేత్యమునకు దానిని స్థాపించిన పద్ధతులకు చాల వ్యత్యాసమున్నది. దానిని ఒక నిమిషముగ సహించుటకు వీలులేదు. బ్రిటిషువిధానమునకు తరవాదులమకు మనము దానిని ఆమోదించజాలము. అని మాంచెట్టగార్డీయర్ పత్రికలో ప్రథమ వ్యాసమున అలివియరు ప్రభువు చెలియజేసెను.

రెండవ వ్యాసము

“భారతదేశపు చిక్కులు”

మార్చి, 13:—అనుశీర్షికక్రింద మరల ఇట్లుచెలుపుచున్నాను. ఇంగ్లండు భారతీయులను పాలించుటకు నైతికహక్కులేదని భారతీయులు విస్తారము ప్రవాసరాగముతో, తోడ్పాటుతో నిర్ధారణజేయుచున్నారు. అట్టిపాలనము నంతరింపజేసి తామే పాలించుకొన దలంచుచున్నారు.

అకాలీసిక్కులు ఆల్లగులు, అమృతసరను వ్యవహారములలో బ్రిటిషు అభిప్రాయము భారతీయుల యభిప్రాయము ఎన్నటికిని సరిపడదనిరి.

సిక్కులపరిత్రమకు మతయుద్వమును అరికట్టి వారిను తపస్కురణులకు బ్రిటిషువారు అడ్డుబెట్టిరి. ఈ యుద్వమునుపట్ల ఇంగ్లండులో పదింటికి తొమ్మిదిమందిరు సానుభూతిని జూపకమానరు. అట్టితరి అస్త్ర సాము గాపాడుచువతో అధికారి దీనిని నిరోధించిరి.

ఇట్టియుద్వమునకు బ్రిటిషు సిద్ధాంతముల నుపయోగించరాదు. భారతీయుల యభిప్రాయము.

ఈవిషయములకు రెండింటిని జూచియు అందు జూపబడిన ఆసందర్భపుసిద్ధాంతములను ఆలోచించియు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి హృదయము కూరిననే ఇండియాలో బ్రిటిషుమాజు మాన్యము నిలుచునని గాంధీగారు జెప్పినసంగతిని దృఢాంతముగ జూపుచున్నవారి.

దక్షిణ ఆఫ్రికా

వర్ణవివక్షతచట్టము

నుగూర్చి నియమించబడిన సెలెక్షుమిటిలో పనిజేయుట కొప్పుకొనెదనని స్పష్టముగారు చెలియజేసిరి. సెలెక్షుమిటికంపుటచే అర్హకములన్నియు తొలగెను. ఈకమిటివారు వివేకమునంతకు గురిపించెదరని స్పష్టముగారు రచించున్నారు.

ఆఫ్రికానాగుల కాపాడించిన కళంకమును ఈకమిటివారి విశ్వముమెట్లున్నను తొలగించగలరని జెప్పగలనని స్పష్టముగారు రచించున్నారు. ఈవిట్లు ఆపాడించబడిన కళంకము ఆసియావాసుల పట్ల తొలగు ననుచున్నాడు.

ఆసియావాసుల కుమరెగిందు కాసనములను ప్రవేశపెట్టెదమన్న దానిని ప్రవేశపెట్టినగాని ఆసియావాసుల విషయమై ప్రభుత్వవిధానమునుగూర్చి చెలియజేయుటకు వీలులేదనుచున్నారు.

పెరిషియా

యునైటెడ్ స్టేట్సు రాయబారి

న్యూయార్క్, మార్చి 15:—హూవర్క్ పిలిచుగారిని పెరిషియామంత్రిగ మాల్డిడ్గారు నియమించిరి. ప్రస్తుతము వారు యురగ్యమంత్రిగ నున్నారు.

మధ్యధరా సముద్రములో తుపాను

మ్యాడిడ్

మార్చి 15:—మధ్యధరా సముద్రములో గొప్ప తుపాను బయ్యెను. చాల రేవులకు నష్టముగల్గెను. పెరెజ్ సా సముద్రమునకు జోవుచున్న బ్రిటిషు నౌకాదళము మహర్కాడగర్ ఆగవలసి వచ్చెను.

జూబాలండు తిరుగబాటు

తెగలపారాటుము

ప్రమాదము లేదు

సెయింబోర్, మార్చి 14:—నీటిహర్షములనుగూర్చి సోమాలీ తెగలవారు తగవులాడుకొనిరి. 60 మంది చరిపోయిరి. శతవులకు దోచుకొనిరి. రాష్ట్రీయ కమిషనరు తగినచర్యను దీసికొనిరి. కాని ఆతనిని ఢిక్కరించిరి. జాగ్రత్తకై సెయింబోర్ వీరుండి ఇంకుకై నైస్యములేగెను. ఈతెగలొంగుటలేదు. కాని ప్రమాదము లేదనుచున్నారు. జూబాలండుఅంతయు ఇందులో జేరలేదట.

పోలండు ద్యాంజిగు తపావెట్టెల

సమస్య

ద్యాంజిగులో పోలండు తపాలపెట్టెలు, పోలండు తపాలబ్రాంతులచే జర్మనుప్రజలకు కష్టముగ నుండుటచే ఈవిషయమును కాశ్యేత అంతర్జాతీయ న్యాయస్థాన ప్రత్యేకసభవారికి చెలియజేయుటకు నిర్ణయించిరి.

ఇండియా తేయాకును నభివృద్ధిజేయవలెననుచున్నారు. 6 ఏప్రిలునుండి ఒక పక్షమువరకు ఇండియా సిలోను తేయాకును విక్రయించ రాదనిరి.

జగ్గులుపక్ష ప్రచారము

దేశాంగమంత్రి హెచ్చరిక

కెయిరో, మార్చి 15:—జగ్గులు తనయింటజరుపరాని జంతు జరిపి, ప్రభుత్వవిరుద్ధముగ నుపన్యాసముల నిచ్చుచుండిన కారణముచేత ఈజిప్టుదేశీయాంగమంత్రి సిడ్గేపాపాగారి పక్షమున ఇంగ్లాండుచే గారు జగ్గులు గారిని పిలిపించి హెచ్చరించి, ప్రభుత్వచర్య యుక్తమని సమర్థించుటకు తగినటుల పరిస్థితులను చక్కతేసికొనవలెనని కోరెను.

అమెరికా అధ్యక్షుడు

సెనెటులో నిరంకుశత్వము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

వాషింగ్టను, మార్చి 15:—మాల్డిడ్గారు మరల అధ్యక్షుపదవిని స్వీకరించి కొద్దికాలమేయైనను సెనెటులో తగాదావచ్చెను. మాల్డిడ్గారు వారక అనువారిని అటోర్నీ జెనరలుగ నియమించిరి. దానిపై వోట్లను దీసికొనగా సెనెటులో 11 వారి ప్రతిపాదనముగను ముగ్గురనుకూలముగ నుండిరి. దీనితో కష్టమువచ్చెను. మాల్డిడ్గారు మరల వాషెరునే చెల్లెముల త్రోసివేయునెడల వారనుగారిని కాంగ్రెసు మరల సమావేశమగువరకుండునటుల నియోగించెదమని ప్రకటించిరి. నేడు మరల సెనెటు అదేనిర్ణయమును అత్యధికసంఖ్యాకులతో ప్రకటించెను. ఇకను జేయవలసిన దంతయు మాల్డిడ్గారి చేతులలోనే యున్నది.

సర్. సెప్టెను బ్రాంకరు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

పారిసు, మార్చి 16:—బ్రిటిషు వైమానికదళ నాయకుడు సర్ సెప్టెను బ్రాంకరు పారిసు జేరెను.

దక్షిణాఫ్రికాలోని

ఆసియావాసుల యిక్కట్లులు

భారతప్రభుత్వము వారేమి చేసెనరు?

కామన్సువధలో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 15:—కామన్సువధలో పెట్టెవుడుగాక బ్రాన్సువాలు ఆసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టబడిన విల్లునుగూర్చి ప్రశ్నించిరి. ఆవిల్లు అచట ఫేబ్రవరి 28 వ తేదీగజెటుతో ప్రకటించబడెను. దానిప్రకారము బ్రాన్సువాలుకు ఆదిమైల్లదూరమున నేపట్టానులోగాని మ్యూనిసిపాలిటీలోగాని స్థిరాస్తియజమానగాకున్న యెడల ఆట్టిఆసియాఖండవాసునకు వరకన్యాపారము. లైసెన్సు లేమియు నియ్యకుండ నిషేధింపబడినది. దీనిపై భారతప్రభుత్వమువారేమి చేయవలెనని వడ్డీవుడు గాగడిగిరి.

వింట్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు ఆవిల్లుపై కేలు మొంజరు బిల్ నియు, దానినిగూర్చి భారతప్రభుత్వముదగ్గరనుండి యేమియును వార్త రావలెనయు జెప్పిరి.

భారత ప్రభుత్వమునకు ఆవిల్లువిషయమై చెలియువా లేక వారికిది తెలియజేయబడెనా యని వడ్డీవుడు గాగడిగిరి.

వింట్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు వారికి తెలిసియు యుండునని తెలంచుచున్నామనిరి. ఈ విషయముగూర్చి ప్రభుత్వమువారు చేయుచున్నదేమియును లేదని అతివరకే చెప్పిరటుల మరల చెల్లిరి.

లీకమీషను శిఫార్సులు

దామాపామెయి తమ్ము పెన్షనులగూర్చిన సలహాలు

కామన్సువధలో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 16:—నువీరియరు సివిలుసర్వీసు ఆఫీసరులకు దామాపామెట్టి పెన్షనులను మొత్తముమీద నిచ్చుటలో ఒకదగము నెక్కువజేయవలెనని లీకమీషనువారి రిచ్చిరసలహాను సంగీకరించుట కుజ్జేరింపబడెనా యని సర్ ఫ్రాంకులెల్లును గారు కామన్సువధలో అడిగిరి.

ఇందులకు వింట్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యిట్లెక్కువజేయుటకు భారతమంత్రి ఒప్పుకొనెననియు, ఆచరణలో చెట్టుటకు కావలసినప్రయత్నములు జరుగుచుండెననియు, యెప్పుడు పెన్షనుపుచ్చుకొన్ననునరే సర్వీసులలోని ఆఫీసరులందరకును యీ అభివృద్ధి వర్తింపననియు చెల్లిరి.

సివిలు సర్వీసు రెక్రూయిటుమెంటు

ఉపన్యాసములు

కామన్సువధలో ప్రశ్నలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, మార్చి 16:—మొట్టమొదట ప్రభుత్వము జడ్జిను, ఆబర్డీను మున్నగు విశ్వవిద్యాలయస్థానములకు జోయి ఇండియాను సివిలు సర్వీసుకు రెక్రూయిటును సహించు నుత్తేజముతో నుపన్యాసము లిచ్చుటనుగూర్చి కామన్సువధలో లాన్సుడెర్గారడుగుచు ఆఉపన్యాసములను భారతప్రభుత్వమువారేర్పాటు జేసిరా లేక భారతమంత్రి యేర్పాటుజేసెనా, ఆఉపన్యాసముల లెంతిచ్చునను, యీఖచ్చున భరించువారెవరని అడిగిరి.

వింట్టనుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, లీకమీషను శిఫార్సులలో రెక్రూయిటుమెంటు నెక్కువజేయుటకు మంచిప్రచారము జరుగవలెనని చెప్పియుండుటచేత బ్రెక్కునుమొంజుప్రభువు భారతదేశ వ్యవహారములకు బాగుగ అనుభవము గలవారిని అవిశ్వవిద్యాలయములకు బంకి విశ్వవిద్యాలయాధికారులతోను ఉద్యోగులతోను సంప్రదించుట కేర్పాటుజేసిరని చెప్పిరి. ఇందులకు వ్యయ మేదోకొద్దిగవనననియు ఆయ్యది ఇండియా జేనరల్ రెవెన్యూక్రింద నే చేరుననియు జెప్పిరి.

భారతశాసనసభ

ఆర్థికచట్టమును విచారించుతీర్మాన మంగీకరింపబడెను

ఫ్రీ, 16 మార్చి:—శాసనసభలో చాలసేపు చర్చచరిగినపిమ్మట ఆర్థికచట్టమును విచారించు తీర్మాన మంగీకరింపబడెను. 76 గురు అనుకూలముగాను 40 మంది ప్రతికూలముగాను ఓటిచ్చిరి.

పటేలుగారు

మనస్ఫూర్తినిములో లేనికర్మలవిషయమునను పన్నులవిషయమునను మనము పట్టినగూఢదు

సర్ పురుషోత్తమదాసు తామిరుదాసుగారు మారకవిధానమును తీవ్రముగా ఖండించుట

ఫ్రీ, మార్చి 16:—కర్మలను పన్నులను భారతశాసనసభవారి స్వాధీనములో లేనంతకాలమును అవిషయములలో శాసనసభవారు పాల్గొనకూడదని పటేలుగారు తలచిరి. వాటి మీద నధికారములేక పోవుటయేగాక భారత శాసనసభయెడల ప్రభుత్వమువారిపై యేవిధముగానున్నదని ప్రశ్నించి యిట్లు చెప్పిరి:—ప్రభుత్వము వాకెప్పుడును శాసనసభవారి తీర్మానములను నిర్లక్ష్యముచేయుచున్నారని, రైల్వేబోర్డులో హైందవసభ్యుని నియమింపలేదు. రైల్వేస్టేషనులను భారతీయుల హక్కుకొనుచున్నారేమిట; రైల్వేకాంట్రాక్టులను భారతీయశాసనసభవారియెడల నుంచలేదు. జాతిభేదములనుబట్టి రైల్వేకంపార్టు మెంటులను రిజర్వుచేయుటమానలేదు. మూడవతరగతిరేట్లు తగ్గించబడలేదు. స్టోరలనిమిత్తము రూపాయలెండరు లుండవలెనని నిర్బంధించలేదు. సిక్కులకప్తములుతీరలేదు, ఇండియన్ సాండు హద్దుస్థాపింపబడలేదు. రాష్ట్రీయసైనికసంఘము వారినివేదికము పూర్తిగా నిరాశను కలిగించుచున్నది. సైన్యమును భారతీయుల హక్కుకొనుచున్నది విషయమున ప్రభుత్వము వారి సదుద్దేశ్యములను జిన్నాగారు సైతము కించించుచున్నారు. సైన్యాధిపతితో పోరాడబడినదని పండిత మోతీలాలుగారిని సర్ చార్జుయిస్తానుగాను పవాలుచేయుటచేతనే ప్రభుత్వమువారి మనఃబు చెల్లడియగుచున్నది. హామీమనుగారింకను యింగ్లాండునందే ఆశ్చర్యించుచున్నారు (నవ్వు) ఆయన నిప్పటికిని తిరిగి రానిచ్చుటలేదు. నిర్బంధశాసనము లింకను రూపు మారులేదు; సాలుకు 2 కోట్లకు పైగా వ్యయమును లీ నూచనలు గ్రాంటు చేయబడినవి. పైగా అవి వోటు చేయు విషయములకూడ కావు. లెంగాలు ఆర్డినెన్సు యింకను అమలులోనే యున్నది. మరియు పన్నువిచారణ సంఘము రద్దు చేయబడలేదు.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయ్:—(కిందటి కనివారమేగదా మీరు దాని డబ్బుకై ఓటు చేసితిని. పటేలుగారు:—మాకు వ్యవధిలేదు; చర్చించుటకు అవకాశమిచ్చబడలేదు. అయినను మేము చేసినతీర్మాన మట్లే యున్నది. ప్రతి యెక్సైజు పన్నును దీసివేయలేదు. సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయ్ గారు చెప్పిన మాటలన్నియు వృధానైనవి. పాపము లంకమైరు తేమమును గాపాడుటకై ఆ పన్ను నట్లే నిలిపియుంచినారు.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెయ్:—నే నబద్ధ మాడితిని మీ యుద్దేశ్యమా?

పటేలుగారు:—కరెన్సీమీదను మారకముమీదను మీకును యిండియా నుండికొని జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించునవి మిమ్ముకు అనుగుచున్నాను. మీరవి ప్రకటించకున్నచో యిండియామంత్రి మీకు బోధచేయుచున్నాడని ప్రజలు నమ్మెదరు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు సరియైన హక్కు లేవునట్లు ప్రభుత్వమువారు చేయలేక పోయిరి. యుద్ధము గతించి ఏడు సంవత్సరములైనను పన్నులు తగ్గింపబడలేదు. ఖర్చులు కూడ యుద్ధ సమయములోవలెనే యున్నవి. రైల్వేకంపార్టు మెంటులను రిజర్వు చేయకూడదని నియోగీగారు తెచ్చిన తీర్మానము పైటు కాన్సిలు లో చచ్చి పోయినది. శాసనసభకు పోటీగా ప్రభుత్వమువారి పక్షమున మాట్లాడుటకే గదా పైటుకాన్సిలు సృష్టింపబడినది. ఈ రాజ్యాంగ పద్ధతి నాకిట్లు లేకపోవుట కదియొక భారణము. శాంతి ఓటేటు కాన్ఫరెన్సు సేర్పాటు చేయబడినదని భారతీయశాసనసభవారు చేసిన తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారు తేమచేసిరి? రాయలు కమిషనులు నా కిట్లు చేయలేదు. శాంతి ఓటేటు కాన్ఫరెన్సు

సేర్పాటుచేసినయెడల బ్రిటీషు పార్లమెంటు ప్రతినిధులను హైందవప్రజాప్రతినిధులను కలిపి పమానముగా మార్చిసి హిందూదేశమునకును తగిన రాజ్యాంగవిధానము చేర్చుచుకొనవచ్చును. అట్టివిధానము నంగీకరింపవలసినదని అప్పుడు పార్లమెంటువారి ననుగుచురు. బ్రిటీషువారి తిచ్చటినండి చెల్లిపోవలసినదని నా యుద్దేశ్యముకాదు. వారి నిచ్చటనుండమని ప్రతిమాటెదను. కాని యజమానులుగా గాక సేవకులుగా నుండవలెను. విదేశరాజకీయ, సైనికశాఖలు గవర్నరు జెనరలు అధీనములో నుండవలెనని మైనార్టీవారు చెప్పిన శిఫార్సులతో నే నంగీకరింపను. సైన్యముమీద శాసనసభకు అధికారములేక పోయినట్లయిన బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముండజాలదు. ఎంతకాలమైతే భారతశాసనసభకు సైనిక విషయములపై అధికారముండదో అంతకాలమును ఆత్యంతవిషయమున హిందూదేశ సుఖివృద్ధి నొందజాలదు. సైన్యమును భారతీయులు నడిపేటంతవరకు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము అసంపన్నము చేయబడునని సర్ శివస్వామి గారు నమ్ముటలేదని వారిచాతలే కొన్ని అమల్లో నున్నవాటినుండి వినిపించిరి. మొత్తముమీద యుద్ధసమయమున గ్రేటుబ్రిటనుకు హిందూదేశము సాయము జేసినది గనుక ముందు చిక్కులలో హిందూదేశమునకు బ్రిటీషువారు సహాయముజేయవలెనని పటేలుగారు నమ్మిరి.

సంగ్రహ విచారణసంఘ వివేదికము

తరువాత పటేలుగారు సంగ్రహ విచారణ సంఘము వారివేదికలను గురించి మాట్లాడిరి. శాసనము ననుసరించి యెట్టి యభివృద్ధిని జేసినను ప్రజాభిప్రాయము సంతుష్టి జెందదని మెజారిటీవారు చెప్పిన భాగముతోను, రాజ్యాంగ విధానము చెడిపోయినదనియు పూర్తిగా రివైజు చేయవలెననియు మైనార్టీవారు చేసినమంగింపుతోను పటేలుగారు రంగీకరించిరి. శాసనము ననుసరించి చేసినయభివృద్ధి “అన్ని తెగల” వారిని సంతుష్టిపెట్టజాలదని మెజారిటీ నివేదికమునందు చెప్పబడి యుండెనని సర్ అలెగ్జాండరు ముడ్డినుగారనిరి. దానిమీద పటేలుగారు, తమనివేదికము హైందవ ప్రజాభిప్రాయమును సంతుష్టిపరుపజాలదని మెజారిటీవారే ఒప్పుకొనిరి చెప్పిరి.

వటిల్లు-జిన్నాగార్ల వివాదు

సంగ్రహములు అమలులో పెట్టుబడకపూర్వమే ద్వంద్వ ప్రభుత్వము జయప్రదము కాజాలదని కాంగ్రెసువారు చెప్పిరి. కాని నాన్నేహితుడు జిన్నాగార్లు తలవక జాయింటు కమిటీయెదుటగూడ నట్లే చెప్పియున్నారని పటేలుగారు చెప్పిరి.

జిన్నాగారు:—ద్వంద్వప్రభుత్వము జయప్రదముగా పానునని నేను చెప్పినట్లు మీరుమానగలరా? పటేలుగారు పునఃకొన్ని కాగితములను తులుమునపు వెదకి, తక్కిన హైందవసాక్షులవలె గాక ద్వంద్వప్రభుత్వములే పక్క జముమొందునని తీవ్రము నమ్మకముగలవని మాంటెగ్యూగారితో జిన్నాగారు చెప్పిన జవాబును చదివి విసిపించెను. (స్వరాజ్యవాదుల తప్పట్లు)

జిన్నాగారు:—పటేలుగారు యెదో ఒకటిరెండు నా కళ్ళములను తీచుకొని ఆ పార్లమెంటును జేయుచున్నారు. మరి యొక పైట్టి యు తే నప్పుడు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము నవలంబింపవచ్చునని చెప్పియున్నాను.

మైనార్టీ నివేదికలో లాల్బర్డురులగోతప్ప తక్కినఅన్ని విషయాలలోను జిన్నాగారు రంగీకరించిన భాగమును తీసుకొని డాక్టరు సప్రూగారు చెప్పినమాటను పటేలుగారు బలపరచిరి. (మరికొన్ని విషయములను ప్రజాయత్నము చేసినట్లయిన ద్వంద్వ

(ప్రభుత్వము పాగదని డాక్టరు సప్రూగారు చెప్పియుండిరి.) (ప్రజాయత్నమును మరికొన్ని విషయములెవ్వి? అనిరివాయిలర్లు. (నవ్వు.)

ప్రభుత్వములోనున్న హైందవసభ్యులు ప్రజాభిప్రాయమును తెలియజేయటం తేదనియు కావున వారచ్చట సభ్యులుగా నుండి ప్రజాజనము లేదనియు చెప్పి తుదకు పన్నులమీదను ఖర్చులమీదను సంపూర్ణమైన అధికార ముండవలెననియు అప్పుడే ఆర్థికచట్టముమీద ఓటు చేయగలుగుదుమనియు పటేలుగారు రనిరి. ఒక్కగంటన్నరసేపు మాట్లాడి ఆయన మార్పుండెను.

పాలుగారు

హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనా

జొమినియన్నప్రతిపత్తి

ఫ్రీ, మార్చి 16:—గ్రాంటుల డిమాండులను అంగీకరించినపిదప మామూలుగా ఆర్థికచట్టమును వనమంగీకరింపక శక్తుడు. వై.సాయిగారు యింగ్లాండుకు పోవుటవలన యీసంవత్సరపు బడ్జెటులో గొప్పవిశేషము కలదు. హిందూదేశములో అన్ని తెగలవారును హిందూదేశమునకు స్వపరిపాలనా జొమినియను ప్రతిపత్తిని కోరుచున్నారనియు, హిందూదేశములో అధిక సంఖ్యావలకియే మొదటికోర్కెయనియు బ్రిటీషుఅధికారులకు తెలియునట్లుగా నేను ఉన్ననిజమును చెప్పదలచున్నానని పాలుగారు చెప్పిరి. స్వరాజ్యవాదు లంగీకరించిరి.

పండితమోతీలాలు:—వెంటనే వెరవేరవలసిన కోర్కె అదియేగదా.

పాలుగారు:—అవును. కాని బ్రిటీషు సామ్రాజ్యము నుండి విడిపోవుటకు హిందూదేశమున తీవ్రమైనయుద్వేగు మెద్దియులేదు. కాని యీసంబంధము స్వతంత్రరాజ్యములు భాగస్వాములుగా నున్నట్లుండవలెను. అట్లుగాక పోయినయెడల మనకును బ్రిటీషువారికిని సంబంధమేయుండజాలదు. విప్లవోద్దేశ్యములు ఆంతరంగికముగా రగులుచున్నవని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనవలెను. అయినను కొన్నిచిక్కులు గలవు.

చిక్కులు

సి. యస్. రంగస్వామిగారు:—అచిక్కులేవి?

పాలుగారు:—ముదిటి చిక్కు స్వరాజ్యవాదులది. (నవ్వు) వారు పోట్లాటలుపెట్టి రాజీమాట అసందర్భముచేయుచున్నారు.

మ్యామిలాలుగారు:—మీజీవితకాల మంతయు మీకే దాచేసితిరి?

పాలుగారు:—ప్రజలయొక్క వివేకమునకు ప్రబోధము కల్గించుటకు చక్రముగా ప్రవర్తింపవలసినదని ప్రభుత్వమువారిని భయపెట్టుటకు నాచేసినంత చేయుచున్నాను. అట్టి వివేకము కల్గినచెటనే ప్రజలందరూ కలిసి చాకి కావలసినదానిని సంపాదించుకొనవలెను. రెండవచిక్కు హిందూదేశమున నున్న బ్రిటీషుపెట్టుబడి దారునిది. హిందూదేశములో నింత పనిచేయుచున్నందుకు బ్రిటీషుపెట్టుబడిదారునికి మనము కృతజ్ఞులమైయుండవలెను. కాని అతడు మనకృతజ్ఞతకు పూర్తిగా వాత్సల్యముగానుండగోరన యెడల తనతెక్కలను జాగ్రత్తగా పరిశీలించుకొనవలెను. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమున్నయెడల విశేషపు పెట్టుబడిదారుని తేమములను కాపాడబడును.

మాండవయబ్బంది హిందూ-మహమ్మదీయ సమన్వయ ప్రభుత్వమువారు మనకు జాతీయ మయిన ట్టియు పని చేయుటకు వీలైజేటియినను రాజ్యాంగ విధానము నొసంగలేదు. పత్తికసర్వీసులలో సాంఘికప్రాతినిధ్యమును కోరుచు ఉద్యోగములకోరకు దాస్యముచేయునట్టివారు ప్రోత్సహింపబడుచున్నారు. జాతీయప్రభుత్వము నెలకొల్పవలసిన ఉద్యోగము లిచ్చునప్పుడు యోగ్యతలను మర్యాదలను జిచారించవలెను.

కొంతమంది మహమ్మదీయసభ్యు లీసమయమున పాలుగారి యభిప్రాయముల నడ్డగించిరి.

పాలుగారు హిందూమహమ్మదీయ చిక్కుగలదని అంగీకరించి ప్రజాప్రతినిధులతో ప్రభుత్వమువారు సంప్రదింపవలెనని యీసమస్య పరిష్కారముకాదని చెప్పిరి. తుదకు పాలుగారు, ఒండ్రులో మాట్లాడునప్పుడు భారతదేశ నిజపరిస్థితులను జూపకముపెట్టుకొనవలసినదని రీడింగుప్రభువును వేడుచు ఉపన్యాసమును ముగించిరి.

డాక్టరు గారు

ఆర్థికచట్టముయొక్క యోగ్యతలను విచారించునపుడీ జాతీయసభ యేమిదీనిలోనా పంజాబి యెచ్చులున్నదని అధికసభ్యు డనుకొనుచుండవచ్చును. మెజారిటీ ప్రోత్సాహం నంగీకరించుచున్నాను. కస్టోషియన్లహితపూర్వకమైన ‘లా’లేని ఇంగ్లాం

దుండడు పనిరావమ్మనుగాని హిందూదేశమున పనికిరావు. ఆధికచట్టమును ప్రవేశపెట్టుటకు గూర్చి సాధారణచట్ట చేయుటకు ప్రయత్నము చేయవలెను. సభవారిచట్టమును తీసికొని ప్రతి క్లాజుపైనను చర్చింపవలెను. ఆధికచట్టముపైన కొన్ని సవరణలుండెను. అవి సభవారికి కిచ్చును లేవు, పట్టుకారి తీర్మానమును పాలుగారడగించిరి.

మూరకము

సర్ పురుషోత్తమదాసు ధామారుదాసుగారు

మూరకము విషయమున సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు మాటలకన్నీటికిని జవాబుచెప్పటకు సర్ పురుషోత్తమదాసు ధామారుదాసుగారు రికార్డును తీసికొని యిట్లుచెప్పిరి:— మూరకపు బజారులో ప్రభుత్వమునీతి ఒక గ్రామసంతలో తనయిష్టమైన యెడల అన్నింటిని కొనగల ఒక రాజుయొక్క స్థితివలెనున్నది. ఇట్టియస్వాభావిక పద్ధతిని కేవలము స్వభావసిద్ధమైనదని ఆధిక సభ్యుడు చెప్పుచున్నాడు. ఇందులో స్వాభావిక మెచ్చుటను న్నదో నాకగవడుటలేదు. హిందూదేశమున దిగుమతులకన్న యెగుమతు లేంత యెక్కువగానున్నను ధరలు హెచ్చుగానుండుటవలనను వర్తకము మందగించుటవలనను దారిద్ర్యమువలనను హిందూదేశము భాగవదునున్నది. ఇందువలన యెవరును స్వలాభము లాలోకించుకొనుచున్నారని చెప్పుచుగాని యామూరక విధానమే ధోరణుగా నున్నది. ఇందువలన ప్రభుత్వమువారికి కొంత సొమ్ము మిగులవచ్చునుగాని వీరదవారి కొంతలెన్నియో కూలిపోవుచున్నవి. వచ్చే సంవత్సరము మూరకమువలన 150 లక్షలు తీయవలెనని ఆధిక సభ్యు డాచుచున్నాడు. ఈ మొత్తమునందు నీరవారకు వ్యవసాయదారుల నుండి యే రావలసియున్నది. వ్యవసాయదారుడు ముడిపదార్థముల సెగుమతి చేసికొనుచు రూపాయలలో తక్కువదబ్బుకు పొందును. క్రిందిటి సంవత్సరము యిండియానుండి యెగుమతులు 848, 60 కోట్లు నికరమైన దిగుమతులు 214,55 కోట్లు కాబట్టి ఎగుమతులలో నష్టము దిగుమతులవలన కొంతపూడినను రూపాయ మూరకము 1-షిల్లింగు 6 పెన్సిలుగాక 1-షి-4 పెన్సిలు న్నయెడల యెగుమతులలో గోగావార పండించువానికి 7 కోట్ల రూపాయలు తగ్గిపోవును. మూరక మివిధముగా నున్నయెడల దబ్బు బాగా మిగులునుగాని యాపద్ధతిని మార్చునాడదని ఆధిక సభ్యుడు చెప్పుచున్నాడు. అట్లయినచో దబ్బును యింకను సంపాదించుటకై రూపాయ మూరకమును 1షి-8 పెన్సిలుగాగాని లేక 2 షిల్లింగులుగాగాని యేలనూర్చునాడను.

అట్లయిన 810 కోట్లవరకు దబ్బుమిగులునే? ఇందువలన ఉత్పత్తివారునికి లాభమేమి? దిగుమతులలో నూటికి 40 వంతులు పట్టణేతరములలోనే ఖర్చుచున్నవి. కావున పంటలుపండించువానికి యెగుమతులలో నూటికి 12½ నష్టముననే దిగుమతులలో నూటికి 8 లాభము వచ్చుచున్నది. అనగా మొత్తము నూటికి 9½ చొప్పున నష్టము ననుభవించుచున్నాడు.

హెచ్చుమూరక ముండుటవలన రూపాయలలో బంగారముధర తగ్గినదిగాదాని ఆధిక సభ్యుడు తమవిధానమున సమర్థించుకొనుచున్నాడు. బంగారము చౌకయై బంగారముయొక్క విలువ తగ్గిపోయినట్లయిన తమయూదాయము నన్నింటిని బంగారములో నిలువచేసికొన్న యాదేశప్రజలకు కష్టమేకదా! ఇంగ్లాండులోని బంగారముంతయు హిందూదేశమునకు ప్రవహించునోమో యనుభవముతో “బంగారమువద్దు బంగారమునకుబదులు సవరములను తీసుకొనవలసినదని హిందూదేశమునకు చెప్పుచున్నాడు. హిందూదేశమునకువచ్చుచి లండను ప్రపంచములో తనయార్థికాధిక్యమును నిలువబెట్టుకొనవలెనని ప్రయత్నించుచున్నది. హెచ్చుమూరకమువలన లాభముపొందువారుమే, నష్టముపొందువారుమే. ప్రతిసంవత్సరము విదేశీయులు 60 కోట్ల రూపాయలు చెల్లించుచున్నారని, ఇందువలన హిందూదేశమున కెంత నష్టమో గ్రహింపవచ్చును. హెచ్చు మూరకముండుటవలన ఉత్పత్తిదేయవానికి సొమ్ము మిగులకపోవుటయేగాక యెచ్చట తయారుచేయబడువస్తువులను వదలిపెట్టి విదేశములనుండి దిగుమతి చేయుటకు వస్తువులనే కొనవలెనను యిచ్చ అతిశయిల్లును. దిగుమతులకన్న ఎగుమతుల లెక్కచేట్లు ఎక్కువగా నున్నప్పుడు హిందూదేశ మైత్ర్యముతో కూడి యుండవలసినది.

మూరకము హెచ్చుగా నుండవలెనా తగ్గుగా నుండవలెనా యనునది ప్రశ్నయొప్పున్నది. ఇప్పుడు యునైటెడ్ కింగ్డుమువారు కరెన్సీవిజువను యెక్కువజేయుట యేవిధముగా నున్నదనగా “మాఫ్యూరేబిల్తో తయారగు వస్తువులను నీవు యెక్కువగా కొనవలెను. నీపిల్లలు పాలుపడి పండించినదానికి తక్కువదబ్బును తీసుకొనుము” అని హిందూదేశమునకు చెప్పుచున్నట్లుగా నున్నది. ఇట్లు మూరకమును బుద్ధి పూర్వకముగ మార్చుట చరిత్రలో యెచ్చటను కానము.

అబ్దుల్ కాసిముగారు:— స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకై భారతశాసనసభలో చేయబడుచున్నపని చిక్కులతో కూడియున్నది. మనకు కావలసినదేమో ప్రభుత్వము వారితో మన మనేకపర్యాయములు చెప్పియున్నాము కావున మనపని మనమిప్పుడు చేయవలెను.

దేశీప్రసాదసింహగారు:— ఏమిటా పని? అబ్దుల్ కాసిమ్:— పనియే లేకున్నచో మన మిచ్చట నుండవలసిన పనియే లేదు.

జమ్నూదాసు మెహతాగారు పట్టుకారిని సమర్థించి ప్రభుత్వమువారి మూరకవిధానమును ఖండించిరి.

మూరకము హెచ్చుగానన్న యెడల వ్యవసాయదారులకు నష్టము లేదని చెప్పుచు డార్జును మాన్యునుండి చదివి వినిపించిరి.

జిన్నా గారు

నే నిదివరకు జాతీయవాదినీ యిప్పుడు జాతీయవాదినీ ఎప్పుడును జాతీయవాదినీనని ప్రారంభించి పట్టుకారుజేసిన ఖండనలకు జిన్నాగారిట్లు జవాబుచెప్పిరి:— మత విషయముల చట్టికేల తీసుకొని రావలయును? శాసనసభ జాతీయ పార్లమెంటుగా నుండవలెనని మాకోరిక (వినుడు, వినుడు) జాయింట్లకుమిత్ర యెదుట నే నేమోచెప్పినానని పట్టుకారు చెప్పియున్నారని వారు మాత్రమేచెప్పిరి. కాంగ్రెసు ప్రతినిధిగా రాష్ట్రములకు సంపూర్ణ బాధ్యతలు రావలెనని వాదించినను, వైసిక, విదేశీ, రాజకీయ విషయములు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి యధీనము లో నుండవలెననియే పట్టుకారు నూచించియుండిరి. కాంగ్రెసువారి డిమాండు గ్రాంటుకాదని తెలిసికూడ తమయభిప్రాయము చెప్పుమితి డుగండినప్పుడు లా, న్యాయశాఖ, పోలీసుశాఖ రాష్ట్రములలో నుండవలెనని పట్టుకారు చెప్పియున్నారు.

పట్టుకారు:— రాష్ట్రములలో ద్వంద్వప్రభుత్వము జరుగుచున్నదని యెప్పుడైన జెప్పితివా?

జిన్నాగారు:— నేనుసాక్ష్యమిచ్చుటలో రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునుగూర్చి చెప్పినభాగమునువదలి కేంద్రప్రభుత్వము ను గూర్చి చెప్పిన భాగము నుండి పట్టుకారు చదివి వినిపించినారు. జాయింట్లకుమిత్రో నాక సభ్యుడు అడిగినప్పుడు ద్వంద్వ ప్రభుత్వమును పనిజేయుచుటలో చిక్కులుగలవని నేను స్పష్టముగా జెప్పియుంటిని. పట్టుకారు అపార్థములను గావించియున్నారు. ప్రస్తుతాంశమున పట్టుకారు చెప్పినవిషయములను నేను ఒప్పుకొనుచున్నాను. కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిడిమాండును ప్రోత్సహింపవచ్చుడే ప్రభుత్వమువారివిధానమును పూర్తిగాఖండించి మన యసమ్మతిని వెల్లడించియున్నాము. మరల నాప్రకారమే యేలచేయవలెను.

పండితమోతీలాల్ నెహ్రూ:— మరల చేయవలెను. మరలమరల చేయవలెను.

జిన్నాగారు:— నాయభిప్రాయములో మరలమరల అట్లేచేసినయెడల మన యసమ్మతులకు విలువయుండదు. (వినుడు, వినుడు) ప్రభుత్వవిధానమును నేను పూర్తిగాఖండించుచున్నాను. గ్రాంటులడిమాండులపై ఓటుచేయునపుడు ఖండించుచున్నాము. ఇప్పుడు ఆధికచట్టము యోగ్యతలకు బట్టి విచారించవలసినదని కోరుచున్నాను. ప్రతిఘటనవిధానము నాకిష్టము లేదు.

సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు

నేడు చర్చ రాజకీయవిషయములను గురించియు మూరకములను గురించియు జరిగినది. రాజకీయప్రశ్నలకు ప్రతికఠులనుండి సరైన జవాబులు వచ్చినవి. మూరక విషయమున డార్జును ప్రాధుగారు జవాబు చెప్పియున్నారు. ఆధికచట్టము మీద శాసనసభ వారు కొన్నిలువారు ఓటుజేసిన మీదట గవర్నరు జేసరలు వ్రాలుంచవలెనా? లేక పట్టుకారు చెప్పినట్లు గవర్నరు జేసరలు స్వతంత్రముచేయవలెనా అడుగుచున్నాను. ప్రతి యొక్కజాతి మును తీసివేయుటలో లంక మొదలవారును యిండియాను: త్రియు అడ్డువచ్చినారన్నమాట నేను ఒప్పుకొనవలెను. నేనబద్ధమాడితిని పట్టుకారు చెప్పుచున్నారు. మాయాత్మరప్రత్యుత్తరములను ప్రకటింపుమని కోరుచున్నాను. వాటిని ప్రకటించినయెడల ప్రభుత్వవిధానములు నిలిచిపోవును. సర్ పురుషోత్తమదాసుగారికి జవాబు వారిట్లువచ్చినప్పుడు చెప్పెదను. వారి వాదములో కొన్నిమాటలను వారివారు ప్రయోగింపవచ్చును. జమ్నూదాసుగారి మాటలు నాకు చి కాకుకలిగించుచున్నవి. ఏలయన, నా వాదములనే ఆయనయు నుపయోగించియున్నాడు. జమ్నూదాసుగారు లాల్ బాల్ నీకి వచ్చినయెడల వారికినమ్మకము కలిగింపగలను అనిచెప్పిరి.

ఆధికచట్టము విచారణము దీసికొనబడునను తీర్మానమును అధ్యక్షుడు దీసికొనివచ్చెను. పండిత మోతీలాల్ గారు రేపటివరకు నిలిపియుంచమని అడిగిరి. కాని కొంతవర్సయైనవిమ్మకు యిదియే అనకూలసమయమని అధ్యక్షుడు తీర్మానమును ఓటుకుపెట్టెను. 76 యరు అనుకూలముగాను 40 మంది ప్రతికూలముగాను ఓటిచ్చిరి. ఆధికచట్టమును విచారించుటకు సభవారింగీకరించిరి. సభ రేపటికి నిలిపివేయబడెను. (అ. ప్రె.)

భారత శాసనసభ

నాలుగు రాష్ట్రములకు సర్వసమన్వీది 50 లక్షలు గ్రాంటుచేయుట

బొంబాయికి 22 లక్షలు, బర్మాకు 13 లక్షలు మధ్యరాష్ట్రములకు 9 లక్షలు అస్సాముకు 6 లక్షలు డిల్లీ, మాట్రి, 17:— ఇండియా మంత్రితో సంప్రదించి 74 లక్షల సర్వసమన్వీది 50 లక్షలు నాలుగు రాష్ట్రములకు గ్రాంటు లిచ్చుటకై ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినది నేడు భారత శాసనసభలో సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు తెలియజేసిరి. బొంబాయికి 22 లక్షలును, బర్మాకు 13 లక్షలును మధ్యరాష్ట్రములకు 9 లక్షలును అస్సాముకు 6 లక్షలును గ్రాంటు చేయబడినది. వచ్చే సంవత్సరములోని సర్వసమన్వీది వినియోగించుట కట్టియభ్యంతరములేకుండు యీ సంవత్సరమునకు మాత్రము యీ నాలుగు రాష్ట్రములకి విధముగా గ్రాంటు చేసియున్నారు. ఈ చేసిన సహాయము ఆ నాలుగు రాష్ట్రములకు ఖర్చులను మించియుండలేదు. రాష్ట్రము లీ విషయమున యిష్టాగోష్ఠిగా సంప్రదించబడినవినియు మదరాసు మాత్రమీ యేర్పాటున కభ్యంతరము చేప్పెననియు సర్ బాసిల్ బ్లాక్లెబుగారు చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

తుపాను చెదరిపోవుట

బాధిపతినవారి కథనము

బంగళాఖాతమున నిన్నటివరకు వ్యాపించియుండిన తుపాను అంతమొందినది. పాల్గొరా నగరమునుండి కొలంబో ద్వారా చెన్నపురికి వచ్చుచున్న చెన్నైస్ట్రీమున తుపానులో చిక్కుకొనెను. స్ట్రీము చెన్నపురిరేవుకు 16½ మైళ్లదూరము నుండగా తుపాను వచ్చెను. 50 గజములదూరము నన్ను వస్తువులకూడ కనుపడకుండెను. అదికారం సాయంత్రము ఆకస మంతయు మేఘావృతమై యుండెను. రాత్రియగుసరికి విపరీత మగుగాలి ప్రారంభించెను.

స్ట్రీముతెండా కొట్టుకొనిపోయెను. వైరులెనుండుత్రమునకు అజేగతి పడెను. వైకప్పియున్న బార్యాలినుకూడ ఎగిరిపోయెను. తుపానువల్ల 30 మైళ్లదూరము స్ట్రీము తప్పదారిని కొట్టుకొనిపోయెను. ‘మేయందరము బ్రతికియుండుట దైవ కృప’ యని స్ట్రీముతాళికారి తెలిపెను. తుపానుతగ్గగనే చెన్నపురి రేవుస్ట్రీమున ప్రయాణమయ్యెను. నేటివనము రేవుచేరెను.

రింగూను మైలుస్ట్రీము ఎగ్రాతిపాలులతో నిన్న సాయంత్రము చెన్నపురిచేరెను. జర్మనీనుండి కొలంబునకుపోవుచున్న ట్రైన్లు స్ట్రీము తుపానులో చిక్కుకొని నేటివనము చెన్నపురి చేరెను. నాగపట్నమునకు 60 మైళ్ల దూరమున హనుమంతప్రసాద్ అను నొక చిన్న నావయును 18 మంది విహరించుచుండిరి. తుపాను వచ్చుటచే ఆ నావ మునిగిపోవుటకు సిద్ధముగ నుండెను. ట్రైన్లను స్ట్రీము వారినందరను ఎక్కించుకొని చెన్నపురిచేరెను. నావయంతటి సరకులన్నియు మునిగిపోయెను.

సవరణ

అకాలీకుటుంబ సహాయరీధి సుసూర్యుటకు హరినామ సింగుగారు ఆంధ్రదేశమున సంచారముచేసి వనూతన మొత్తములను పట్టాములవారికి నిన్నటి “ఆంధ్రప్రదేశ్” యందు ప్రకటించిరి. పారబాటున కాకినాడయందు రూ 176 లను, విశాఖపట్టణమందు రూ 508 లను, బరంపురమందు 247 లను, వనూలెనట్లు ప్రకటింపబడెను. నాస్తరముక కాకినాడయందు రూ 276 లను, విజ నగరమును రూ 508 లను, విశాఖపట్టణమందు రూ 285 లను, బరంపురమందు రూ 347 లను వనూలెనట్లు సవరణబంపిరి.

పంచాంగస్వీకారము:— బళ్ళారిజిల్లా ఆరవని మ్యునిసిపల మోన్యులలో ప్రధానాంధ్ర పండితులకు ‘కామ్యభూషణ’ ‘ఆంధ్రవిద్యావాచస్పతి’ తో గర్వేటి సిద్ధాంతి భాగ్యకాన్త్రాగారిచే గురింపబడి ప్రకటింపబడిన శ్రీ శ్రోధన సామ సంకరం పంచాంగము ఆత్మయన్న ఫలసహితముగ వలరారుచున్నది. ఇందు పీఠిక యందు సామాన్యముగ సంవత్సరము నిత్యకృత్యము మంచిచెడ్డ లాలోచించుకొనువారికి గావలసిన యంశములు బొందుపరచబడినవి.

మహాత్ముని కేరళ యాత్ర

దానిని గురించిన సమాచారములు

విద్యాభ్యాసార్థి ముమును ద్వీగుణేశ్వరతో తానాహముతో కొనసాగింపవలయునని ఉద్బోధించుట

హుజునిపుగారు మహాత్మునితో సంప్రదించుట

(స్వేచ్ఛలు సర్వీసు)

కొచ్చి, మార్చి 16— తిరువేండ్రమునకు 185 మైళ్ల దూరమున్న వైకమునకు వెడలుటకు గాంధీగారు పరివారముగ తిరువేండ్రమునకుండి నిన్న ఉదయము ప్రత్యేకపుమాటారుబండిలో ప్రయాణమై వెడలి దానిపొడుగునకు మహాత్ముని సన్మానించుటకు వేలకొలదిజనులు గూడిరి. అతిగల్గ, కుండ్ర, కొట్టరకారా, ఆహూ, పంతాలం, చంగనూరు, తిరువల్లి, చంగనచేరి, కొట్టాయలంకు మహాత్మునకు పౌదయపూర్వకముగా స్వాగతము యిచ్చబడినది.

కొట్టరకారా

కొట్టరకారాయందలి ప్రజలుభక్తి శ్రద్ధాహములతో ప్రేమపూర్వకముగా స్వాగతము మహాత్మున కొసగిరి. సి.పి.కొమ్మత్రివల్లియం. యల్. శి. గారు సన్మానపత్రమును బదిలీ మహాత్మున కర్పించిరి. ఇంటింటికిని వెడలి సమహృద్ధిపైకమును వీడకు సహాయముచేయుట కుపయోగింపవలసినదని గోరుచు రమ్యమున దుర్బలచే కలంకృతులగు కన్యలు వైకముగల సంచిని మహాత్మున కొసంగిరి.

చంగనూరు

పయోవృద్ధులగు జాబ్బితోసపుగారి జననీజనకులను, సోదరియు, కిల్లలును మహాత్ముని దర్శించుటకు వచ్చిరి. ఇచ్చట మహాత్మునకు మాడుకన్యానకులను బిడ్డలను బడినది. తిరువాన్కూరు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ యొక్కటియు, స్థానిక పౌరలొక్కటియు, క్విలాను కాంగ్రెసు కమిటీవా కొక్కటియు సన్మాన పత్రములను మహాత్మున కర్పించిరి. క్విలాను కాంగ్రెసు కమిటీవారి సన్మానము తాటియారు పై నిలిపివేయబడినది.

వైకం సత్యాగ్రహమును గురించి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘమువారి అభిప్రాయములను వ్యక్తపరచిరి. అస్పృశ్యతను రూపుమాపుటకు, కొడ్లను అంటరానివా రుపయోగించుటకును పైకి చెప్పనంత అతురతోను నిష్పక్షపాత బుద్ధితోను ప్రభుత్వము మెలగుటలేదని జిల్లా కాంగ్రెసువారి అభిప్రాయముని మహాత్మునకు నివేదించిరి. అయినప్పటికిని మహాత్ముని అద్వితీయమగు నాయకత్వము క్రింద తప్పక విజయము చేకూరుననియు, యెన్నియొక్కట్టులనుభవించవలసివచ్చినను సత్యాగ్రహము వార్జ్యమున నవలంబింపజాలరనియు జిల్లా కాంగ్రెసు కమిటీ బలెన్నెను.

మహాత్ముని సమాధానము

చంగనూరు జాబ్బితోసపుగారి జన్మస్థానగుటచే తానిచటకు వచ్చుటకు బహు సంతోషముగనున్నదని గాంధీగారు చెప్పిరి. ఒక్క గంటలోపుననే విదేశప్రముఖులను గృహించి భద్రుల ప్రస్తుతులను ధరించెదనని జోసపుగారి కండ్ల వాక్యాముజేసెనని మహాత్ముడు సమావేశమందు చెప్పెను. సమావేశమందు గల ఎల్లరును జోసపుగారి జనకునివలె వాగ్దానియై యునని మహాత్ముడు గోరెను.

మద్యపానము

ఇతరులకంటె వారి మద్యపాన దురభ్యాసమునందు దగుల్కూ నిరసియు, దానిని గంపూర్ణముగ నిర్మూలము గావించవలయుననియు క్రైస్తవులను మహాత్ముడు హెచ్చరించెను.

తిరువల్లా చంగనచేరి

మహాత్మునకు పౌదయపూర్వకముగా స్వాగతమిచ్చుట ఆయందు తిరువల్లా ఏపట్టణమునకును దీసిపోలేదు. స్థానిక పౌరులు సునమున స్వాగతము మహాత్ముని కిచ్చిరి. వారు మహాత్మునకు సన్మానపత్రమునిచ్చిరి. సన్మానపత్ర మర్పించినందులకు సమాధానిమిచ్చి, రూటును ద్విప్రవలసినదని మహాత్ముడు పదేపదేచెను.

ఆపమానమును స్వాగతము చెంగినచేరియందు మహాత్మున కిచ్చబడినది. సగృహత కపైను నాయరు సంఘనాయకులు నాయకులనుపాతకాల వ్యవస్థాపకులగు నున్నతు పద్మవాళి పిల్లగారు మహాత్మునకు వృద్ధయౌవార్యకముగా స్వాగతము నిచ్చుటకు జయప్రదముగ యేర్పాట్లుగావించిరి. మునిసిపలు చేరు

మేనగు రివరెండు పాదిరి మాత్యుగారు సన్మానపత్రమును జరివి మహాత్మున కర్పించెను. అనంతరము విద్యార్థులు మరొక స్వాగతపత్రమును మహాత్మున కర్పించిరి. నూలుదీయుమండిరనియు, భద్రులు ధరించుమండిరనియు విద్యార్థులు మహాత్మునికి చెప్పిరి.

కొట్టాయం

కొట్టాయమునందు మహాత్ముని సందర్శించగనే నభాంతరాళముల పగులుటలు సంతోషాతిశయముచే మహాత్మాగాంధీకి జయజయధ్వనులు చెలరేగెను. తిరునక్కరామైదానమునందు మునిసిపాలిటీవారిచే నొసంగబడిన సన్మానపత్రము సి. యల్. లక్ష్మణప్పిల్లెగారిచే జయమణి మహాత్మున కర్పింపబడినది. స్థానిక హిందూ ప్రభులకు లొక సన్మానపత్రము మహాత్మున కొసంగిరి. గాంధీగారిని దర్శించుటకును ఉత్సవమందు జాల్లా నుటకును వచ్చి న వా 3 లో మా కి గుడి క రు ఆ లో ప్రధుస్థిం కు, డే ద ం ప తు లు ముఖ్యులు. చట్టుపట్ల గ్రామములనుండి తండ్రిపదాధ్యక్షులుగ ప్రజలు గాంధీమహాత్ముని దర్శించుటకు వచ్చిరి. కొట్టాయము క్రైస్తవుల కునికపట్టానుటచే నాడు నిర్మాణ కార్యక్రమమును ద్వీగుణేశ్వరతో తానాహతో నెరవేర్చవలయునని గాంధీగారు ఉద్బోధించిరి. సాంఘిక మతవిభేదములు ఖద్దరు వ్యాపకమునకును నిర్మాణమునకును అంతరాయములుగ నుండగూడదనియు, ఖద్దరుపై భారతదేశముయొక్క శాస్త్రవిమోక్ష మాధారమై యున్నదనియు మహాత్ముడు గంభీరముగ ప్రజలను ప్రబోధించెను.

రాత్రి 11 గంటలకు పరివారముగ మహాత్ముడు వైకము చేరెను. తిరువాన్కూరు దర్బారు అతిథ్యమును, గౌరవమును కొనియాడదగి యున్నది. గాంధీగారిని ఆనందమున గౌరవించుటకు దీసికొనబడిన శ్రద్ధ ప్రకంపార్థముగ నున్నది.

మానవ్రతదినము

కొచ్చి, మార్చి 17:—మహాత్మునకు నిన్న మానవ్రతదినమైనను నాయనను దర్శించుట గుంపులు గుంపులుగ ప్రజలు ఆశ్రమమునకువచ్చిరి. నిన్నను ఆశ్రమమునకు వరదరాజులునాయుడుగారువచ్చిరి. పులయసమాజ సమావేశమందు నేడు మహాత్ముడు ఉపన్యసించును. విద్యుత్ కలిబలసమావేశమందుగూడ గాంధీగారు ప్రసంగించెదరు. నేటిరాత్రి వైకంకుండి మహాత్ముడు బయలుదేరి, పాదూరు, ఆలేర్, క్రిటియారపట్టణములను సందర్శించి, పాలమాటు వెడలును. అచ్చటినుండి ఉట్టుకులి, యారోడ్డు, భవానిమిదుగా తిరువూరు, పుదుపాలయం వెడలెదరు.

మాజీవేర్పుగారు మహాత్మునితో సంప్రదించుట

తిరువేండ్రమునందు మహాత్మునితో సంప్రదించినవారిలో ఎ. మాజీవేర్పుగారు ముఖ్యులు. వీరు ఉపకారవేతనము నొందుచు, తిరువాన్కూరు శాసనసభయందు సభ్యులుగనున్నారు. "స్టేండర్డు" అనుపత్రికకు వీరు సంపాదకులు. వైకంసత్యాగ్రహము విషయమున ప్రభుత్వ ము వలంబించిన మార్గము చి త మై న ది గాదనియు, వైకం తీర్మానముపై శాసనసభయందు నీయబడిన వోటులను పరిశీలించినయెడ ప్రజాభావాల్యమే గాక సవర్ణులుగూడ అస్పృశ్యుల యిచ్చించుటకు దొలగించుటకు అనుమాలురుగ గలరనియు చేబడునని మాజీవేర్పుగారు మహాత్మునితో చెప్పిరి. ఇప్పటి వరస్థితులను వెనుకటి పరిస్థితులకును బాలభేదము గలదనియు, అట్టికాలమున హైకోర్టుచారు తీర్పుగావించినదియు మాజీవేర్పుగారు వాదించిరి. ఈచారము అతిక్రమముగ పరిగణించవలెనను ప్రభుత్వము జోక్యముగలుగజేసికొనదని దివాను అసంబ్ధియందు బలెన్నెను. ప్రభుత్వపు వ్యయముచే నిర్మింపబడి, పండు, కుక్కలు, గాడిదలు స్వేచ్ఛగ దిరుగచున్న దారులందు సంస్థానము దొక్కవర్ణమువారు నడవగూడదని నిరోధించుటకుంట్లు క్వారాచారముల దని హుజీ వెర్పు గారు వాదించిరి. అస్పృశ్య స మ స్వ యం దు ప్ర భు త్వ ము, పైకి బలుకురికిని తాటకథ్యమునవహించలేదనియు, వారుముందుగా ఆధికారులను లోబరచుకొనిరనియు, తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వోటు చేయువారలను ప్రభుత్వము నియమించెననియు, మహాత్మునితో నాయన చెల్లెను. దేశీయభాషా పత్రికలందు కొన్ని యాభిప్రాయము ప్రకారముగ సంచరించుచుండెననియు మాజీవేర్పుగారు మహాత్ముని తోనుడివెను.

భారతి

న చిత్రమా న పత్రిక

ప్రతిచంద్రమాసాదిని ప్రచురింపబడును

న చిత్రమా న పత్రిక ప్రతిసంచిక యందును 3,4 రంగులపటములు కలిగి ఇతర చిత్రపటములతో ప్రచురింప బడును. వాఙ్మయము, చిత్రకళలు, గానము, కథలు, నాటకములు మున్నగు అనేక విషయములతో ప్రతిమాసమునను 200 పుటల కలిగియుండును.

సంవత్సర చందా	రూ 6 0 0
అర్ధ సంవత్సరము	" 3 0 0
విడిపత్రిక	" 0 10 0

మాదిరిపత్రిక గోరువారు అగాలు 0-10-0 స్టాంపులు వంపిన వంపబడును. ఉచితముగ కంకజాలము. మాదిరిపత్రిక తెప్పించుకొన్న తర్వాత చందాదారుగ చేరినయెడల ఆ సొమ్ము మినహాయింపుకొని తక్కినసొమ్ముమూలము వంపవచ్చును.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూపు ప్రకారము. 0-2-0, రిజిస్టరుచార్జి, 0-3-0 తపాలు చార్జి అధికముగుచున్నది. మీరే ముందుగ మరే యార్డరు వంపిన త తర్వాత తగును. పి. పి. లు వంపినచో సొమ్ము మాకు ఒక్కొక్కప్పుడు ఆలస్యముగ చేరుటయు పత్రికలు పంపుట ఆలస్య మగుటయు సంభవించును.

మేనేజరు, భారతి.

పాస్టుచార్జ్ పెండు 100 నుకొను.

కస్తూరి మాత్రలు

50 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-10-0

ఇవి స్వచ్ఛమగు నేపాళదేశపు కస్తూరి, మంచిగోళాననము, అదిపచ్చికాన, పావుదారు, మంచినందుమపుపు మొదలగునాటితో తయారుచేయబడినవి. ఇవి కైత్యము, కైత్యభారము, కైత్యజ్వరము చలిజ్వరము, నన్ని పాతము, అజీర్ణము, మాద్యము మొదలగు నాటికి ఉపయోగపడును. చంటిపిల్లల అజీర్ణము వగైరాలను పెంటనే మాన్పును. ప్రతివారును సామాన్యముగ వాడతగినవి. ప్రతిగృహమున నుండవలసినవి. ముఖ్యముగ పిల్లలకుగ గృహనం దుండవలసినవి.

నేత్రాంజనము

డబ్బీ 1-కి రూ. 0-4-0

ఈ కాటుకలలో పచ్చకర్పూరము మొదలగు మంచి వస్తువులు చేర్చబడినవి. అందరును సామాన్యముగ వాడతగినవి. కండ్లకు ఏవిధమైన జబ్బునుచేయదు. ఈ కాటుకను విడువక కొద్ది దినములు పెట్టుకొనిన కంటిమంటలు, ఎఱుపులు, పుసికట్టుట, కండ్లు అంటుకొనుట, కంటికురదలు, కండ్లమగల మొదలగు నుమాను. డబ్బీలో పావుల యెత్తు కాటుకమూలమేయుండును.

గ్రహణి మాత్రలు

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు. 0-2-0

కక్షరేచనములు, బంకిచరేచనములు, జిగురుచరేచనములు, అజీర్ణచరేచనములు, నీటిచరేచనములు, మొదలగునవి ఈ మాత్రలకు మూడుపూటలు నేవించిన తోడనే నిలిచిపోవును. దీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. పెంటనే నుట ముచ్చును.

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి రు. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0

ఈపాతచూర్ణముతో పండ్లతో ముటకుల చిగుళ్లు గట్టివచ్చును. అనుమంది రక్తము కారవండును నోరుదుర్బంధములే కలుగును. పండ్లు ముత్యములతో తెల్లగా నుండును. అమ్మకొంజనము నీటిలో నువ్వులను కొలిచుకొను

మట్టిమనుసంఘనివేదికము

చెన్నపురి శాసనసభవారి గాథమగు ననంత్యప్తి

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనమే సాంఘికకలహములవరిష్కరింపగలదు

శాసనసభా కార్యక్రమము నానవలెనను ప్రతిపాదన మేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను

శాసనసభ వారు నిన్ను మధ్యాహ్నము అల్పాహారముల యనంతరము 2 x 11 30 ని. లకు తిరిగి సమావేశమైనవారు సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు మట్టిమను సంఘమువారు గావించిన ఆనంత్యప్తి కరమును నివేదికను గరించి చర్చించుటకు గాను సభాకార్యక్రమమును నిలుపవలెనని గావించిన యావ పాదనపై 4 x 11 30 నిమిషముల వరకును దీర్ఘము చర్చ జరిగిన తరువాత నా ప్రతిపాదనము సభవారిచే నేకగ్రీవముగ సంగీకరింపబడెను. అన్ని ప్రశ్నములవారును నివేదిక చాల ఆనంత్యప్తి కరముగ నున్నదని నిరసించుచు భావోద్వేగపూరితముగ నుపన్యసించిరి.

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు

సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యంగారు ప్రతిపాదన మొనర్చుచు బొంబాయియందును మధ్యపరగజాలయందును సంయుక్త పరగజాలయందును శాసనసభలందు - మట్టిమను సంఘమువారు చర్చించి తమ ఆనంత్యప్తిని చెలిపినయెడల, బిక్కభారత శాసనసభయందు మాత్ర మట్టి ప్రత్యేకపదపాఠము నిరాకరింప బడెననియు నుడివి భారత ప్రభుత్వమువారు తిర్రువెలియదున్నారని నుడివిరి. భారత ప్రభుత్వమువారు నూచించినట్లు సాగట్టునెలలో నీవిషయమును చర్చించునెడల నప్పటికే భారత ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయముల నొనర్చుకొనుటయు, రాజప్రతినిధిగారు భారతమంత్రితో సంప్రదింపుటయు ముగియునుగాన ఆగట్టు నెలవరకు వేచియుండుట నిరుపయోగకర మగును. వేరేరూ రాష్ట్రీయ శాసనసభలవారు తీర్మానములద్వారా ప్రజాభిప్రాయమును వ్యక్తీకరింపవలెను.

రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనకంటె తక్కువయైనచో మన మేమాత్రమును సంత్వృప్తి పడకలము. కమిటీకి సంబంధించినంత వరకు భారత శాసనసభ ఇతర శాసనసభలవారును ప్రజలను గూడ నీవిచారణ సంఘ నియోజనమునకు పూర్తిగా ప్రతిహేతుముగ నున్నారు. మనమడిగిన సంఘముగాని కోర్కెలను గాని వారే మాత్రము నొసగలేరు. సంస్కరణల యభివృద్ధిపరచుటలో నిజమగు పురోభివృద్ధి నొనర్చు సంఘమును భారతశాసనసభవారు గోరిరి. కాని ఈసంఘము చనలు ప్రస్తుతస్థితిని గూడ తగ్గించివేయు నూచనల నొనర్చిరి. రాష్ట్రీయ ప్రధానాధికారులవైనను, శాసనసభాధ్యక్షునివైనను హైకోర్టువారికిగల అధికారమునుగూడ నీసంఘమువారు నూచించిరి. ఇది చాల అభివృద్ధిముఖమైనది. న్యాయశాస్త్రమును న్యాయభిజ్ఞుల మొనర్చుటయందు ప్రభుత్వమువారు యధేచ్ఛగ మెలగకుండ నొనర్చుటగాను హైకోర్టువారి కధికారమును తొలగింపరాదు. మంత్రులవేతనములు - కార్యనిర్వాహక వర్గమువారి వేతనములతో సమానముగ నుండవలెనని నూచన యెంతమాత్రమును సరిగలేదు. అంతకంటె తక్కువవేతనమునకు మంత్రులూ పూర్వోన్మేషులూ తక్కువవేతనముల నొసగుట శాసనసభవారి కోరికయైనయెడల వారెందులకు తక్కువవేతనముల నొసగరాదు. ఆవేతనములను 8/5 వంతులకు తగ్గించుటగాను, వేరుగా నొక శాసనమును గావించవలెనను నిర్బంధమేమి? ఇట్టి నూచనల నొనర్చుటకు కారణములు దుర్భాగ్యములగునన్నవి. అటవీశాఖను ప్రజాయత్ర మొనర్చవలెనని సంఘమువారు నూచించిరి. ఈశాఖ చాలకాలమునకు పూర్వమే ప్రజాయత్ర మొనర్చవలసినది. అయినను ఒక శాఖాపరిపాలనను ఒక ప్రభుత్వసభ్యునినుండి మరియొక ప్రభుత్వసభ్యునికి మార్చినంతమాత్రమున నవి అభివృద్ధికరముగు చర్యయని యెట్లును. ఈసంఘమువారు నూచనల నొనర్చినను మంత్రులస్థితియేమియు మారలేదు. మంత్రులపై గవర్నరుగారును కార్యనిర్వాహక వర్గమువారును, చెలాయించు నధికారమునందును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములవైనను కేంద్ర ప్రభుత్వములవైనను, ఇండియామంత్రి చెలాయించు నధికారమునందును ఎట్టి మార్పును గలగలేదు.

మనము తీర్మానములు గావించుట వ్యర్థమగుచున్నది. వాని నన్నిటిని భారత కార్యదర్శియు, ప్రభుత్వమువారును ఈతీర్మానములను చిత్తుకాగితము బుట్టలో వేయుచున్నారు.

మ యభిప్రాయముల తీవ్రముగ చెలిపి, మట్టిమను సంఘమువారి నివేదికము నవమ్యాభాసముతో త్రోసివేయునలెను. మనమూటలను కార్యచరణయందు బలపరుచుటగాను, మంత్రులు రాజీనామాలు నొసగవలెను. సంస్కరణల సమస్య సంత్వృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడువరకును, ఏపక్షమువారును తిరిగి మంత్రిపదవుల సంగీకరింపరాదు. అట్టి తీవ్రముగ చర్య నవలంబించునెడల - కొంతయైన ఫలితముండ వచ్చును.

సామి వెంకటాచలం కెట్టిగారు

వెంకటాచలం కెట్టిగారు, ప్రతిపాదన నామోదించుచు, మట్టిమను కమిటీ వారి విచారణార్థము నిర్ణయించిన విషయములు ఒకమాదిరిగనన్నవారు నూచనలు మాత్రము విశాలముగ నుండవలెననియు, ప్రజల లిట్టిసంఘమును గొరలేదనియు నుడివిరి. అధిక సంఖ్యాక నివేదికపై సంతకముల నొనర్చినవారు - ఈనివేదికమువలన ప్రజలమెలగు ఫలిత మెట్లుండునో గమనింపజాలకపోవుట విచారకరము. ఈసంఘమునా నొనర్చిననూచన చాల అల్పములైనవి. కెందుమాడు నూచనలు - ప్రజలపై నిరంకుశాధికారవర్గమున గల పట్టును బలపరుచుట కుద్దేశింపబడెను. వారుగావించినసిఫార్సులలో ముఖ్యమైనది ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వసులలో ఇండియామంత్రియొక్క జోక్యమును తగ్గింపవలసినదనినీతో బాటు - భారత ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవారికి బాధ్యులుగ నుండవలెనని నిర్ణయించునెడల, పరిస్థితి లిదివరకు కంటెమరింత అధ్యాన్నములగును. అప్పుడు భారత ప్రభుత్వమువారు చెప్పకని బాధ్యులుగారు. నిరంకుశాధికారవర్గము తన ఇష్టము వచ్చినట్లు ప్రవర్తించును. భారత ప్రభుత్వమువారు రింతవరకు, తామవలంబించు విధానమునందు, ఆంగ్లేజీ ప్రభుత్వముల దృష్టి కుండుచుకొనుచుండిరి. ఇప్పుడు నీవిలునర్చుకువారి లాభములనే వారు ప్రధానాదర్శముగా ముందుకొనుచున్నారు. ప్రజలకు ఎక్కువ సంస్కరణముల నొసగుట ఏమాత్రమును వారి యుద్దేశము గాదు.

రా. బి. టి. ఎం. నరసింహాచార్యులు

నరసింహాచార్యులుగారు, ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల అధిక వ్యవహారములందు, భారత ప్రభుత్వమువారి అటంకములేకుండ నొనర్చవలెనని గోరుచుంటిమనియు, ఈవిషయమున ప్రజలభద్రమును రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును మాత్రమే గోరినను, అవిషయమున నీసంఘమువలన నెట్టి సహాయమును లేదనియు నుడివిరి. ప్రస్తుతము ప్రజోపయోగకరములగు స్కీములన్నియు నాల్గవతరగతిలో జేర్చబడినవి. ఇవి, మాపుమేరదూరము కాలములో ప్రారంభింపబడవని అర్థము. కేంద్ర ప్రభుత్వము సంబంధించినంతవరకీ సంఘమువారి నూచనలు మరింత యధ్యాన్నములుగ నున్నవి.

సాల్వానాగారు.

సాల్వానాగారు, ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, భారత దేశమునకు వెంటనే స్వాతంత్ర్యము నొసగుటకు కమిటీవారు నూచించిన ఆక్షేపణలను తీవ్రముగ ఖండించిరి. భారతదేశమునందధిక సంఖ్యాక ప్రజలు చదువనేర్చినవారు గారనియు, భారతదేశమున వివిధజాతులు వివిధమతములు గలవనియు వారు వివాదముల వదులుదురనియు, అందుచే వారికివ్యక్త బాధ్యతాయంతరపరిపాలనమొనగరాదనియు, నీసంఘమువారు చెలిపిన యభిప్రాయ మేమాత్రము నుపయుక్తముగ లేదు. ఎలిజబెతు కాలమున ఆంగ్లేజీదేశమున జేయింటికొకరైనను విద్య నేర్చినవారు లేకుండిరి. అయినప్పటికిని వారప్పుడు పార్లమెంటులో పరిపాలన ననుభవించుచుండిరి. ఆంగ్లేజీదేశమున మొన్న మొన్నటివరకు, కోమలు కాధలికులకును, ప్రాబుల్యులకును గల తీవ్రకలహములు జగత్ప్రసిద్ధము. అంతమాత్రమున వారప్పుడు బాధ్యతాయంతర పరిపాలన కనర్హులైరా? స్విట్జర్లాండుదేశమున, అనేకజాతులు వేరేరుజాతులు వేరేరుభావల నుపయోగించుకొనుచున్నను అచ్చట స్వపరిపాలన గలదు. అందుచే ఎక్కువ సంస్కరణల నొసగకుండ నుండుటకు, మట్టిమను సంఘమువారు చెలిపిన కారణములు సరిగలేదు.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

సి. గోపాలమీనను, సి. చిదంబర నాథాయగార్లు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు మాటలాడిన తరువాత ఆర్. శ్రీనివాసయ్యంగారు మట్టిమనుసంఘమువారి నూచనల నిరసించుచు చిరుగుల బొంతకు అకుటుల వేయుటవలె నున్నదని నుడివిరి. కాని ఈసంఘమువారి నూచనలు చిరుగులకు అకుటుల వేయజాలక పోవుటయేగాక - ఇదివరకున్న చిరుగులను పెట్టెవిగానూడ జేసెను. నివేదికయందు ప్రతిఫలయందును, - భారతీయులయెడల నపవమ్యకము గాన్పించుచుండును. ఈనివేదికయందు ఒకటిరెండువిషయములభివృద్ధిని నూచించుచున్నను మొత్తముమీద నీనివేదిక అభివృద్ధిని వెనుకకు లాగుకొనిపోవుచున్నదే గాని ముందునకు గొనిపోవుటలేదు. గతవర్షము లెం గాను శాసనసభాధ్యక్షుని సందర్శనమున హైకోర్టువారి యధికారము నుపయోగించి నందునకు గాను - ఇకమీద నెట్టి సంభంధింపకుండ జేయుటకు హైకోర్టుఅధికారమునుండి అభ్యర్థన విమనోయించిరి. మంత్రుల వేతనములను కార్యనిర్వాహక సభ్యునివేతనములూ 8/5 వంతులకంటె తగ్గించరాదని చెలిపి - శాసనసభవారి అధికారమును ఎందుకు తగ్గింపవలెను. ఇదిచాల అన్యాయముగ నున్నది. పీఠాంబు నందుగాని తగ్గింపవచ్చునేగాని పూర్తిగా తొలగింపవలెనని ప్రతిపాదించరాదని ఈ సంఘమువారు నూచించిరి. పూర్తిగా తొలగింపవలెనని ఎందు కుపపాదించరాదు? కమిటీవారిపై నూచనకెట్టి అధారముగాని న్యాయముగాని కాన్పించుటలేదు.

ఎ. రామస్వామి మొదలియ్యంగారు

రామస్వామి మొదలియ్యంగారు మంత్రులవర్గమున ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు ఈవిషయమున మంత్రులవారి వైఖరి మంత్రుల మట్టిమనుసంఘమువారికి పంపిన మేమోరాండమునందే వ్యక్తమయ్యెనని నుడివిరి. మేము ద్వంద్వప్రభుత్వమును నిర్వహించుట కంగీకరింపవలెనని అది చాల ఆసంతృప్తికరముగ నున్నదనియు చాలఅభివృద్ధి అవసరమనియు నెంచితిమి. ఈకాలమున ప్రజలందు రాజకీయోద్వేగము తీవ్రవేగముతో న్యాయపీఠముల నిర్వహణాంశము. దేశమునందు ఎక్కువ బాధ్యతాయంతర పరిపాలనకొరకు చాల ఆసంతృప్తి న్యాయపీఠములందున్నది. భారతీయులకంటె చాల విద్యాహీనులును సాగరిక హీనులును అగు జాతులవా రెందో స్వపరిపాలన మొనర్చుకొనుచుజే నీ నాయం దంతర్జాతీయ సభయందు ఇతరులతో సరిసమాన గౌరవముతో నున్నారు. నేను సాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గోరువాడను. అయినను నేకమాభివృద్ధికి సంబంధించినంతవరకు మేమితరులకు వెనుకబడెను. సాంఘికవివాదములు ఒక గృహములో అన్నదమ్ములకుండు వివాదముల వంటివి. ఇట్టి వివాదములు ప్రస్తుత మాంగ్లేజీదేశమునను, ప్రాచ్యదేశమునందును భారతదేశమునకంటె చాల అధికముగ గలవు. మాదేశమున వర్ణవివాదము లున్నచో ఆంగ్లేజీదేశమున ధనికులకును, కార్మికులకును సామాన్యులకును కలహములు గలవు. ఆంగ్లేజీదేశమున బీదలుండు ప్రదేశములందు గాన్పించు నీచత, సీనత, అవమానము - మరియేదేశమునను గాన్పింపవు. వర్ణవిభేదముల విషయమున భారతదేశ మాంగ్లేజీదేశముకంటె చాల ఉన్నతస్థితియందే యున్నది.

ప్రస్తుతము మాలోమాకుగల వివాదములు పరిష్కరించు కొనవలెననినచో - ఎక్కువ స్వపరిపాలన మొనగు టవసరము. ప్రజలకు బాధ్యత యొసగబడినపుడే వారిలో వేర్వేరు వర్ణములనుభవించుచున్న అన్యాయములను తొలగించుకొని, వర్ణసమ్యుల పరిష్కరించుకొనుటకు వీలగును. సాల్వానగారులకు పూర్వము ప్రజలకు పరిపాలనలో కొంత బాధ్యత యొసగబడినదిగావుననే సాంఘికసమస్య లిప్పు డింతవరకైన పరిష్కరించుకొను లిగితిమి. ఆంగ్లేయులు 180 వర్షములనుండి పరిపాలించుచున్నను వర్ణ అన్యాయములను తొలగించుటయందుగాని, పంచమలస్థితి సభివృద్ధిపరచుటకుగాని ఏమియు జేయకపోయిరి. సాల్వానగారుల పూర్వమువరకు - ప్రజలకు పరిపాలనయందెట్టి బాధ్యతయు లేకపోవుటచే, సాంఘిక అన్యాయముల తొలగించుటకు వీలులేకపోయెను. ప్రజలకు ఎక్కువ బాధ్యత యొసగబడుచున్న కొలదియు, ఇట్టివివాదము లధికమగుటకును, వానిని పరిష్కరించి న్యాయమును నెలకొల్పుటకును సాధ్యమగును. సాంఘిక న్యాయమును - సాంఘిక వివాదముల పరిష్కారమును ఎక్కువ బాధ్యతాయంతర స్వపరిపాలన మొనగుటచే నాధారపడియున్నది.

నే నపహేయవాదిని గాదు. చట్టసమ్మతమార్గముల నవలంబించి అభివృద్ధిని సంపాదించవలెనని నమ్మువాడను. ప్రభుత్వమును ప్రత్యక్షముగ నెదిర్చి ప్రతికూలముగ పోరాడి స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించునంత ధైర్యము నాకులేదు. ప్రభుత్వమువారు, గాజెటియ సంపాదకలను వెంటనే యొసగనియెడల, చదువను

ముగ పరిశీలి అభివృద్ధిచేయుచు వారికిని చాల విషయముగ నొనర్చినవారగుదురు. వారి నామార్గమును బదిలి పెట్టునట్లు బలవం తి పెట్టినవారగుదురు. అతివృత్తుల కాలమున, ప్రజాభిప్రాయ మును అడ్డగించి నిలువరించి, చట్టసమ్యక్తమార్గములతో స్వపరి పాలన వందవచ్చునని మేము ప్రజలకు చెప్పితిమి. సంస్కరణలను ఎంతవరకు సాధ్యమో అంతవరకు నిర్వహించితిమి. ఇక, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మొసంగినకేతప్ప వీలులేదు. పూర్వ ఘట్టాలను 1929 సం॥ 6వ సంస్కరణకాసమును మార్చుటకు వీలులేదునువలన నుపయోగము లేదు. తీకమిషనునూచన లములలోనికి దెచ్చుటకుగాను ఆ కా స న ము ను ప వ రిం ప బో టు చు న్నాము. మీ యు ప యో గ ము కొరకు కాసమును పరిరంజితుల పైవన యెడల మా యుప యోగముకొరకుగూడ పరిరంజితుల వీలులేదని మీ రెట్లునును నగుదు?

మండిమను కమిషను నివేదికము ఒక ప్రభుత్వ నుడివిన టుల ప్రజల నవమానించుచున్నదని నేను నునువను. కాని ఈ నివేదిక మేమూత్రమును ప్రజాభిప్రాయముల కనుకూలముగ లేదని నుచేదను.

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు

సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు చివరకు దీర్ఘముగ నుపన్యసించుచు, మండిమను కమిటీ నూచనలను తీవ్రముగ నిరసించి, ప్రతికూలవాదావగాహననుగూడ, ద్వంద్వపరిపాలన లో పనిచేయుటకు సమ్మతించి, సంస్కరణల నిర్వహించుట కెన్నించినవారికి మండిమను సంఘనూచనలు గొప్ప అవమానమని నుడివరి. ఇది చాలా ఆకాభంగకరమగు దురదృష్టమున నివేది కము. బ్రిటిషువారి న్యాయబుద్ధియందు గాఢమగు విశ్వాసము గలవానిగూడ నిది ని కనకులజేయుచున్నది. మనము కోరిన కేమి? వారొసగిన కేమి. కేంద్రప్రభుత్వము పందర్భమునను, రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల పందర్భమునను-వ్యవహారములందు జో క్యము గలుగజేసికొనుటకు భారతకార్యదర్శిగల అధికారముల తగ్గించలేనని కోరితిమి. అది అసంభవమని కమిటీవారు చెప్పిరి. రాష్ట్రీయప్రభుత్వములపై భారతప్రభుత్వమువారి అధికార మును తగ్గించవలె నని కోరితిమి. అది వీలులేదనిరి. మంత్రులపై గవర్నర్ అధికారమును కొంచెము తగ్గించవలెనని గోరితిమి, అది యు వారికి వీలులేకపోయెను. కాసనపథ్యపై నియమించిన సంకు చితమున నిర్బంధముల సడలింపగోరగా నదియు చెప్పినచాలయ గును. లారిపోర్టింగు, అటవీశాఖ ప్రజాశక్తి మొనర్చుచున్నా మని నుడువుట వట్టివోష్యము గప్ప మరెమొకటి గాదు. ప్రజా యు త్రాశాలతో అనినాభాసంబంధముగ నుంచుటచే నెట్టియభి వృద్ధియు సాధ్యముగలేదు గాన వానిని ప్రజాయుత్ర మొనర్ప వలెనని గోరగా అది సాధ్యముగా దనిరి. ఈసందర్భమున మన మంత్రులిద్దరు - తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయములను కమిటీవారికి చెలువుటయందు గప్పించిన ధైర్యమునెంతయు ప్రశంసించెదను. స్వరాజ్యపక్షమువాడినిగాక పోయినను వారి వాదనను కొంత నిరకర్షణ చేసి కొ న గ ల ను. స్వరాజ్యపక్షము వారు సహకారమును గవ్వరుముల తేదరి వారి నాజేపించుట పరిగాదు. ప్రజలకు బాధ్యతనొసగనిది వారెంతో సహకార మొనర్చెదర? వారు సహకార మొనర్చుచి బాధ్యతాయుత పరిపాలన మొసగరాదని ప్రభుత్వమువారు నుచున్నారు. ఇది పిచ్చి కుదిరితే గాని పెళ్లి కుదురుదు పెళ్లి కుదిరితే గాని పిచ్చి కుదురుదును నుడిగిగనున్నది. సహకార మొనర్చుటకువచ్చిన ప్రతి నిధులుగావించిన తీర్మానముల నన్నిటిని మీరు చిత్తుకాగితముల బుట్టలో దాఖలు జేయుచున్నారు. మేము ప్రజలవద్దను జని మే మీ తీర్మానముల జేసితిమనిచెప్పగా వారు తుదివరకు కాంత ముగ విని ఫలితమేమి? అని ప్రశ్నించినపుడు మేము తలనొచ్చు కొనవలసి వచ్చుచున్నది.

రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యమును గోరగా, మీరు నిరకరించి తిరి. ఈకమిటీవారి నూచనలు దేశమున కవమానముగ లేవను విషయమును నే నంగీకరింపను. కష్టసమయములందు సంస్కర ణల నిర్వహించుటకు పూనికొని మంత్రులు మొదలగు నా రెంతి యో శ్రమపడి యుండగా నిష్ప డీపంపును వచ్చి మీరు స్వపరి పాలన కర్హులుగా రని నుడువుట- అట్టి మాను గొప్ప అవమాన మొనర్చుట యగును. ఇది సహించరాని అవమానముగ నున్నది.

వీరయ్యనగారు:— రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మొసగ బడిన యెడల వర్ధవిచక్షణము పోగొట్టెనేమో ఉపన్యాసకు నడుగవచ్చునా?

రెడ్డినాయుడుగారు:— ఈ దేశము స్వతంత్రము నొందవలెననిచో వర్ధ విభేదములు పోవలెనని నే నిదివరకు చాల దినములకు పూర్వమే చెప్పితిని. నే నందుకొరకే ప్రయ త్నించుచున్నాను. పరిపాలనయందు ప్రజలకు బాధ్యత యొసగ

నప్పుడే ప్రజ తీసుకున్నవలన పరిష్కరించు కొనగలరు. వారి కెట్టి బాధ్యత నీయనంతవరకు నది సాధ్యముగాదు. 150 వత్సరముల నుండియు ప్రభుత్వమువారు పంచముల కేమి చేయగలిగిరి. గత నాల్గు వత్సరములలోను గలిగిన యభివృద్ధిని వీరయ్యనగారు గమనింపవలెను. నాల్గువత్సరముల పూర్వము వీరయ్యనగారు చెప్పట నుండికో యాదించుకొన నిండు.

వీరయ్యనగారు:— నాల్గైదు నా మి నే మ ను లు దప్ప మీరు పంచముల యుద్ధరణకొనవచ్చినదేమి? అంతటితో మేమిక పుట్టి పోయి యూరకొనవలసినదేనా?

రెడ్డినాయుడుగారు:— దుపన్యాసమును ముగించుచు, బ్రిటి షుపరిపాలనయందు గాఢవిశ్వాసముగల తానుగూడ నిరాశ నొందుచుంటి నని నుడివరి.

డాక్టరు సరేకను గారు:— కేంద్రప్రభుత్వమునందు బాధ్యతను నెలకొల్పట ప్రధానకర్తవ్యమని నుడివరి.

సాయంత్రము 4 గ 30-నిలకు వెంకటరమణయ్యంగారి ప్రతిపాదనము జోటుకు పెట్టబడి సభవారీచే నేకగ్రీవముగనంగీక రింబడెను. కాసనపథిరిగి ఈదినమునయు 11 గంటల సమావేశ మగును.

మధ్యరాష్ట్ర కాసనసభ

ప్రభుత్వపు డిమాండులపై చర్చ

పోలీసుడిమాండునం దొక లక్ష తగ్గించుట

నాగపురము, మార్చి 16:— నేడంతయును ప్రభుత్వపు డిమాండులపై చర్చజరిగెను. డిమాండులమొత్తములందుండి వ్య యముగతగ్గింపబడెను. న్యాయపరిపాలనముక్రింద రూ॥99999 లు తగ్గించబడెను. ఈ మొత్తము అనర్బర కేసుల స్ట్రీటుకొర్రులను స్థాపిం చుట కేర్పాటుకావలెనని పోలీసుడిమాండునందుండి మొత్తముగ నొకలక్షరూపాయలు తగ్గింపబడెను. విద్య, ఆరోగ్య, వ్యవసా ము, పారిశ్రామిక శాఖలందు వ్యయముతగ్గించలేదు. శేషటివంతు కాసనసభ నిలిపివేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

తీర్మానములు

నాగపురము, మార్చి 16:— బోరనుగారి పరిపాలనము నరసింగపురము జిల్లాయందు పంక్త్యపికరముగ లేదనియు జిల్లా పరిపాలనాధికారిగ వాయన నుంచవలసనియు చంద్రగోపాల్ మిశ్రగారికి తీర్మానము కాసనసభయందు ప్రతిపాదించెదరు. తుపాకీ పేల్పుట వర్ధసించుటకు ముఖ్యముగ ఉన్నత పాత కాలలందును కళాశాలలందును సౌకర్యములను గలుగజేయుటకు యేర్పాట్లు గావించవలయునని డాక్టరు ముంజీగారికి తీర్మా నమును ప్రతిపాదించెదరు.

పార్లమెంటు విధానమునకు ప్రతికూలముగాన కాసన సభయందు గావించబడిన యేర్పాట్లనువిషయమై ప్రభుత్వము ప్రచారము చేయరాదని నొక తీర్మానము రాఘవేంద్రరావు గారు కాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టుచున్నారు.

ప్రభుత్వముయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారివలన సహ య్యము నొందుచున్నట్టియు మాధ్యమిక పాతకాలలందు రాట ముమీద నూలు దీయుట నిర్బంధవిషయముగ గావించవలయు నని నొక తీర్మానము కె. పి. పాండేగారు కాసనసభయందు ప్రతి పాదించెదరు. (ఆ. ప్రె.)

రాజపీఠా సంస్థానము

ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగ గరవబడుట

బొంబాయి, మార్చి 16:— రాజపీఠా సంస్థానమందు ప్రాథమికవిద్య ఉచితముగ నిక గరవబడునని మహారాజుగారు ప్రకటించిరి. సాంకేతికవిద్యకొరకును ఉన్నతవిద్యకొరకును సాలునకు రూ 7500లు సహకారావుగా రిచ్చెనను. (ఆ. ప్రె.)

పోలీసు సూపరింటెండెంటును జంపుట

పగ హత్యకుగారణము

బొంబాయి, మార్చి 16:— సంస్థానపు పోలీసు నూ పరింటెంటును వొకపోలీసు కనిస్టేబు జంపెనని భావనగరు నార్తలవలన చెలియుచున్నది. నూపరింటెంటుపై దీర్ఘకాల మునుండి కనిస్టేబునకు గల పగయు యందులకు గారణము. (ఆ. ప్రె.)

కాసనసభా ప్రశ్నోత్తరములు

రాజీ బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు

(ప్ర:—ప్రశ్నల్లో గూడెంతాలాకాలో) ముతాప ధృతినుంచుటకు అవసరమైన కారణములున్నవా?

ఉ:—ఉన్నవి. ముతాదారునికి కొంతపరిచయము అధి కారము నిచ్చుటకు ముతాపధృతియుండవలెను.

(ప్ర:—గూడెంతాలాకాలో రైతులతో సంబంధించి రివిన్యూ సెటిల్ మెంటులో కదలిక కలిగించు ముతాబున్నవా? అది ఎట్లుపనిచేయుచున్నవి?

ఉ:—ఉన్నవి. చిగత్తంపాడు-బందివాడల.

(ప్ర:—గూడెంతాలాకాలో ల్యాండ్ రివిన్యూ పద్ధతి పెట్టదలచుకొన్నారా?

ఉ:—ప్రస్తుతంలో లేదు.

ఎం. సి. రాజాగారిందుపై నిల్లు ప్రశ్నించిరి.

ముతాదారులు జరిగిన తిరుగుబాటులో ఎట్లువర్తించిరి?

ఉ:— కొంతమంది ముతాదారులు గవర్నమెంటుకు తగిన సాయము చేయలేదు. వారిపై చర్య తీసికొనవలయు మున్నాము.

శిశుభూషణ రథో గారు

(ప్ర:—క్రొత్తముతాబు నేమైన కల్పింప నెంచిరా?

ఉ:—క్రొత్తవాటిని కల్పించు విషయ మేమియు తెలియదు.

సివిల్ జస్టిస్

మహమ్మద్ ఘానుమియాన్ సా హెజ్ గారు రిజి నెం బరు కమ్యూనల్ జి. ఓ. నుగూచ్చి హైకోర్టువారి కంప్లెయిం టు వచ్చినవా? యరి ప్రశ్నిం గా లేదనిరి. కమ్యూనల్ ఆర్డరు ప్రకారం నడచుకోవలయునని ఎదుకు హైకోర్టువారికి తెల్పు లేదనగా హైకోర్టువారు సివిల్ కోర్టుయాక్టు ప్రకారము నుంచి న్యూరములపైననే నడచుచు ఉద్యోగియుల కేర్పాటుచేయుట చో ఆర్డరు వంపలేదని ప్రభుత్వమువారు జవాబుచెప్పిరి.

సెంటులాతాన్ మాంటు ట్రాజెడీ

సి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు సెంటులాతాన్ మాం టు హత్యచారణ ఏదకోలోనున్నదీ, పోలీసువారు చార్జీ షీ టు పెట్టినదీ, ప్రభుత్వము వాదనముచేసిన బహుమతి యివ్వ బడినదీ తెల్పుచునగా ప్రభుత్వములందు కేసు యింకా విచారణ లోనున్నదనియు చార్జీ షీటు పెట్టలేదనియు బహుమతి యి వ్వబడలేదనియు జవాబుచెప్పిరి.

స్కూలుపై నలు పరిక్షకై భాషాప్రయుక్త

రాష్ట్రము

మహమ్మద్ ఘానుమియాన్ సా హెజ్ గారు స్కూల్ పై నలు పరిక్షకై రాష్ట్రమును న్యాయభాగములుగా విభజిం చుట జరుగునా యని ప్రశ్నింప అట్టిదానికి ఎవ్వకేవనకో రి ఆర్డరైవేవన్ కమిటీవారు వ్యతిరేకత జూపిరిని మంత్రిగారు జవాబుచెప్పగా మియుద్దేశ్యమేమని మంత్రిగారికి ప్రశ్నిం పగా మంత్రిగారు జవాబు చెప్పరెరి.

బల్లారి కల్లె రుగారి రివ్యూయలు

పి. శివరావుగారు బల్లారి కల్లె రు దేశ్ గారు పార్సన హల్లి వైద్యకాల విజిటర్సుకు-లో “ఇచ్చటి ప్రజలు మురికి గానుండగోరెదరు వారికి అపరిమిత యిష్టయే, అట్టివారి కట్టి యానందములేకుండ చేయుటకు నాకిష్టములేదను యర్థమువచ్చి నట్లు వ్రాసియున్నారాని ప్రశ్నించిరి.

ఉ:—కల్లె రుగారు వ్రాసిన సరియైనమాట లీక్రింద తెల్పుచున్నాము. “హర్వసహల్లి యూనియన్ చాలాము కిగా నుండుఫలము ప్రజలమురికి పోగొట్టుకొని నుభ్రము గానుండి లో గములను పోజోలనెంచరు. వారిచట ఆస్పత్రియున్నదూ లే కున్ననూ ఒకటే ఆస్పత్రి తీసివేసి మంత్రినానిని యింకొకచో టికి వంపవచ్చును. ఆ ప్రజలు తమ సౌఖ్యమునుకొను దానిని తొలగించుట మంచిదికాదు” అని కల్లె రుగారు వ్రాసిరి.

(ప్ర:—ఇట్లు వ్రాసినందులకు హర్వసహల్లి యూనియన్ అధ్యక్షుడు గవర్నమెంటుకు ఫిర్యాదీ చేసెనా?

ఉ:—లేదు.

(ప్ర:— ఈ విషయంలో మంత్రిగారివిచర్య తీసి కొందురు.

ఉ:—ఈ విషయ మింకా ఆలోచనలో పడలేదు.

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

స్వరాజ్యవాదులపై జేసిన ప్రభుత్వ ప్రచారము
నాడేపించుట

మద్దీమను నివేదిక నడిపించుట

నాగపూరు, మార్చి 14:— శాసనసభ సేద్యమునకు రానున్నప్పుడు యన్. వాయుడుగారి యధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయ్యెను. ప్రభుత్వమున మూడవ గాన మధ్యమను నివేదికను చర్చించుటకు సభ నాపివేయ గోరిరి. సభ వారం గీ క రించి నందున, నాలుగు గంటలకు గవర్నరు గీ క రించి నందున, గావించి పట్టునదిరి. పిమ్మట సభ ప్రార్థనలు, ఆడవులు, (రెండున ప్రత్యేక శాఖలు) రిజిస్ట్రేషన్లు, ప్రైవేటులు, (దత్త శాఖలు) కను ఖర్చులపై చర్చయు లేవనెత్తిన సమయించిరి. వీరూపభక్తులు ఖర్చులను దగ్గించుట కనేక సమయంబులపిరి కాని ప్రభుత్వభక్తుల సమాధానములను విని వాటిని విడిచిపెట్టి సభసంహారించుకొనిరి సాధారణపరిపాలన కను ఖర్చులను చర్చించునపుడు ప్రముఖులగు మధ్యపరగకాల స్వరాజ్యవాదులు పాల్గొనలేదు.

స్వరాజ్యవాదులపై ప్రభుత్వ ప్రచారము

కపర్తిగారు మాత్రము ప్రచారపుఖర్చులం దయిదు వందలరూపాయలను దగ్గించుటకు సవరణను బ్రతిపాదించిరి. దీనిని బ్రతిపాదించుట కారణమేమన, స్వరాజ్యవాదులపై ప్రభుత్వమువారు విరోధ ప్రచారము గావించినందుల కభిశంసనముని చెబిరి. కాని రాజుచేంద్రరావు, మూడవ గార్లు దీర్ఘావధిని బలపఱచిరి. ప్రభుత్వముచే శతమతములు, పోషించబడుచున్న సేవలను వ్యాధిని సారముగ పాలనా విధానము ననుసరించి యేర్పడి శాసనసభలోని కెల్ల నుచ్చాసనము వహించిన యిట్టి పక్షములైన ప్రచారము సలుపుట ధర్మవిరుద్ధము గావున, నీతీర్మానము తప్పక ప్రతిపాద్యమేయనిరి. జోషిగారి యందెట్టి విశ్వాసరాహిత్యము గాదనియు గాని ప్రభుత్వసేవకు లిట్టివిరుద్ధములఁ జేసకుండ నాపుటలేయనిరి. స్థాండనుగారు, జేసిన సభ్యుని పర్యవసానము సమర్థించిరి. తీర్మానము సమర్థింపబడగా, 38 అంగీకారములును 28 వ్యతిరేకములు సగుటచే నెగ్గెను.

తేలుగారు నిమిష సెక్రటరీలులో రూ 4600/-లు తగ్గించుటకు సవరణ దెచ్చిరిగాని యది పిగిపోయెను. ఇట్టిచేరు 6,600/-లు కమివనరు. సభకు గుఱుకలకొండ తగ్గించుటకు సవరణ దేయడంగా ప్రభుత్వమువారు వ్యతిరేకించినను నెగ్గెనది.

మద్దీమను నివేదికము

భోజనానంతరము సభ తంపిగారి యధ్యక్షతక్రింద గూడెను. మద్దీమను నివేదికను జర్చించుటకు సభ నాపుడేయు తీర్మానము ప్రతిపాదించబడెను. మూడవ గాన తీర్మానమును సభయెదుట నుంచుచు గవర్నరుయొక్క నిరంకుశత్వ మే మాత్రమును తగ్గించుట లేదనియు నొక్క కలెక్టరులను వారి సౌకర్యములను రక్షించుటకు లని మాత్రమే యూహించినటులు లున్నదనిరి. మంత్రుల స్థితి నుటంత యవసర్యశాస్త్ర మొనర్చిరి. ఆర్థికశాఖవారి హస్తములనుండి తప్పించి, మంత్రులు వారి బాధ్యతలు గుర్తించు నటుల స్థితిగతులభివృద్ధి గావించుట నని తలచితినిగాని యాశాభంగము గలిగినదనిరి కొంతమొత్తము నేర్పఱచి, దానికి తగ్గునంతలు శీతములకు సవరణ చేసెదనట యున్నది తిరంకే హీనముగనున్నదనిరి. ప్రభుత్వోన్యతో ధ్యోగీయులయూర పియ్య నిరంకుశత్వమునకే మాత్రము భంగముగలుగకుండ నారి యధికార, సౌకర్యములు చెప్పు చెనరకుండనుచిరి. కాని హిందువులకు కొద్దియధికారముగూడ దీసివేయ, బడెను. సభవారి మానవ లాశాభంగకరముగ నున్నది. దానికి యనవ్యయము కష్టమనిరి.

పిమ్మట తేలు, బుద్ధానా, ఖాన్సా, తామరపేడిలాలు, గార్లు యొక ననేక మితవాదులును నివేదిక యాశాభంగకరమని యభిప్రేపించిరి. కొందఱు వెనుకటి మంత్రుల యభిప్రాయముల నుడవారిచిరి. ప్రముఖులచే సంతకములు చేయబడిన మైనాటి వారి సూచనలనుండి యుద్దహించిరి. బుద్ధిమంతుల యభిప్రాయమును సరకుచేయలేదని మాటగా రాడేపించిరి. వెనుక మంత్రులు నున్న చిట్టవీనుగారు మాట్లాడుచు నడవించుటకు విలుగాని ప్రభుత్వ పాలనా శిక్షలనుచు మాత్రము మెజారిటీవారు ప్రభుత్వపాలనాదించిరి.

వ్యతంతరేఖలు

కాకినాడ
(స్వకీయవితేఖిరి)

వా. నత్యనారాయణగారి మరణము

కాకినాడ, మార్చి 12:— ఈనెల 10 వ తేదీని శ్రీయత వార్తాని సత్యనారాయణగారు మరణించిరిని తెలుపుటకు విచారముగా నున్నది. ఈయన కవిమహావ్యాపారము చేయు సామాన్యవైశ్యశిఖామణి. సర్వజ్ఞప్రియుడు. మంచి దేశభిమాని. ఆయన యోగ్యత, ధార్మికము వేనోళ్ల చాటబడుచున్నది. నల్లతై వీధులుంటుంటుంటు ఆయన పోషించుచుండిరి. మొదట ఆటలమ్మ పామ్మగారి అమ్మవారువచ్చి తగ్గి ఏవోషమునలనో గాని రోగము ప్రబలి మృత్యువాత దళిల్గినెను. ఆయనకు నుమారు 40 వత్సరములుండెను. ఆయన మరణించినందులకు విచారకూచకముగ మహమ్మదీయులు హిందువులు బహారంతయును 11 వ తేదీని మాసి వైచిరి.

తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలు

మేడపాడు సర్పిలుకు కాంగ్రెసుతరపున కాకినాడ తాలూకాబోర్డు ఎన్నికకు నిల్చుటకు తాలూకా కాంగ్రెసు వారు గోలె ను వెయ్యగారిని ఎన్నుకొనిరి.

మ్యూనిసిపల్ ఎన్నికల గూర్చి క్రొత్తరూలు

మ్యూనిసిపాలిటీల సభ్యుల ఎన్నికలరూలులో 31 వ ఖాలు యొక్రిందివిధముగ నున్నది. “ఎలెక్షన్ ఎంక్వైరీ విమయములో తప్ప తక్కిన విషయములలో యిరువయ్యెక్కలముచేయుటకు గురించి ఏదైన ప్రశ్నవచ్చినప్పుడు అది లోకల్ గవర్నమెంటుకు తెలియబరచవలెను. వారి తీర్మానమే కడపటిదిగా నుండవలెను”.

ఈ మాత్రమునకు బదులుగా యొక్రిందిది నుంచుటకు 24-2-1935 తేదీని పోర్టు నెటుబార్డు జజీల్ డ్రాపునోటి ఫిక్షన్ గా ప్రచురింపబడెను.

“లోకల్ గవర్నమెంటుకు ఏదైన రిఫరెన్సు చేసినప్పుడు యిచ్చు తీర్మానాని లేక ఒక ఎలెక్షన్ రూలుకు ప్రతికూలముగా జరుగుచున్నదనిగాని జరుగబోవుచున్నదని గాని తెలిసినప్పుడు ఏవర్యావు వైనగాని యిచ్చు కడపటి ఉత్తరువులు పెండింగులో నుండగా, ఎలెక్షన్ ఫలితము చెప్పక పూర్వమే ఏదేజిలో నున్నప్పటికిని ఎలెక్షన్ ప్రాసీడింగును లోకల్ గవర్నమెంటు నిర్వివేయుటకు అధికారము గలదు. ఈ రూలు క్రింద లోకల్ గవర్నమెంటు యిచ్చే ఉత్తరువులకు శ్యుతిరేకముగా ఏ ఎలెక్షన్ ఆయనను జరిగించుచున్నను జరిగినను అది చెల్లనేరదు, నిష్ఫలమగును.

2 లోకల్ గవర్నమెంటు మరియొక విధముగా ఉత్తరువున్నప్పుడు తప్ప యీ మాత్రప్రకారము నిలుపు చేయబడిన ఎలెక్షన్ ప్రాసీడింగు నిలుపుచేయుటని వేసిన ఉత్తరువు రద్దైనప్పుడు ఏదేజిలో ఆటులే నిలిపివేయబడెనో అక్కడినుండి నిర్ణీతమైన క్రొత్తతాళిఖుల జరిపించవలెను.”

కాకినాడ మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారు గత సభలో యీపైవిషయము నాలోచించిరి.

ఈమోస్తరు అధికారములు గవర్నమెంటుకు ఉండుట ప్రమాదకరమనియు రూలుకు అట్టలకు అర్థము చెప్పటకు బదులు స్థితిగతుల కర్మముచేయుట విచిత్రపద్ధతిగానియు తలంచిరి. ఇప్పుడున్న రూలు 31 కి బదులుగా పెట్టబోవు మార్పునకు యీ కాన్సిలువారు అనుకూలముగ తేరినయి, ఎలెక్షన్

స్థాండనుగారు ప్రభుత్వ మింక నెట్టి నిశ్చయమునకును రాలేదనియు, సభ్యులసలహాన్నియు గమనింపబడుననియు నుడిచిరి.

చేరుగారు, మద్దీమను నివేదిక భారతీయుల సక్రమ యాశయములను రక్షింపవలెననిరి. నిమ్మవాతుల సభ్యుడగు గవాయుగారు వారి ప్రాతినిధ్యభివృద్ధి గావలెనని భాగము నామోదించిరి.

జయంతం (మితవాది) మ్యాజిగారి తీర్మానమును రిలపరచిరి.

తీర్మానము సమర్థింపబడగా సభకు సంఖ్యాకులచే నామోదంపబడెను. సోమవారము నాటికి సభ ముగియబడెను. (అ. ప్రె.)

(టిబ్యునల్సుకు కోర్టుకుఁడు జ్యూరిస్ డిక్షనరీ 81 వ యాశాభంగకర మనియు మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలువారు తీర్మానించిరి.

కొంకి పురుగు రోగము

ఈజిల్లాయందు కొంకిపురుగు రోగములు పరిషీంచుటకు దాని యభివృద్ధిని అణచుటకును మద్రాసు గవర్నమెంటువారు ఆంటి మూస్ ర్యో కాంపెయిన్ సుమారొక సంవత్సరమున్నర నుండి నడిపించిరి. సుమారొక సంవత్సరమునుండి అట్టి పరిశోధనను ప్రజలలో వ్యాధిని తగ్గించుటకు ప్రచారముచేయుటకు ఒక అసిస్టెంటు డైరెక్టరు డాక్టరు కొల్లూరి సత్యనారాయణమూర్తి ఎం. బి. డి. ఎస్. గారు యాజిల్లాలోని ముఖ్యమైన పల్లెగ్రామములందును పట్టణములందును సంగారవల్లేసి, పెత్తున పల్లెలు ఉపవ్యాసములు కావించి మాజికోలాంటర్ను సహాయమున కొంకి పురుగురోగ సంబంధపు బొమ్మలు ప్రదర్శించి, నుమారు వెయ్యిమంది కొంకి పురుగు వ్యాధిగ్రస్తులకు ముడిచ్చి మదిర్చి పుణ్యము గట్టుకొనిరి. వీరి పరిశోధనలవలన యాజిల్లాలో సగటున నూటికి 60 లేక 70 మంది కొంకి పురుగు వ్యాధిగ్రస్తులున్నట్లు తెలియచున్నది.

ఇట్టి సందర్భములో యీ కాంపెయిన్ యిచ్చుటనుండి ఎత్తివేసి మిక్కిలి తక్కువగా అనగా నూటికి 30 వ్యాధిగ్రస్తులుగనున్న బల్లూరి జిల్లాకు పంపివేయుట అసమంజసము. మెల్లడిపార్టుమెంటుకు ఒప్పగించి నవ్వటికిని ఒక్కడిచ్చి పాల్తు అభీసత ప్రత్యేకము యాయొక్క వ్యాధిని గురించియే యెటు శ్రమపడగలరు. కనుక యీకొంకి పురుగు డాక్టర్లను యాజిల్లాలోనే మరి కొంతకాలముంచి యీవ్యాధి చాలవరకు తగ్గిపోవు నట్లు చూడవలసియున్నది.

* * *

కాకినాడ, మార్చి 14:— నేటి యందయము 8 గంటలకు కాకినాడ తాలూకాబోర్డు మీటింగు జరిగెను. నుమారు 40 విషయములు చర్చచేయబడి 12 గంటలకు కార్యము ముగింపు చేయబడెను.

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల

బందరులోని ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు గవర్నమెంటు కాంక్షతో పొందినట్లయితే ప్రతిసంవత్సరముకు రూ 50 లా కంట్రీబ్యూషన్ యిచ్చుటకు తాలూకా బోర్డు తీర్మానించెను.

స్త్రీసభ్యు రాలుండవలెను

ఈబోర్డును నామినేటెడ్ ఖాళీలలో ఒక స్థానము ఒక స్త్రీసభ్యురాలుకు ప్రత్యేకింపబడవలెనని స్త్రీలక్రూరాజు నుబ్బరావుగారు ప్రపోజలుపెట్టిరి. దానిని బోర్డువారు రంగీకరింపుచు యీ క్రిందివారిలో నెవరినైన నొకరిని నియమింపవలెనని తీర్మానించిరి. దేశభాంధవి దువ్రూరి నుబ్బరమ్మగారు లేక వేముగంటి పాపాయమ్మగారు లేక వేదాంతం కమలాదేవిగారు ఈమధ్యను గూడ కాంగ్రెసు విషయమై చాలపని చేసినవారని ప్రజలు ఎరుగని విషయముకాదు.

కల్లుదుకాణముల ఎత్తివేయవలెను

పెద్దాడ, కుమరప్రియం, కాండేల, తల్లంపూడి గ్రామములలో కల్లుదుకాణము లుండుట అముఖ్యము. ఆసపరము గనుక, నుమారు ఒక మైలుదూరములోనే యితర కల్లుదుకాణములున్నవి గనుక యిది ఎత్తివేయుటకు బోర్డువారికి అభ్యంతరమేమైన ఉన్నదా తెలియబరచవలసినదని గోదావరి జిల్లా కలెక్టరు కోరగా, యీతాలూకాబోర్డు క్రిందనున్న కల్లు సారాయి దుకాణముల నన్నిటిని ఎత్తివేయవలసినదని యిదివరలో యీబోర్డుచేసిన తీర్మానములను మరల బలపరచుచున్నామని బోర్డు తీర్మానించెను.

బడ్జెటు

1925-26 సం||కు బడ్జెటును బోర్డువారు అంగీకరించిరి. ప్రారంభసర్వ రూ 39021. ఈ నిల్వ కలుపుకొనివచ్చు ఆదాయము రూ 1,32,819. 1920-21 సం|| లో జిల్లాబోర్డు మేనేజిమెంటు క్రింది నున్నప్పుడు కాకినాడలోని లేడి హేత్స్ హాస్పిటలుకు నుండుల నిమిత్తము ఖర్చుచేసిన రూ 5207 లున్న చామర్ల కోటలో హైస్కూలు కిర్చింగులకు అయిన ఖర్చు రూ 7050 లున్న జిల్లాబోర్డు యీతాలూకాబోర్డుకు యివ్వవలసినది యిందు కలుపబడెను. మొత్తము వ్యయము రూ 91,974 అందులో రాకపోకల నిమిత్తము రూ 15,600 లు మదింపు చేయబడెను. ఆరు పెద్దగ్రామములలో పిదులు తుడుపుటకు గాను పాకీవాండ్రును ఏర్పరచుటకు తీర్మానించిరి. ఇందు విష

రాజ్యోలు తాలూకా సేతపనివారి సంఘము

8-9-1925 సం॥ తేదీని మోరీ గ్రామములో మహాసభ జరిగినది. ఆ సభలో ఆయా నియమాలు నిర్ణయించబడినవి.

1. సేతపనివారి సంఘమును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వమునకు సంఘముగా నేర్పడి తమ యాధికారిక పనులను నిర్వహించుటకు అనుమతిని పొందుట. గనుక ఇతర కార్యములవల్ల త్వరలో సంఘముల నేర్పరచెదరనియు, ఆంధ్రప్రదేశ్ నుండి నోక సేతపనివారి సభ త్వరలో చేర్పరచెదరనియు నమ్ముచు, రాజ్యోలు తాలూకా సేతపనివారి సంఘమును ఈ సభవారు స్థాపించుచున్నారు.

2. ఇప్పుడేర్పరచిన సేతపనివారి సంఘమునకు శ్రీ బాసంకర్తయ్యగారిని అధ్యక్షులుగను, శ్రీ చింతా నందయ్యగారిని ఉపాధ్యక్షులుగను, శ్రీ చింతా శివాచార్యులుగారిని కార్యదర్శిగను, శ్రీ చింతపల్లి నుబ్బారాయణుగారు పిచ్చుక నుబ్బారాయణుగారు చింతా సరయ్యగారు, కావపర్తి బ్రహ్మానందయ్యగారు బళ్లభవలింగం గారు కూర్మపరయ్యగారు, ఊటుకూరి గంగాధరంగారు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులుగను, ఎన్నుకొనబడిరి: ఈసభ్యులకు ఇంకా ఎనిమిది మందికి తక్కువగానుండా సభ్యుల నియమమునందు తేర్చుకొనుట కధికారమియ్యబడినది.

3. భారతదేశపు విదేశముయొక్క మిల్లులకు చేతిమగ్గులవారికి అధికపోటీపడుచుండుటచేతను కాటన్ ఎక్స్ చ్యూట్ టీని తగ్గింపకముందే మాకందరి కధిక నవ్వులు కల్గుచు మా జీవనాధారము తగ్గిపోవుచుండుటవలనను, ఆ కాటన్ ఎక్స్ చ్యూట్ టీని తగ్గింపరాదనియు, విదేశపు గడ్డలపైనున్న పన్నుల వృద్ధిచేయువలయు నాయు, ప్రభుత్వము నీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

4. ఆ ఇతరదేశమునందెట్లు ఆయాదేశపు ట్రేడ్ కమిషనరులు తమతమ విదేశవ్యాపారము నెట్లు వృద్ధిచేయుటకు ప్రత్యేకవిచారణల జరిపి, పనివారికి, వ్యాపారులకు, లాభము కల్గింప బ్రయత్నించుచున్నారో అటువలె మామగ్గుల వ్యాపారపు ఎగుమతులగుర్తియు విచారించుటకు ప్రత్యేక ట్రేడ్ కమిషనరుల నేర్పరచి విచారణల జరిపించి మాసంఘములకు తెలియజేయవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వమును ప్రార్థించుచున్నారు.

5. బాకెట్టుగారి హైస్కూలు బాలిసీవలన, సింగపూరు, పెనాంగు తదితరవిదేశములతో జరుగు రైల్వే వ్యాపారమునకు చాల నష్టము కల్గుచున్నది గనుక వెంటనే ఎక్స్ చెంజి ఒక రీతిగా నుండునట్లు చేయుటకు తిరిగి రూపాయికి పదునారు పెన్నీల యెక్స్ చెంజి యేర్పడునట్లుచేయ ప్రభుత్వమువారిని నీసభవారు కోరుచున్నారు.

6. మెసూరు హైదరాబాదు రాజ్యములలో చేతి మగ్గులవారికి రధిక వ్యాపారముచేయు చుండుటయు, అచట పోలాపూరు తదితర దేశములను ద్వారావారికి పోటీకలిగి నష్టముకల్గుచుండుటయు తలస్థింపమిచ్చుచు, తమ ఆవిషయములు విచారించి ఆరాజ్యములను గిరాకీ హెచ్చించుట చేయ సదుపాయములు కలవో విచారించుట, మిల్లులపాటీ నెట్లు తగ్గించుటో విచారించుట ప్రభుత్వధర్మమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

7. పోలాపూరు, మదరాసు, బొంబాయి, అహమ్మదాబాదు, తదితర ప్రాంతపుమిల్లులు, మాకు నాలు తమకు లాభకరముగు ఖరీదులకు అమ్ముచు, తమ తిరిగి అనులుచేతనే గుడ్డలుగేసి అడ్డ చౌకగానమ్మి మావృత్తిని నిశ్చయించుచున్నారగాన, అవిల్లులనుండి, అసలు ఖరీదుకు మాకు నాలు యిప్పించుటయో, లేక మాకు గాను ప్రత్యేకముగా ప్రభుత్వము కొన్ని

విల్లులు, సహకార సిద్ధాంతముల ననుసరించి యేర్పాటుచేసి మాకు నాలు చౌకగాని షిప్ మెంట్ జరుపవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

8. చేతి మగ్గులవారికి నాలు కొనుటకు భత్యము జరుపు కొనుటకు ప్రస్తుతము 100.0 రు 1-0-0. రు 1-4-0 వంటున వడ్డీ ప్రకారము ఆ పూ తెచ్చు కొనుట వలన నష్టపడుచుండు అధికమగుచున్నది గనుక ప్రభుత్వమువారు వెంటనే సేతగాండ్రకు ప్రత్యేకపరపతిసంఘము నేర్పరచి రు 0.0-0 వడ్డీకి సేతగాండ్రకు పరపతినిచ్చుట అత్యంతవశ్యకమని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

9. మామగ్గులవారు ఉన్న సేతగాండ్రపరిశ్రమయొక్క కష్టపూర్వములగుర్తి చెప్పి మాకు లాభముకల్గించునట్లు కష్టములు కలుగజేయుటకుండుటకైనను సాయపడుటకు మాసేతగాండ్ర సంఘమునకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము. మ్యునిసిపల, లోకలుబోర్డులు, కానసభ ఆసెంబ్లీలందు వెంటనే కలుగజేయవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

10. తాలూకాబోర్డులు, మ్యునిసిపాలిటీలు మా ఆర్థిక దుస్థితినిగమనించక మాపైవృత్తిపన్నులు విధించుచు మాకు తరిగి దేవతాపూజను వృద్ధిచేయుచున్నారు. కానవారందరిని మాస్థితి గతులలోచించిగాని మరీకొనుటచేయరాదనియీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

11. మునిసిపాలిటీలందును, తాలూకాబోర్డులందును చేసిన వృత్తిపన్ను తీసివేయవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

12. కర్నూలు, ఎమ్మిగూరు, లండేర్పరచినట్లు ప్రతి తాలూకాబోర్డును, నాలుకడుకుట, సేతసేయుట, సేర్పరాకాలలగుగాని లేక ప్రస్తుతపాతకాలలో అట్టివిద్యనెర్పరచుటలను గాని ఏర్పరచి మాకాలంక కాస్త్రప్రధానియైన పనిని నేర్పిమా వృత్తికి లాభముకలుగజేయవలయునని యీ సంఘమువారు స్థానిక సంస్థలను ప్రార్థించుచున్నారు.

13. ప్రతిస్థానికసంస్థయు చేతిమగ్గులపై తయారైనవస్త్రములకమ్ముటకు ప్రత్యేకదుకాణముల నేర్పరచి మాకుష్టల సధికముగానమ్మి మావ్యాపారమునకు లాభము గల్గించి మాదా రిద్యమును బాపగలండులకు యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

14. సేతపనివారందరు మన చేతిమగ్గులమీద తయారైన వస్త్రములనే ధరించవలయునని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

15. ఆ. మదరాసులో జరుగబోవు, ఆఖిలభారత దేవాంగ మహాజనసభవారును ఆంధ్రపర్యవేషము మహాజనసభవారును యీసభాతీర్మానములను తాముకూడ అంగీకరించివానిని కార్యరూపమున పెట్టుటకు తగినపనులను చేయవలయునని ఆసభలవారిని యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు. వైకాండు సభలను యీసేతపనివారి సంఘమునందు చేరి సేతపనివారి ఆర్థికస్థితిగతులను వృద్ధిచేయుటకు పకలప్రయత్నములు చేయవలయునని ఆసభలను వారినాయకులను యీసభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

16. ఇకముందున్న యెవిధమైన రాజ్యాంగసంస్కరణములందైనను ప్రజల కందరికిని ఓటునిచ్చు అధికారము సేతపనివారికి తగినంత ప్రాతినిధ్యము చేయవలయునని ఆసంస్కరణములను యీ సేతపనివారి సంఘము అంగీకరింపజాలదు.

17. ఈసంఘము తరపున సేతపనివారి ఆర్థికవృద్ధికి అవసరమగు పకల కార్యములను చేయుటకు యీసంఘముల యొక్క వృద్ధిశక్తిములను మనదేశమునందు, యింగ్లండునందు ప్రచారము చేయుటకు సేతపనివారి నాయకులగు శ్రీరంగనాయకులుగాని ఎన్నుకొనవలెనని.

18. ఈసభాతీర్మానములను పత్రికలకు భారతకానసభసభ్యులకు ప్రభుత్వమువారికి, యితర అన్నిసంఘములకు తెలియజేయుటకు చింతా శివాచార్యులుగానికి శ్రీరంగనాయకులుగానికి అధికారము యీయడమైనది.

చింతా శివాచార్యులు, కార్యదర్శి.

పుదుక్కోట శాసనసభ

పుదుక్కోట, మార్చి 16:— పుదుక్కోటశాసనసభ 20 వ తేదీని గూడును. ఆర్థికసభ్యుల దాదాపు వ్యయపట్టికను సభ యెదుటనుంచును. తమ సంస్థానములో పండుగదినములందు, తేదీ తలప కొళ్లను, గొర్రెలను జంపి యూరేగింపులు సేయుట నాపవలెనని తీర్మానముకట్టి యుంచబడునని తెలియుచున్నది.

(ఆ. ప్రె.)

నెల్లూరు తాలూకా (నామిమన్) ప్రాథమిక ఎయిడెడ్ పాఠశాలోపాధ్యాయ మేనేజర్ల మహాసభ

వై. మహాసభ యీ నెల 11 తేదీ బుధవారము ఉదయము 8 గంటలకు నెల్లూరు ట్రవర్స్ కన్వెన్యంతో జరిగినది. ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాలాభివృద్ధి, ఇదివరకు యీ జిల్లా స్కూళ్ల అసిస్టెంట్ యిన్ స్పెక్టరువారుగా యుండి ప్రస్తుతము ఉపకారవేతనము పొందుచుండిన శ్రీమన్ శ్రీరామ రామన్ బాచార్యులవారి ఆధ్యక్షతక్రింద జయప్రదముగా జరుపబడినది.

సభకు నెల్లూరు, కోవ్వూరు కెంజీల డెప్యూటీ యిన్ స్పెక్టరు వారులున్నా, శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజావారి కళాశాల ప్రిన్సిపల్ గారును ముగ్గురు శ్రీ రాయసం వెంకట శివుడు పంతులుగారున్నా, తల్వకళాశాల హైస్కూలు ప్రధానపాఠశాలాధ్యాయులున్నా, యీమండల ఉపాధ్యాయ మేనేజరుల మహాసభాధ్యక్షులునగు ముగ్గురు శ్రీ నెల్లూరు శింగరాచార్యులవారున్నా, సభ నలంకరించిరి. ఇతర పాఠశాల ఉపాధ్యాయులు కూడ సభ నలంకరించిరి.

సభ్యులగు ఉపాధ్యాయ మేనేజరులు చాలమంది హాజరైరి.

దేవప్రార్థన పూర్వకముగ మహాసభాకార్యక్రమము ప్రారంభింపబడినది. కార్యనిర్వాహకుల కార్యనిశేధిక జరుపబడి, సంఘ జమాఖర్చు లెక్కలు చదివి వినిపించినవిదల సభాంగీకారమయినది. అటుపిమ్మట యీఉపాధ్యాయ మేనేజరులసంఘ ప్రాముఖ్యతయు, ఇది యితర పుష్కలాయలసంఘములతో చేర్చక ప్రత్యేకసంఘముగా వుండవలయుననియు, శ్రీవిద్యాంగమంత్రి పుంగవులు నెలవిచ్చిన విధమున యీసంఘములను చట్ట ప్రకారము రిజిష్టరు చేయించవలయుననియు, యీసెంటరు కమిటీ సభ్యులే ఒకబోర్డుగా యేర్పడి సదరు బోర్డు పరిపాలన క్రింద యీ తాలూకాలోని ఎయిడెడ్ పాఠశాలలన్నియు వుండవలయు, ఇట్టి ఎయిడెడ్ స్కూలు బోర్డులు యితర తాలూకా జిల్లాబోర్డులవలె యేర్పడి పరిపాలనచేసి ఎయిడెడ్ స్కూళ్లను మంచి స్థితిలోనికి తేలవలయుననియు, చాలమట్లుకు జిల్లాలో యీ యెయిడెడ్ పాఠశాలలు దొంగపాఠశాలలని పేరుపొందియున్నవనియు, అట్టి చెడ్డపేరును పోగొట్టుటకు ఎయిడెడ్ స్కూలుబోర్డులు ఏర్పాటు చేయుట తప్పవేరు మార్గములేదనియు, విద్యగణపుటయందు బోర్డు పాఠశాలలన్న, ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు యెంతకష్టపడినను వచ్చిన చెడ్డపేరును పోగొట్టుకొనకపోవుటవల్ల నివృత్తియైన మునున్నదనియు యందుకు టీచరు మేనేజరులే కారణభూతులనియు మొదలగు విషయములు శ్రీమన్ నెల్లూరు శింగరాచార్యులవారు నెలవిచ్చిన తోడనే, సభలోని సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగా యీ సెంటరు సంఘమును రిజిష్టరు చేయించెదమనియు, ఎయిడెడ్ బోర్డు స్థాపించెదమనియు అత్యుత్సాహముతో చెప్పిరి.

2. టైముటేబిల్టీ, సిలబస్, పాఠ్యపుస్తకములు మొదలగు వాటి విషయమై అధ్యక్షులున్నా, సభకువచ్చిన మహాసభ్యులున్నా కొంతవరకు బోధించుచు, యీవిషయంతయు పరీక్షాధికారులు ఆయాపాఠశాలల తనిఖీకాలమున చేయవలసిన పనులలో నొకటి యనియు అందుకుముందుగా టీచరులు తయారుచేసి యుంచి అంగీకారమునకు సిద్ధముగా నుంచవలయుననియు మొదలగు విషయములు నడిచిరి.

3. ఇతరవిషయము లన్నియు తీర్మానించుటకు అవకాశములేనందున వైయోక్తియల్ మాసమున ప్రత్యేకసమావేశము కావలయుననియు తీర్మానింపబడెను.

అంతట సభ ముగింపునను లేబడి మంగళగీతములు జపవబడెను.

కనుపర్తి నారాయణయ్య కార్యదర్శి

ఇన్ కంటాక్సు రిటర్నులు

ఏప్రిల్ నెలలో వర్తకులు పంపవలసిన ఇన్ కంటాక్సు రిటర్నులకు సాధ్యమైనంతవరకు సరియైనరాబడిపన్ను కట్టునట్లు వారితెక్కలు సరిచూచి రిటర్నులంతయూరు చేయబడును. వివరములకు అయిదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

కె. కి. రి. టి.

ఇంటర్ ఇంకార్పొరేటెడ్ సెక్రిటరీ అసోసియేషన్ లండను, ఎల్లూరు

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుచెట్టివీధి మదరాసు.
అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.

శ్రీమద్వాల్మీకిరామాయణము

194

ఓంకారము చేదములకు మూలమై యున్న గాఢతీక్షణతయు మంత్రములకల్ల ప్రారంభమైనట్లును శ్రీమద్వాల్మీకి ఐత రామాయణము కావ్యములకల్ల సాదియై యున్నది. సర్వోత్కృష్టతగల యీ రామాయణములో వర్ణనలు వచన నీయు లనేక లనేక సంస్కృతవాగ్ధ్యానతీరముల నేర్పరచియుండిరి. అందుఁ గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనీయములుగను గొన్ని ముద్రింపబడి దర్శనీయములకల్ల నేకయుండుటయుఁ గాంచి బ్రహ్మశ్రీ భమిడిపాటి కామేశ్వరశాస్త్రిగారు ముద్రి తాముదిత వ్యాఖ్యానములఁ జాలవలె నంతరించి పండితులు పామరులు తిమితములు తదితరులు సంస్కృత వ్యాఖ్యానతీర ముల నుగముగాఁ బ్రవేశించి చూచి యందలి శేషములగాంచి సంతసించునట్లు నాకనాచరగు సంపూర్ణాంధ్ర వ్యాఖ్యాన మును, ప్రతిశ్లోకమునకు ప్రతిపదార్థము, తాత్పర్యము, విశేషార్థములు, కథాసందర్భము ననుసరించి చిత్రపటములు గలిగి యల రాసునట్లు రచించి 80 పానుల డబ్బుల రాయల్ వైజ్ఞానశాస్త్రములమీఁద రెండుమాసము కొక్కిలగొంపుటముగాఁ బ్రకటించుచున్నారు. సంపుటము 200 పుటలు గలిగి లైండు చేయబడియుండును. జీవితశేషము నిందుఁగడుప బద్ధకంకలుతై శ్రీ శాస్త్రిలవారు దీనంగల రాజకీయ నైతిక సాంఘిక మతగర్భములను, విహితాముష్మిక మార్గములను గరతలామలకముగాఁ జేసి ముద్రించుచున్నారు. ప్రతి భారతీయాంధ్రుఁడు బంజారాదేశ గ్రంథము. ఇంతవఱకు బాలకాండమున నైదుసంపుటములు ముద్రింపబడినవి. అయోధ్యాకాండ సంపుటములు ముద్రింపబడుచున్నవి. సంపుటము లన్నియుఁ జెప్పించుకొనువారు కాశ్యోత చందాదారులుగా నెన్నబడుదురు. కాశ్యోతచందాదారులు మొదలు రు 0.8-0 లు ప్రత్యేకమును చెల్లించవలెను. సంపుటము 1కి పోస్టాజుర్యముగాక చందాదారులకు రు 1.2-0. ఇతరులకు రు 1.4-0. వివరములు మాకువ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

వలయువారు:—

శ్రీ మద్వాల్మీకిరామాయణ గ్రంథమాలా కార్యసాసము,
ఆర్యాపురము, రాజమహేంద్రవరము.

సర్వమధురము

ఇది యభివృద్ధిగాన విరుదాంకితులును దేవిభాగవతా ద్యనేకగ్రంథప్రణీతజనులును పాపమారాధ్య కపింద్రు నిచే రచింపబడిన మూడాశ్వాసముల నచ్చతెలుగుఁ బద్య కావ్యము. ప్రతినద్యరసాస్పదమై సర్వమధురమును సార్థక నామ మును బొందియున్నది. దీనివెల 1-0-0.

ఉద్భటారాధ్య చరిత్రము

సుప్రసిద్ధుడగు తెనాలిరామలింగకవి దీనికికర్త. రామ లింగదే తుదకు వైష్ణవుడై రామకృష్ణుడయ్యెను. పాండురంగ మాహాత్మ్యమునంటిదీ సత్కృతి. అభూర్వముగా దొరకిన వ్రాతబ్రతిననుసరించి దీనిని ప్రకటించితిమి. అనేకాపూర్వచ రిత్రవిషయములతో పే. ప్రభాకరశాస్త్రిగారు గొప్పసీతక వ్రాసిరి. వెల రు 1-0-0

విష్ణుశ్వర చరిత్రము

వైయ్యకర శిరోమణులగు ఇది మల్లంపల్లి మల్లిఖార్జున శాస్త్రివరచితము. వినాయకచతుర్థి పూజావిధానముతోనున్నది. వెల 0-8-0.

హద్దీసుల్ యుద్ధము

ఇదియొక చరిత్రాత్మకమును నాటకము. అగ్గురుబాదు సా రాజాప్రతాపుల చరిత్రము. ప్రదర్శనానుకూలము మనో హరము. వెల 0-12-0.

శ్రీ కృష్ణాహైమ్యములు,

వలయువారు:— ప్రధానాంధ్రోపద్యాయులు.
ములుగు వీరభద్రశాస్త్రి,
జగ్గయ్యపేట, కృష్ణా.

డైరీబుక్కు (1925) ఉచితము

కేలండరును, తారీఖులువారిగా గలిగి చిన్నవైజ్ఞానము గ్రించి చాలామందికి పంపియున్నాము. పోస్టాజుర్యము సహా భరించి ఉచితముగా పంపెదము, వెంటనే వ్రాసుకొనవలయును. పి. జి. ఏ. అండు కో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిడేషి- నెల్లూరుజిల్లా.

ఆనందచంద్రిక వెల 1-0-0.

చమత్కార చంద్రికన్న చమత్కారమై హాస్యరస భరితమై ఆనందకరమైన వినోద గ్రంథరత్నము. ఇందు శృం గార చమత్కారములు నెరజాణల యొక్క చమత్కారములు సరముల చతురసంభాషణములు, ముద్దుకృష్ణ చాతుర్య పద్య ములు, లంబోదరుడు, మంభకర్ణుడు, సకల గుణాభిరాముడు, సోమరిపోతు, అహృతహస్తీ, బావమరదులు, వదివలు, తాతా మనుములు మొదలగు హాస్యపద్యములును, చిత్రసమస్యలు అనేక వినోదపద్యములు విలసిల్లుచు ఆనందశండ్రికలు వెదవల్లు చున్నవి. చమత్కార చంద్రిక 1904

చమత్కార పద్యములు, శృంగార పద్యములు, హాస్య పద్యములు, సమస్యపద్యములు, శత్రులపద్యములు, శత్రు మాతల పద్యములు, విలుల పద్యములు మొదలగు అనేక వినోద పద్యములుగల చమత్కార గ్రంథరత్నము వెల రు 0-12-0.

మంగిపూడి నేంకటేశ్వరగారు, తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.

కామినియా నూనె

వెంట్రుక లేఅందము.
రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు
వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఉడకమున్నే త్వర వడకపోయిన ఉడక మొదలుపెట్టి పూర్తిగ సాదగును అల్లుకాకుండ నేడే కామి యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యవర్షము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె ననుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల సతిశుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుగ్గరికి రూ 2-10-0. 126 ఏపీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

మీకు ఏనువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

- అల్లుడు బుడ్డి భరహా. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0
- 1 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0] మీ చేతిరుమాలునందు
- చుక్కలు వేసికొన్న వనిమర మన్నిదిలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందువరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప బడును. తేజస్వ హాలువీకంట్రగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్గు ఆండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
155 బాన్సుమట్టి, బొంబాయి ఆని వ్రాసిన జడయగలరు.

